

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

OBECNÁ ČÁST

a) Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace podle obecných zásad

I. Důvod předložení, základní obsah

Dne 22. listopadu 2008 byla v Úředním věstníku EU publikována směrnice Evropského parlamentu a Rady ES č. 98/2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic – tzv. rámcová směrnice o odpadech (dále jen „směrnice č. 98/2008“, „rámcová směrnice o odpadech“ nebo „směrnice“). Do 12. prosince 2010 mají členské státy převzít požadavky této směrnice do vnitrostátních právních řádů. Nová směrnice nahrazuje několik platných právních předpisů ES v oblasti nakládání s odpady, konkrétně směrnici 75/439/EHS o zneškodňování odpadních olejů, směrnici 91/689/EHS o nebezpečných odpadech a směrnici 2006/12/ES o odpadech (tato směrnice je tzv. kodifikovaným zněním směrnice 75/442/EHS o odpadech a jejích pozdějších novel).

Předkládaným návrhem nového zákona o odpadech dojde v plném rozsahu k nahrazení platné právní úpravy, tj. zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Účelem nového zákona je zejména transpozice požadavků vyplývajících ze směrnice č. 98/2008. Návrh dále reaguje na řízení o porušení Smlouvy o založení ES, které je proti ČR v současné době vedeno ze strany Evropské komise z důvodu nekompatibility platné právní úpravy se směrnicí Rady 1999/31/ES o skládkách odpadů.

Platný zákon o odpadech byl již sedmákrát novelizován, především z důvodu postupné transpozice požadavků vyplývajících z dalších právních předpisů ES (např. směrnice 2000/53/ES, směrnice 2002/96/ES, směrnice 2002/95/ES). Dílčí novela platného zákona (transpozice směrnice 2006/66/ES) je nyní projednávána v Poslanecké sněmovně. Na základě posouzení nových požadavků vyplývajících z nové rámcové směrnice o odpadech a v zájmu přehlednosti právní úpravy v této oblasti předkládá Ministerstvo životního prostředí (MŽP) nikoli pouhou novelizaci platné právní úpravy, nýbrž návrh zcela nového zákona.

Základním věcným cílem navrhovaného zákona je motivace k dodržování odpovídající hierarchie nakládání s odpady, zejména snaha snížit množství odstraňovaných odpadů (zejména ve formě jejich ukládání na skládky) a naopak zvýšit jejich materiálové využívání. Tomuto cíli odpovídá nastavení systému ekonomických nástrojů (konkrétně poplatků) spočívající zejména v postupném navyšování poplatků za vybrané způsoby odstraňování odpadů. Za účelem zabránění únikům nezaplatněného materiálu ukládaného na skládky se navrhuje zpoplatnit též ukládání odpadů jako technologického materiálu na skládky.

V oblasti komunálního odpadu se navrhuje zavedení jediného systému platby za komunální odpad, a to ve výši odpovídající nákladům obcí na svoz a odstranění směsného komunálního odpadu. Navrhovaná úprava by měla ve větší míře motivovat k nižší produkci netříděných odpadů a současně zamezit problémům a stížnostem občanů, kteří se vzhledem k vlastnictví nemovitostí nebo trvalému či přechodnému pobytu v různých obcích, které zvolily různý způsob platby za komunální odpad, mohli stát plátcí více poplatků zároveň.

V návaznosti na požadavek směrnice se zavádí povinnost zpracovat programy předcházení vzniku odpadů, které budou obsahovat konkrétní opatření a cíle k předcházení vzniku odpadů.

Nástrojem k předcházení vzniku odpadů je též systém obecního kompostování, čímž se rozumí komunitní či domácí kompostování nebo sběr a svoz biologicky rozložitelného odpadu na obecní kompostárnu. Tento systém má zajistit dosažení cílů směrnice ohledně snižování množství biologicky rozložitelného odpadu ukládaného na skládky.

Obce musí umožnit svým občanům třídit základní druhotné suroviny: papír, sklo, plast, kovy a nápojové kartony. Povinnost umožnit shromažďování biologicky rozložitelného odpadu z domácností bude první dva roky platit pouze pro části obce s převažující zástavbou rodinných domů.

Část osmá, která upravuje problematiku vybraných výrobků, je v souladu s rámcovou směrnicí o odpadech založena na koncepci rozšířené odpovědnosti výrobce za odpad vznikající z jejich výrobků. Výrobce je povinen financovat veškeré náklady s odpadními výrobky spojené, zejména jejich zpětný odběr a následné materiálové využití, a to v takovém rozsahu, aby bylo dosaženo úrovně zpětného odběru a recyklačních cílů stanovených pro jednotlivé druhy výrobků zákonem, resp. evropskými předpisy.

Dochází k významné změně v režimu zpětně odebraných výrobků. Zatímco podle platné právní úpravy se použitý výrobek stává odpadem až ve chvíli předání osobě oprávněné k jeho využití nebo odstranění, podle tohoto návrhu se stává odpadem už okamžikem odevzdání ke zpětnému odběru.

Návrh zákona dále usiluje o nastavení transparentních pravidel v praxi kolektivních systémů v jednotlivých skupinách elektrozařízení, které pro výrobce elektrozařízení zajišťují plnění zákonem stanovených povinností, neboť dosavadní režim fungování těchto systémů v rámci historického elektroodpadu se po právní i věcné stránce ukázal jako ne zcela uspokojivý. Výslovně se též připouští působení více kolektivních systému i v rámci jedné skupiny elektrozařízení.

Ustanovení upravující skládkování odpadů se mění tak, aby bylo dosaženo plné slučitelnosti se směrnicí 1999/31/ES o skládkách odpadů. Provoz skládky se rozděluje na tři fáze, přičemž každá bude schvalována jako samostatné zařízení. Souhlas k provozu jednotlivých fází provozu skládky bude krajský úřad vydávat až po provedeném vlastním místním šetření. Nově bude provozovatel skládky povinen složit finanční rezervu ještě před zahájením provozu první fáze provozu skládky.

Významnou změnou je i ustanovení o zrušení mobilních zařízení ke sběru a výkupu odpadů, které je důležitým krokem proti mizení odpadů z evidence odpadů a proti zbytečnému zatěžování orgánů veřejné správy vysokým počtem rozhodnutí o souhlasu k provozu těchto mobilních zařízení.

Zavádí se Centrální informační systém odpadového hospodářství, který zřizuje, spravuje a provozuje MŽP jako informační systém veřejné správy. Navržený koncept vychází z dlouhodobého systematicky připravovaného záměru sledování dat o produkci, způsobech nakládání s odpady a obaly a údajů o zařízení. V tomto případě se nejedná o vytváření zcela nového dosud technicky neaplikovaného systému sběru dat, ale jde o jeho legální zakotvení v úpravě zákona o odpadech.

Změny některých definic reagují na potřebu zajištění souladu s definicemi rámcové směrnice i na praktické problémy, které se v průběhu platnosti zákona projeví. Mimo jiné jde o pojmy odstraňování a využívání odpadů, jejichž dosavadní definice, založené na neúplných seznamech činností, vyvolávaly četné výkladové problémy. Pokud jde o klíčovou definici odpadu, návrh zákona stanoví (v souladu s novým řešením podle směrnice č. 98/2008) podmínky, za kterých není nutné považovat věc za odpad, nýbrž za vedlejší produkt a kritéria, za kterých je možné uznat, že odpad se stal výrobkem.

Z důvodu zachování maximální přehlednosti návrh nového zákona počítá s rozpracováním konkrétních technických požadavků na jednotlivé vybrané odpady a vybrané odpadní výrobky vyhláškami, jejichž pracovní návrhy jsou k návrhu zákona připojeny.

II. Návrh variant řešení

1. **Varianta 0** – ponechání současného stavu
2. **Varianta 1** – zpracování návrhu nové právní úpravy (zákon a prováděcí předpisy)

III. Body novelizace

I. HODNOCENÍ NEBEZPEČNÝCH VLASTNOSTÍ ODPADŮ

1.1 . Pověření k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů (§ 9)

Cíl: Splnění povinností vyplývajících ze Směrnice.

Varianty

Varianta 0 – Zachování současného stavu.

Varianta 1 – změnou oproti současnému stavu bude rozšíření taxativního seznamu nebezpečných vlastností odpadů o další kódy nebezpečných vlastností odpadů, které má za povinnost hodnotit osoba pověřená ministerstvem zdravotnictví (MZd). Nově je zavedena možnost absolvování udržovacího kurzu pro udržení odbornosti v četnosti 1x za rok, pro osoby žádající o prodloužení pověření. V případě, že pověřená osoba tyto kurzy nebude navštěvovat, musí pro prodloužení pověření absolvovat základní kurz pro udělení pověření. Dále je stanovena maximální doba, kdy žadatel může požádat o prodloužení pověření, před uplynutím platnosti stávajícího platného pověření.

Dotčené subjekty: právnická nebo fyzická osoba pověřená k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů

Přínosy a náklady

Varianta 0

V současnosti původci odpadu, či oprávněné osoby nakládající s odpadem, mohou požádat o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů. Nebezpečné vlastnosti odpadů jsou hodnoceny právnickou nebo fyzickou osobou pověřenou MŽP nebo MZd. Osoba pověřená MŽP má právo hodnotit odpady pod označením kódem H1, H2, H3-A, H3-B, H12, H14, ostatní nebezpečné vlastnosti uvedené v příloze zákona hodnotí právnická nebo fyzická osoba pověřená MZd. Pověření k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů se uděluje na dobu určitou, a to nejvýše na 5 let, a následně může MŽP nebo MZd na návrh pověřené osoby toto pověření prodloužit o dalších 5 let. Pověření se uděluje či se prodlužuje jeho platnost po prokázání odborné způsobilosti.

V ČR je celkem 210 osob, které byly MŽP pověřeny k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů (ke dni 26.6. 2008), a 10 osob, které mají pověření MZd (ke dni 30.9. 2007).

Varianta 1

Vytvořením nového kódu H13 (dle přílohy č.3 Směrnice se jedná o senzibilizující vlastnost, což jsou látky a přípravky, které jsou schopné při vdechnutí nebo při průniku kůží vyvolat přecitlivělost, takže při další expozici danou látkou nebo přípravkem vzniknou charakteristické nepříznivé účinky) dojde u dalších kódů pouze k přečíslování. Nynější kód H13 bude přečíslován na H14 a současný kód H14, který má za povinnosti hodnotit osoba pověřená MŽP, bude označen kódem H15. Hlavním přínosem této varianty je soulad se Směrnicí, která v příloze č. 3 nový kód H13 definuje. Přijetím této varianty se sníží riziko infringementu a udělení sankcí (hrozí pokuty až do výše milionů EUR).

Rozšíření povinnosti hodnocení nebezpečných vlastností odpadů o kód H13 bude mít dopad v podobě nákladů na analýzu dané nebezpečné vlastnosti. Praktický dopad a finanční zatížení tohoto kroku je v současné době nemožné predikovat, ale nebezpečná vlastnost pod kódem H14 - Ekotoxicita podle definice stojí dnes u komerčních laboratoří cca 15 tis. Kč.

V současnosti musí fyzická či právnická osoba, která žádá o pověření k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, absolvovat školení pro hodnocení nebezpečných vlastností odpadů (pětidenní kurz v rozsahu 40 vyučovacích hodin stojí cca 12 tis. Kč). V případě, že osoba pověřená k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů žádá o prodloužení pověření k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů (po 3 letech), musí toto školení absolvovat vždy znovu.

Tato varianta stanovuje možnost, aby si fyzická či právnická osoba, která žádá o prodloužení pověření k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, vybrala, zda bude absolvovat 1x za 3 roky školení pro hodnocení nebezpečných vlastností odpadů stejně jako doposud nebo zda bude každoročně absolvovat vzdělávací program pro prodloužení pověření k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů. Každoroční proškolení osob pověřených k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů může být výhodnější, neboť tento kurz se může hlouběji věnovat dané problematice, a zároveň se více specializovat na novinky v této oblasti (legislativa, nové trendy aj.) oproti školení pro hodnocení nebezpečných vlastností odpadů.

Lze předpokládat, že cena za vzdělávací program pro prodloužení pověření k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů bude výrazně nižší než cena školení pro hodnocení nebezpečných vlastností odpadů (max. 1/3 ceny tohoto školení), neboť délka vzdělávacího programu bude kratší. Avšak přesnější odhad ceny za tento vzdělávací program v tuto chvíli nelze stanovit, neboť bude záviset na rozsahu kurzu, který bude stanoven prováděcím právním předpisem.

Toto ustanovení by nemělo mít dopad na právnickou nebo fyzickou osobu, která žádá o prodloužení pověření k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, v podobě zvýšení nákladů za vzdělávací programy, neboť povinnost absolvování školení pro hodnocení nebezpečných vlastností odpadů (1x za 3 roky) je stanovena již nyní.

Tabulka 1: Porovnání nákladů a přínosů

Přínosy		Náklady	
Varianta 0			
-	-	Riziko infringementu	*****
		Osoba pověřená k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů – náklady na absolvování školení (1x za 3 roky)	12 tis. Kč/ 3 roky
Varianta 1			
Životní prostředí	*****	Osoba pověřená k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů – náklady na absolvování školení (1x za 3 roky) nebo	12 tis. Kč/ 3 roky

		každoročně náklady na absolvování vzdělávacího programu	
--	--	--	--

Návrh řešení: Varianta 1

Doporučuje se přijetí varianty 1 z důvodu souladu se Směrnicí.

1.2. Osvědčení o vyloučení nebezpečných vlastností odpadu (§ 11)

Cíl: Zlepšení kontroly činnosti pověřených osob vydávající osvědčení o vyloučení nebezpečných vlastností odpadu a písemné sdělení s odůvodněním, a tím i zvýšení vymahatelnosti jim stanovených povinností.

Varianty

Varianta 0 – Zachování současného stavu.

Varianta 1 – Nově stanovena lhůta 30 dní pro zaslání kopie osvědčení o vyloučení nebezpečných vlastností odpadu (dále jen osvědčení) nebo písemné sdělení s odůvodněním, že odpad má jednu nebo více nebezpečných vlastností (dále jen sdělení).

Dále je nově pověřená osoba povinna vést evidenci jí vydaných osvědčení a sdělení a zasílat ji 1 x ročně na MŽP vždy do 15.2. následujícího roku.

Dotčené subjekty: původce odpadů, oprávněná osoba

Přínosy a náklady

Varianta 0

V současné době jsou původce nebo oprávněná osoba povinni neprodleně zaslat ČIŽP a KÚ příslušnému podle místa nakládání s odpady kopie osvědčení nebo sdělení.

V souvislosti s tímto ustanovením vzniká problém, kdy kontrolní orgány nemají včas potřebné informace pro kontrolu subjektu, neboť použitý výraz neprodleně může znamenat mnohem delší časový horizont (více jak rok).

Dále v současné době neexistuje databáze těchto vydaných osvědčení, tudíž není možná praktická kontrola činnosti pověřené osoby.

Varianta 1

Tato varianta stanovuje lhůtu 30 dnů na zaslání kopií osvědčení a sdělení na ČIŽP a KÚ příslušnému podle místa nakládání s odpady. Stanovením pevného termínu lze předpokládat zvýšení právní vymahatelnosti.

Dále tato varianta navrhuje, aby pověřená osoba vedla evidenci jí vydaných osvědčení a sdělení a zasílala tuto evidenci vždy do 15.2. následujícího roku na MŽP. Tato povinnost zvýší administrativní zátěž pro pověřené osoby. Náklady na vedení evidence a její zaslání se budou pohybovat okolo 5 tis. Kč/rok. Tímto ustanovením se však zároveň zvýší kontrolovatelnost osob, které vydávají osvědčení a sdělení.

Návrh řešení: Varianta 1

II. PLÁNY A PROGRAMY

Cíl: Zavést opatření vedoucí ke splnění plánu odpadového hospodářství (POH) ČR a ke zkvalitnění v oblasti nakládání s odpady.

2.1. Plány odpadového hospodářství (§ 13 - 16)

Cíl: Zpracovat programy předcházení vzniku odpadů (dále jen „Programy“) členskými státy. Programy budou obsahovat konkrétní opatření a cíle k předcházení vzniku odpadů. Jedná se o transpozici rámcové směrnice o odpadech (článek 28 a 29).

Varianty

Varianta 0 – Dle platného znění zákona o odpadech je povinností MŽP, krajů v samostatné působnosti a původců odpadů zpracovávat POH, který je vypracováván za účelem vytvoření podmínek pro předcházení vzniku odpadů a nakládání s nimi.

Varianta 1 – Tato varianta navrhuje, aby návrh POH ČR byl zpracováván ve spolupráci s ostatními dotyčnými členskými státy, Komisí EU, příslušnými orgány státní správy a širokou veřejností. Dále nový zákon navrhuje, aby byl zpracován program předcházení vzniku odpadů ČR (dále jen „Program ČR“), program předcházení vzniku odpadů kraje (dále jen „Program kraje“) a program předcházení vzniku odpadů původce odpadů (dále jen „Program původce odpadů“). Zákon navrhuje vytvoření Programů formou samostatných dokumentů.

Varianta 2 – Tato varianta navrhuje, aby Programy byly součástí POH pro nakládání s odpady. Budou zde zahrnuty prostřednictvím cílů pro předcházení vzniku odpadů a pomocí opatření uvedených v prováděcím právním předpisu (dále jen „PPP“), který bude respektovat přílohu č. IV Rámcové směrnice. Jednalo by se pouze o rozšíření POH a zpracovávání by probíhalo souběžně.

Varianta 3 – Tato varianta navrhuje, aby Programy byly součástí jiných programů a politik v oblasti životního prostředí.

Dotčené subjekty: MŽP, kraje v samostatné působnosti, původci odpadů, zpracovatelé POH (soukromé společnosti zabývající se zpracováním plánovacích dokumentů v oblasti odpadového hospodářství s důrazem na předcházení vzniků odpadů)

Přínosy a náklady

Varianta 0

POH České republiky se zpracovává na dobu nejméně 10 let. Současně platný POH ČR je zpracován pro období 2003 – 2013.

POH kraje zpracovává kraj v samostatné působnosti pro jím spravované území.

POH původce odpadů zpracovávají původci odpadů, kteří produkují ročně více než 10 t nebezpečných odpadů (NO) nebo více než 1000 t ostatních odpadů (OO). V ČR je v současné době celkem 7 177 původců odpadů, kteří mají povinnost dle platného zákona o odpadech zpracovávat POH.

Tabulka 2: Počet původců odpadů

Množství a kategorie odpadů	Počet původců
nad 10 t NO	4 584
nad 1000 t OO	2 586

Zdroj: isoh.cenia.cz/groupisoh

Jednorázové náklady na zpracování současných POH krajů soukromou společností se pohybují v rozmezí 1,5 – 2,5 mil. Kč. Uvedené náklady jsou však rozdílné dle velikosti subjektu a dle složitosti odpadového hospodaření.

Dále náklady na vypracování současných POH původce odpadů soukromou firmou, se pohybují v rozmezí 20 – 300 tis. Kč v závislosti na velikosti subjektu.

Varianta 1

Spolupráci s příslušnými orgány státní správy a samosprávy bude představovat zejména vytvoření pracovní skupiny při tvorbě nového dokumentu a připomínkové řízení. Spolupráce s širokou veřejností by měla být zastoupena zejména procesem SEA.

Hlavním přínosem této varianty je soulad s novou rámcovou směrnicí o odpadech, která v článku 29 dává za povinnost členským státům vypracovat Programy. Dále budou upraveny zejména cíle týkající se hierarchie nakládání s odpady, podpory energetického využití odpadů, cílů pro materiálové využití komunálního odpadu a zákaz dovozu odpadů za účelem energetického využití. Přijetím této varianty se sníží riziko řízení o porušení smlouvy o založení ES (infringementu) a případných sankcí proti ČR. Přijetím varianty 1 dojde k mírnému finančnímu zatížení MZP z důvodů zpracování Programu ČR, které však bude zvládnutelné v rámci personální kapacity. Zvýšené náklady si však vyžádá externí zpracování podkladových studií a dále proces SEA. Tyto náklady je možno odhadnout v rozmezí 900 – 1 100 tis. Kč. Dále dojde ke zvýšení nákladů krajů v samostatné působnosti na vypracování Programu kraje jako samostatného dokumentu. Náklady kraje na vypracování Programu kraje jako samostatného dokumentu by se pohybovaly v rozmezí 750 – 1 250 tis. Kč/program. Celkové náklady kraje na zpracování samostatných dokumentů (Program + POH) by se pohybovaly v rozmezí 2 250 tis. – 3 750 tis. Kč. Tyto náklady však budou mnohem nižší, pokud kraje zpracují Program kraje v rámci své personální kapacity. Tímto způsobem již celkem 3 kraje zpracovávají POH kraje a náklady, které kraj musí vynaložit jsou pouze na zpracování studie jako podkladu pro zpracování POH kraje.

Dále se zvýší jednorázové náklady původcům odpadů, kteří budou mít dle novely povinnost vypracovat program původce odpadů jako samostatný dokument. Náklady původců odpadů na vypracování Programu by se pohybovaly v rozmezí 10 – 150 tis. Kč/program. Celkové náklady původců odpadů na zpracování samostatných dokumentů (Program + POH) by se pohybovaly v rozmezí 30 – 450 tis. Kč.

Hlavním přínosem pro soukromý sektor by bylo zvýšení počtu zakázek na vypracování těchto dokumentů.

Varianta 2

Hlavní přínos této varianty je shodný s přínosem varianty 1, jedná se o soulad s novou Směrnicí, která v článku 29 dává za povinnost členským státům vypracovat Programy. Dále budou upraveny zejména cíle týkající se hierarchie nakládání s odpady, podpory energetického využití odpadů, cílů pro materiálové využití komunálního odpadu a zákaz

dovozu odpadů za účelem energetického využití. Přijetím této varianty se sníží riziko infringementu a udělení sankcí.

Pokud by POH a Programy byly zpracovávány souběžně, došlo by k navýšení nákladů pouze o cca 5 % oproti současně vynakládaným nákladům na zpracování POH. Zvýšené náklady si však vyžádá externí zpracování podkladových studií a dále proces SEA. Tyto náklady je možno odhadnout v rozmezí 700 – 800 tis. Kč. Kromě toho dojde ke zvýšení nákladů pro kraje v samostatné působnosti na vypracování Programu kraje, a to řádově o 75 – 125 tis. Kč. Celkové náklady kraje na zpracování POH a Programu kraje jako společného dokumentu by se pohybovaly v rozmezí 1 575 tis. – 2 625 tis. Kč. Náklady pro původce odpadů na zpracování tohoto dokumentu by se zvýšily o cca 1-15 tis. Kč.

Tyto náklady jsou přímé náklady, které jsou vyplaceny zpracovateli POH. Další náklady, které se těžko vyčísľují, tvoří práci úředníka odboru ŽP, který se na zpracování POH též podílel.

Varianta 3

Tuto variantu, která navrhuje, aby Programy byly součástí jiných programů politiky v oblasti životního prostředí, se nedoporučuje přijmout, neboť v oblasti životního prostředí neexistuje jiný odpovídající dokument, do kterého by byly POH začleněny.

Tabulka 3: Porovnání nákladů a přínosů

Přínosy		Náklady	
Varianta 0			
Riziko infringementu	*****		
Varianta 1			
Omezení rizika infringementu	*****	MŽP – náklady na zpracování Programu ČR (samostatný dokument)	900 – 1 100 tis. Kč
		Kraje v samostatné působnosti – náklady na zpracování Programu kraje (samostatný dokument)	750 – 1 250 tis. Kč/program
		Původci odpadů – náklady na zpracování Programu původce odpadů (samostatný dokument)	10 – 150 tis. Kč/program
Varianta 2			
Omezení rizika infringementu	*****	MŽP – náklady na zpracování Programu ČR (souběžně s POH ČR)	700 – 800 tis. Kč
		Kraje v samostatné působnosti – navýšení nákladů na zpracování Programu kraje (souběžně s POH kraje)	o 75 – 125 tis. Kč
		Původci odpadů – navýšení nákladů na zpracování Programu původce odpadů (souběžně s POH původce odpadů)	o 1 – 15 tis. Kč

Návrh řešení: Varianta 2

Doporučuje se přijetí varianty 2 z důvodu nižších nákladů, které by musely vynaložit zejména kraje v samostatné působnosti a původci odpadů na vypracování Programu kraje a Programu původců odpadů. Přijetím této varianty však dojde ke zkrácení doby použitelnosti těchto POH doposud přijatých z Nařízení vlády č. 197/2003 Sb. o Plánu odpadového hospodářství České republiky. Dotčené subjekty tedy budou muset zpracovat nový POH o 2 roky dříve než bylo předpokládáno, neboť současný POH by platil do června roku 2013. Zpracování nového POH bude znamenat nutnost uvolnit finanční hotovost na úkor jiných naplánovaných činností v daném roce.

3. SOUHLAS A REGISTRACE

3.1. Souhlas k provozování zařízení k využívání, odstraňování, sběru a výkupu odpadů a skladů NO (§ 17)

Cíl: Jedná se o přesnou transpozici směrnice 1999/31/ES, která požaduje, aby vnitrostátní orgán členského státu vydával kromě souhlasu k zahájení provozování skládky také souhlas na jednotlivé fáze skládky.

Varianty

Varianta 0 – Zachování současného stavu, kdy zařízení k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadů lze provozovat pouze na základě souhlasu krajského úřadu (KÚ). Souhlas k provozování skládek NO se uděluje na dobu určitou, nejvýše na 4 roky, poté je možné prodloužení povolení k provozu skládky, maximálně opět na 4 roky. Veškeré náležitosti týkající se provozu skládky (technické požadavky, provozní řád apod.) stanovuje MŽP vyhláškou.

Varianta 1 – Zvýšení počtu souhlasů vydávaných věcně příslušnými orgány státní správy.

KÚ bude mít povinnost vydávat souhlas s provozním řádem:

- na jednotlivé fáze provozu skládky,
- k provoznímu řádu skladu NO (více jak 100 t NO),
- k provozování zařízení k odstraňování vlastních odpadů.

Při udělování souhlasu bude KÚ povinen:

- provést vlastní místní šetření před zahájením ukládání odpadů na skládku nebo její část, taktéž i při zahájení provozu druhé a třetí fáze provozu skládky nebo její části,
- při udělování souhlasu k provozování zařízení k využívání biologicky rozložitelných odpadů (BRO), ve kterém se zpracovává vedlejší živočišný produkt (VŽP), se řídit závazným stanoviskem krajské veterinární správy.

ORP bude mít povinnost vydávat souhlas s provozním řádem skladu NO (méně jak 100 t NO).

Souhlas k provozování zařízení bude udělováno na dobu určitou, nejvýše na 5 let.

Dotčené orgány: KÚ, obecní úřad obce s rozšířenou působností (ORP), krajská veterinární správa, provozovatelé skládek, provozovatelé skladů, provozovatelé zařízení k odstranění vlastních odpadů

Přínosy a náklady

Ve **variantě 1** bude změnou oproti současnému stavu počet souhlasů, které jsou nutné k provozu skládky. KÚ bude vydávat kromě souhlasu k zahájení provozování skládky také souhlas na uzavírání a rekultivaci skládky (dále jen „souhlas na rekultivaci“) a souhlas na zajištění následné péče o skládku po jejím uzavření (dále jen „souhlas k následné péči“). Celkem se bude jednat o 3 souhlasy dle jednotlivých fází provozu, které budou definované v základních pojmech. Kvůli nárůstu počtu požadovaných souhlasů k provozu skládky (o 2) se zvyšuje administrativní zátěž jak pro provozovatele skládek, tak i pro KÚ. Vzhledem k tomu, že samotný souhlas na rekultivaci a souhlas k následné péči nebyl nikdy vydáván, lze jen těžko odhadovat celkovou časovou náročnost vydání takového souhlasu, stejně jako celkový počet ročně vydaných souhlasů. Vzhledem k náročnosti vydávání souhlasu k provozu skládky (cca 3-10 dní) a ročnímu počtu vydávaných souhlasů v jednotlivých krajích (cca 10 souhlasů/KÚ) lze odhadovat, že vydávání těchto souhlasů bude znamenat časovou zátěž cca 3 měsíce/KÚ za rok. Navýšení průměrných nákladů na 1 kraj a celkových nákladů na všechny kraje jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 4: Náklady KÚ související s udělováním souhlasů na rekultivaci a následnou péči

Náklady	1 KÚ	Všechny KÚ
- mzdové	122 300	1 599 900
- režijní	52 600	683 800
Celkem	174 900	2 273 700

Pozn. Na území Hl.m. Prahy se vyskytuje pouze 1 skládka, tudíž náklady KÚ související s udělováním souhlasů na rekultivaci a následnou péči budou v Praze výrazně nižší, než je uvedeno v tabulce

Zavedení povinnosti udělování souhlasů bude znamenat navýšení nákladů na výkon státní správy v ČR odhadem o cca 2 275 tis. Kč. Určité zvýšení administrativní zátěže lze předpokládat u provozovatele skládky, který bude mít novou povinnost vyplňovat formuláře k udělení souhlasu na rekultivaci skládky a souhlas k následné péči. Navýšení finančních nákladů na tuto administrativní činnost bude pro provozovatele skládky ale minimální, neboť vyplnění formuláře není časově příliš náročné. Průměrné náklady na vyplnění jednoho formuláře se pohybují zhruba okolo 1 tis. Kč.

Hlavním pozitivem bude celkové zpřehlednění provozu skládek v jednotlivých fázích v ČR. Problémem ale bude, že většina velkých a podle BAT (nejlepší dostupné techniky) provozovaných zařízení prochází průběžnými rekultivacemi, a tak se bude stávat, že jedno těleso skládky bude současně ve více fázích, což bude zhoršovat systém následné evidence.

KÚ bude mít povinnost provést před zahájením ukládání odpadů na skládku nebo její část vlastní místní šetření, které má za cíl ověřit splnění podmínek stanovených v souhlasu k provozu skládky. Tato nová povinnost bude mít negativní dopad v podobě dodatečných nákladů na dopravu úředníků KÚ na místo šetření. Náklady budou cca 500 Kč v závislosti na vzdálenosti místa šetření. Lze odhadovat, že počet vydaných souhlasů k jednotlivým fázím skládky na 1 KÚ bude 30/rok, tzn. celkové roční náklady na dopravu úředníků na místa šetření budou cca 15 tis. Kč/KÚ, tzn. 200 tis. Kč/rok v ČR.

Při udělování souhlasu k provozování zařízení k využívání BRO, ve kterém se zpracovává VŽP dojde ke zlepšení spolupráce mezi dotčenými orgány státní správy. Náklady krajské veterinární správy na vydání závazného stanoviska se nezvýší, neboť tato povinnost vyplývá z již platné legislativy (nařízení č. 1774/2002 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu, které nejsou určeny pro lidskou spotřebu).

Dále dojde ke zvýšení administrativní zátěže věcně příslušného orgánu státní správy z důvodu nové povinnosti provozovat sklad NO na základě souhlasu s provozním řádem (méně než 100 t v kompetenci ORP a více než 100 t KÚ), neboť v současnosti vyhláška č. 383/2001 Sb. ukládá povinnost provozovat sklad odpadů pouze podle provozního řádu. Vzhledem k tomu, že souhlas k provozování skladů nebyl nikdy vydáván, lze jen těžko odhadovat celkovou časovou náročnost vydání takového souhlasu, stejně jako celkový počet ročně vydávaných souhlasů. Celkem v ČR je v současné době 2 693 skladů, z nichž je 90 % skladů NO (2 424). Přibližně 2 % (50) skladů NO jsou řešeny podle zákona o integrované prevenci (IPPC), na které se povinnost mít souhlas od KÚ nebo ORP dle nového zákona nevztahuje. Část skladů NO jsou součástí skládek cca 8 % (200), kterých se udělení souhlasu také netýká, neboť jim je udělen souhlas již v rámci společného řízení při udělování souhlasu k provozu skládky. Zbývá tedy přibližně 2 000 skladů NO, na které bude mít povinnost KÚ nebo ORP (dle množství NO) zpětně vydat souhlas s provozním řádem.

Bude se tedy jednat o celkové zvýšení administrativní zátěže KÚ, ORP, a také zvýšení administrativní zátěže pro provozovatele skladů NO. Tato nová povinnost bude muset být splněna v časovém horizontu 2 let od nabytí právní účinnosti tohoto zákona. Lze tedy předpokládat, že orgány státní správy ČR budou muset ročně vydat 1 000 souhlasů, což odpovídá cca 80 souhlasům na 1 kraj za rok (část těchto souhlasů bude v kompetenci ORP). Lze předpokládat, že při časové náročnosti vyřízení 1 souhlasu s provozem skladu NO 3 dny, a celkovém počtu ročních souhlasů, vydání souhlasů celkově jednomu KÚ bude trvat 11 měsíců. Náklady orgánům státní správy se tedy zvýší cca o jednu novou pracovní pozici, a to na dobu 2 let. Roční náklady na 1 pracovníka/KÚ jsou 513 730 Kč, z čehož jsou mzdové náklady ve výši 359 250 Kč a režijní náklady ve výši 154 480 Kč. Celkem se tedy jedná o roční náklad cca 6 680 tis. Kč pro 13 KÚ (s výjimkou hl. m. Prahy), který bude muset být vynakládán po dobu 2 let. Náklady budou však ještě navýšeny o náklady, které vzniknou orgánům státní správy s udělováním souhlasů nově vzniklých skladů NO. Ročně vzniká v ČR cca 10 – 100 skladů NO. Toto administrativní zatížení bude sníženo, pokud by souhlas k provozování skladu NO byl vydán ve společném řízení, při kterém je udělován souhlas k nakládání s NO nebo souhlas s provozováním jiného zařízení. Hlavním přínosem bude zvýšení míry kontroly pro ČIŽP s přímou vazbou na monitoring a snížení rizika vzniku nekoordinovaných skladů NO. Pro provozovatele skladu NO bude získání souhlasu znamenat minimální administrativní zatížení.

Tabulka 5: Porovnání nákladů a přínosů

Přínosy		Náklady	
Varianta 0			
-	-	Riziko infringementu	*****
Varianta 1			
ČIŽP – získání aktuálních a podrobnějších informací o skládkách a skladech NO	**	KÚ – navýšení nákladů na vydávání souhlasu na rekultivaci a souhlasu k následné péči o skládku	2,273 mil. Kč/ ČR
Přímá vazba na monitoring	**	KÚ – náklady na provedení vlastního místního šetření	200 tis. Kč/ ČR
Snížení rizika vzniku nekoordinovaných skladů NO	**	KÚ – náklady na vydání souhlasu k provozování skladu NO (více jak 100 tun)	3,34 mil. Kč/ČR

		ORP – náklady na vydání souhlasu k provozování skladu NO (méně jak 100 tun)	3,34 mil. Kč/ČR
		Provozovatel skládky, provozovatel skladu NO – zvýšení administrativní zátěže (vyplnění 1 formuláře)	cca 1 tis.Kč

Návrh řešení: Varianta 1

Pro splnění povinností definovaných ve směrnici o skládkách odpadů a předejití tak riziku infringementu se doporučuje přijetí varianty 1.

3.2. Ohlášení (registrace) (§ 18)

Cíl: Jedná se o transpozici směrnice (článek 26), která požaduje, aby byl veden rejstřík subjektů, na které se nevztahuje povinnost získat souhlas (dle §17).

Varianty

Varianta 0 – Zachování současného stavu.

Varianta 1 – Zavedení povinnosti registrace u níže definovaných zařízení.

Povinnost se vztahuje na zařízení či podnikatele, kteří:

- provozují malá zařízení pro biologické zpracování využitelných BRO,
- přepravují odpady,
- provozují zařízení, která nejsou podle tohoto zákona určena k nakládání s odpady, v nichž je možné využívat pouze odpady, které splňují požadavky stanovené pro vstupní suroviny, a při nakládání s těmito odpady nesmějí být porušeny zvláštní právní předpisy, v souladu s nimiž je zařízení provozováno, a právní předpisy na ochranu zdraví lidí a životního prostředí (dále jen „zařízení, která jsou schopna využívat odpady jako vstupní suroviny“),
- provozují sklady kategorie ostatní (pokud nejsou součástí zařízení uvedených v § 18 odst.1),
- provozují místa zpětného odběru (ZO).

Dotčené orgány: provozovatelé malých zařízení pro biologické zpracování využitelných BRO, firmy přepravující odpady, provozovatelé zařízení, která jsou schopna využívat odpady, jako vstupní suroviny, provozovatelé skladů kategorie ostatní a provozovatelé míst ZO

Přínosy a náklady

Varianta 0

Dle současného zákona o odpadech (§ 79 odst.4) je již požadováno tzv. vyjádření ORP ke zřízení malých zařízení pro biologické zpracování využitelných BRO. Vyjádření obsahuje posouzení žádosti z hlediska jejího souladu s povinnostmi vyplývajícími z tohoto zákona a prováděcích právních předpisů. Vyjádření nenahrazuje souhlas (ve smyslu § 17). Dále zákon o odpadech definuje zařízení pro která není vyžadován souhlas (ve smyslu § 17). Jedná se o „zařízení, která jsou schopna využívat odpady jako vstupní suroviny“. V současné době také není vyžadován souhlas k provozu míst ZO.

V ČR je v současné době z celkového počtu všech skladů (2 693) cca 10 % skladů kategorie ostatní.

Varianta 1

Přijetím této varianty dojde k vytvoření taxativního seznamu zařízení a činností, u kterých bude pouze ohlašovací povinnost (registrace) a povinnost vést evidenci. Nebude tedy potřeba mít souhlas od KÚ. Výše vyjmenovaná zařízení pouze ohlásí údaje do centrálního informačního systému odpadového hospodářství (CISOH) a případně povedou evidenci. Orgány státní veřejné správy ohlášení zaevidují, čímž dojde k registraci. Pro zajištění povinnosti registrace bude zvolen postup, při kterém budou využity již existující záznamy vedené příslušným orgánem státní správy, aby byla snížena případná administrativní zátěž. Registrace bude mít minimální administrativní zatížení dotčených subjektů, neboť se bude jednat pouze o ohlášení údajů o zařízení či firmě prostřednictvím jednoduchého formuláře.

Po přijetí této varianty bude splněna povinnost vyplývající ze Směrnice, a zároveň lze předpokládat, že dojde ke zpřehlednění systému odpadového hospodářství, neboť prostřednictvím registrace budou získány informace o provozovaných zařízeních, které nemají povinnost mít souhlas od KÚ. Dalším přínosem bude zlepšení a zjednodušení kontrol pro ČIŽP.

Návrh řešení: Varianta 1

Pro splnění povinností definovaných ve Směrnici a předejití tak riziku infringementu se doporučuje přijetí varianty 1.

4. NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

Současný stav

V České republice se v současnosti nachází 252 skládek o celkové provozní kapacitě 110 milionů m³. Nejpočetněji je zastoupena skupina skládek ostatního odpadu (OO), kterých je v provozu celkem 150. Skládek inertního odpadu je 68. Skládek nebezpečného odpadu (NO) se na území ČR nachází 17.

Tabulka 6: Počet skládek členěných dle kategorie odpadu (rok 2007)

Skládky	Počet	Provozní kapacita (m ³)
Celkem	252	110 277 603
Z toho: skupina S – IO	68	20 036 456
skupina S – OO	150	70 269 170
skupina S – NO	17	11 720 383
skupina S – IO + S – OO	5	275 692
skupina S – IO + S – OO + S – NO	3	2 340 880
skupina S – OO + S – NO	7	2 845 022
skupina S – IO + S – NO	2	2 790 000

Pozn.: S-IO skládka inertního odpadu; S-OO skládka ostatního odpadu, S-NO skládka nebezpečného odpadu

Tabulka 7: Počty a kapacita skládek v ČR v letech 2002 – 2006

Rok	Počet skládek	Kapacita (m ³)
2002	401	221 872 178
2003	408	404 538 333
2004	268	143 478 221
2005	301	158 061 692
2006	250	107 923 443

Zdroj: Statistické ročenky ŽP ČR 2003 - 2006

Tabulka 8: Počet skládek dle kategorie odpadu v jednotlivých krajích (rok 2007)

Kraj	Skupina skládky					
	S-IO	kapacita	S-NO	kapacita	S-OO	kapacita
Jihočeský	5	19 90 540	1	500 000	22	3 195 947
Jihomoravský	5	592 960	3	639 563	10	2 062 948
Karlovarský	2	164 809	-	-	5	1 328 222
Královéhradecký	6	199 645	1	808 000	8	14 756 192
Liberecký	-	-	-	-	7	4 698 805
Moravskoslezský	4	2 044 000	5	1 902 380	11	5 403 780
Olomoucký	3	59 916	1	800 000	12	2 149 383
Pardubický	11	936 853	1	104 000	10	7 979 047
Plzeňský	5	260 170	-	-	14	7 099 861
Praha	-	-	-	-	1	3 500 000
Středočeský	8	3 724 288	3	6 090 400	19	7 585 865
Ústecký	5	3 937 034	2	484 440	10	6 049 341
Vysočina	14	207 398	-	-	12	2 982 948
Zlínský	1	11 000	-	-	8	2 903 189
Celkem	69	14 128 613	17	11 328 783	149	71 695 528

Skládky NO mají největší zastoupení v Moravskoslezském kraji, jedná se celkem o 5 skládek NO. V šesti krajích ČR se nenachází žádná ze skládek NO. Jedná se o kraj Plzeňský, Vysočina, Zlínský, Praha, Karlovarský a Liberecký kraj. V těchto krajích, které nedisponují žádnou skládkou NO, tak odstraňování NO probíhá převážně mimo území kraje.

Tabulka 9: Největší skládky podle provozní kapacity k 23.11.2007

Název provozovatele	Název skládky	Kraj	Provoz. kapacita (m ³)	Druh skládky
Společnost Horní Labe a.s.	Trutnov Kryblice II	Královéhradecký	10 000 000	S-OO
Ingeotrade a.s.	Skládka Vysoká	Plzeňský	4 800 000	S-OO
Bohemian Waste Management a.s.	Skládka Chvaletice	Pardubický	4 200 000	S-OO
Avecz odpadové hospodářství s.r.o.	Skládka odpadů Benátský Vrch	Středočeský	4 000 000	S-NO
A.S.A., spol s r.o.	Skládka odpadů S-OO	Praha	3 500 000	S-OO

	Ďáblice			
P-EKO s.r.o.	Skládka popelovin Jedlová Hora	Ústecký	3 476 554	S-IO
REAL Leasing Kladno spol.s r.o.	Skládka - Halda Buštěhrad	Středočeský	2 900 000	S-IO
Marius Pedersen a.s.	Košťálov	Liberecký	2 800 000	S-OO
SONO PLUS s.r.o.	Skládka KO Úpohlavy	Ústecký	2 000 000	S-OO
Avez odpadové hospodářství s.r.o.	Řízená skládka Čáslav	Středočeský	2 000 000	S-NO
ESOMO s.r.o.	Skládka Modlany II	Ústecký	1 850 000	S-OO
EKOLOGIE s.r.o.	Řízená skládka tuhých odpadů lom Babín-jih	Středočeský	1 760 000	S-OO
RESON spol. s r.o.	Skládka Němčice-Reson	Olomoucký	1 650 000	S-IO+S-NO
Marius Pedersen a.s.	Skládka Dolní Branná	Královéhradecký	1 609 240	S-OO
OZO Ostrava s.r.o.	Skládka TKO	Moravskoslezský	1 462 200	S-OO

Skládka s největší provozní kapacitou se nachází v Královéhradeckém kraji, jedná se o skládku s OO. Největší skládkou NO disponuje Středočeský kraj.

Tabulka 10: Počet skládek dle provozní kapacity

Provozní kapacita (m ³)	Počet skládek
Menší než 100 000	100
100 000 - 1 000 000	111
Větší než 1 000 000	23

Tabulka 11: Odstraňování odpadů dle kódu D1 a dle kategorie odpadu (pro rok 2006)

Kategorie odpadu	Množství odpadu v tunách za rok
KO	3 223 479
NO	57 002
OO (pouze)	926 085
Odpad z azbestu	21 417
Odpad jako technolog. materiál	1 095 195

Pozn. D1 = Ukládání v úrovni nebo pod úrovní terénu (např. skládkování)

Zdroj: Statistická ročenka ŽP ČR 2007 a server ISOH

4.1. Odpovědnost za nakládání s odpady

Povinnosti:

- původců odpadů (§ 19)
- při sběru a výkupu odpadů (§ 20 - 21)
- při využívání odpadů (§ 22)

- **při odstraňování odpadů (§ 23)**

Cíl: Získání podrobnějších a přehlednějších informací o vlastnostech odpadů a o osobách, které jsou za odpad plně zodpovědné v celém systému odpadového hospodářství.

Varianty

Varianta 0 – Zachování současného stavu, kdy původci odpadů, provozovatelé zařízení (dále jen „PZ“) ke sběru a výkupu odpadů, PZ k využívání odpadů a PZ k odstraňování odpadů jsou povinni dodržovat povinnosti vyplývající z platného zákona o odpadech.

Varianta 1 – Nové povinnosti vyplývající z nového zákona:

1. pro původce odpadů

- Provozovat zařízení k odstraňování vlastních odpadů v souladu s jeho schváleným provozním řádem.
- Odpady zařazovat v souladu se základním popisem odpadu (dále jen „ZPO,“).
- Zpracovat ZPO.
- Předat ZPO oprávněné osobě s každou jednorázovou nebo první z řady opakovaných dodávek odpadu do zařízení a dále vždy na vyžádání oprávněné osoby.

2. pro PZ ke sběru a výkupu odpadů

- Odpady zařazovat v souladu se ZPO.
- Odmítnout převzetí odpadu, pokud s ním není současně předán ZPO.
- Předat ZPO oprávněné osobě s každou jednorázovou nebo první z řady opakovaných dodávek odpadu do zařízení a dále vždy na vyžádání oprávněné osoby.
- Nově zákaz odebírat a vykupovat odpady od fyzických osob, které mají povahu součásti stavby.

Varianta 1 dále specifikuje povinnost identifikace fyzických a právnických osob.

3. pro PZ k využívání odpadů

- Odmítnout převzetí odpadu, pokud s ním není současně předán ZPO.
- Předat ZPO oprávněné osobě s každou jednorázovou nebo první z řady opakovaných dodávek odpadu do zařízení a dále vždy na vyžádání oprávněné osoby.

4. pro PZ k odstraňování odpadů

- Předat ZPO oprávněné osobě s každou jednorázovou nebo první z řady opakovaných dodávek odpadu do zařízení a dále vždy na vyžádání oprávněné osoby.
- Odmítnout převzetí odpadu, pokud s ním není současně předán ZPO.
- Platit poplatek způsobem a v rozsahu stanoveném v tomto zákoně.

Dotčené subjekty: původci odpadů, PZ ke sběru a výkupu odpadů, PZ k využívání odpadů a PZ k odstraňování odpadů

Přínosy a náklady

Varianta 0

V současné době je povinnost zpracovat a předat ZPO pouze u odpadů, které jsou určeny ke skládkování. Tato povinnost vyplývá z novely vyhlášky č. 383/2001 Sb. a vyhlášky č. 294/2005 Sb. Dne 4. 4. 2007 byl uveřejněn "Metodický pokyn pro zpracování základního popisu odpadu", který je deklarován jako pomůcka zpracovatelům ZPO, zejména původcům a oprávněným osobám dle platného zákona o odpadech. Pro zpracování ZPO jsou prováděné zkoušky zaměřené na zjišťování ukazatelů a kritérií určených pro konkrétní typ zařízení. V současné době vyvstává problém s nedostatkem kvalifikovaných osob pro odběr vzorku odpadu.

V současné době (od 1.1.2009) má PZ ke sběru nebo výkupu odpadů povinnosti definované v platném zákoně o odpadech a dále podrobnější upřesnění povinností je stanoveno ve vyhlášce č. 383/2001 Sb. o podrobnostech nakládání s odpady. Touto vyhláškou je stanoven seznam odpadů, u kterých je PZ ke sběru a výkupu odpadů povinen:

- identifikovat osoby, od kterých má v úmyslu odpady odebrat nebo vykoupit,
- identifikovat odebírané nebo vykupované odpady,
- vést evidenci o těchto skutečnostech, a to včetně data a hodiny odebrání nebo vykoupení odpadů, tuto evidenci uchovávat po dobu 5 let.

Dále PZ ke sběru a výkupu odpadů nesmí vykupovat níže uvedené odpady od fyzických osob a nesmí za tyto odpady poskytovat úplatu v hotovosti.

Identifikací osob se podle zákona rozumí zjištění obchodní firmy nebo názvu právnické osoby, jejího sídla, identifikačního čísla nebo obdobného čísla přidělovaného v zahraničí a identifikace fyzické osoby jednající jménem této právnické osoby při odběru nebo výkupu odpadů.

Identifikací odebíraných nebo vykupovaných odpadů se podle zákona rozumí zjištění názvu druhu podle Katalogu odpadů a množství odebraného nebo vykoupeného odpadu.

Pokud dochází ke sběru nebo výkupu odpadu, který má povahu strojního zařízení nebo obecně prospěšného zařízení (zejména zařízení pro hromadnou dopravu a energetické, vodárenské a kanalizační zařízení), uměleckého díla či pietních a bohoslužebných předmětů nebo jejich částí, je PZ ke sběru nebo výkupu odpadů povinen uvést u jednotlivých odebraných nebo vykoupených předmětů jejich stručný popis, umožňující dodatečnou identifikaci, a doplnit jej uvedením písmen, číslic, popřípadě dalších symbolů, na těchto předmětech se nacházejících. Tyto zařízení nesmí PZ ke sběru nebo výkupu odpadů po dobu 48 hodin od jejich odebrání nebo vykoupení rozebírat, jinak pozměňovat nebo postupovat dalším osobám.

Varianta 1

Tato varianta stanovuje povinnost zpracovat ZPO nejen u odpadů, které jsou určeny ke skládkování, ale u všech odpadů, což bude mít výrazný dopad v podobě zvýšení nákladů pro vlastníky odpadů. Bude se jednat o vyplnění formuláře o rozsahu 1 stránky, který je již používán. Vyplnění bude trvat cca 30 minut, což nebude mít výrazný dopad. Dopadem v podobě dodatečných nákladů budou zejména dva protokoly, které musejí být součástí ZPO. Jedná se o protokol o odběru vzorku odpadu, jehož náležitosti jsou uvedeny v příloze č. 5 vyhlášky č.376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů. Tento protokol vystavuje osoba pověřená ke vzorkování. Náklady na zpracování protokolu se budou lišit v závislosti na skutečnosti, zda je pověřená osoba ke vzorkování zaměstnancem daného

subjektu, čímž nevzniknou dodatečné náklady, neboť jsou zahrnuty v pravidelném měsíčním platu zaměstnance. Pokud se však jedná o subjekt, který tuto osobu zaměstnat z kapacitních důvodů nemůže, musí tedy být protokol zpracován externí pověřenou osobou, kdy se náklady pohybují do 5 tis. Kč. Dále se jedná o protokol o vlastnostech odpadu (výsledky zkoušek), zaměřený zejména na zjištění podmínek vylučujících odpad z nakládání v příslušném zařízení, ne starší než 1 rok. Tento protokol vystavují autorizované laboratoře na základě analýz látek obsažených v odpadu. Cena analýzy jedné vlastnosti odpadu stojí dnes u komerčních laboratoří cca 15 tis. Kč. Cena se však nejčastěji pohybuje v rozmezí 1 – 6 tis. Kč a liší se v závislosti na sledovaných látkách. Hlavním pozitivním aspektem bude získání prvotní informace o odpadu, která přispěje k rozhodování o nakládání s odpadem v souladu se zákonnou hierarchií nakládání s odpady. Dalším pozitivním dopadem bude zajištění takového stavu odpadového hospodářství, kdy v každé fázi nakládání s odpadem, bude známa osoba za tento odpad plně zodpovědná, která bude plnit povinnosti stanovené zákonem a tyto povinnosti budou vymahatelné. Dojde ke snížení rizika kontaminace životního prostředí nebezpečnými látkami.

Lze předpokládat, že nově stanovená povinnost nepřijmout odpad, u kterého není zpracován ZPO, zvýší míru dodržování výše uvedené povinnosti pro původce odpadu (zpracovat a předat ZPO), neboť dojde k zajištění plnění této povinnosti také ze strany oprávněných osob, které odpad přijímají.

Z důvodu nové povinnosti původců odpadů provozovat zařízení k odstraňování vlastních odpadů v souladu s jeho schváleným provozním řádem (ve smyslu § 17) se zvýší administrativní zátěž KÚ a samotným původcům odpadů. Celkový počet těchto zařízení je v ČR přibližně 150. Pracnost vydání takového souhlasu se bude pohybovat v průměru okolo 20 hodin. KÚ vydává ročně v průměru 10 souhlasů. Potenciální náklady jednoho KÚ za rok budou 40 tis. Kč (mzdové náklady) a 21 tis. Kč (režijní náklady). Náklady PZ k odstranění vlastních odpadů budou zanedbatelné, a to do 1 tis. Kč.

PZ ke sběru a výkupu odpadů nesmí dle varianty 1 od fyzických osob odebírat a vykupovat odpady, které mají povahu součásti stavby. Jedná se tedy o rozšíření zákazu výkupu odpadů od fyzických osob.

Vyhláškou budou vytvořeny dva seznamy odpadů, z nichž na jeden se bude vztahovat povinnost identifikace osob, identifikace odebraných odpadů a vedení evidence, což již nyní je v platnosti a na druhý seznam odpadů se bude vztahovat zákaz výkupu od fyzických osob a zákaz poskytovat úplatu v hotovosti.

Varianta 1 dále specifikuje povinnost identifikace fyzických a právnických osob. V současně platném zákoně o odpadech je definována pouze identifikace právnických osob a tedy na fyzické osoby se identifikace nevztahuje. Po přijetí varianty 1 by mělo dojít ke sjednocení identifikace osob, které odpady odevzdávají do zařízení ke sběru a výkupu odpadů.

Lze předpokládat, že zavedení zákazu odebírat a vykupovat odpady, které mají povahu součásti stavby by mohlo mít přínos v eliminaci zcizování předmětů s potenciálem pro materiálové využití. Problémem je, že předměty už nemají podobu zařízení, které je definované v zákoně.

Tabulka 13: Porovnání nákladů a přínosů

Přínosy	Náklady
---------	---------

Varianta 0			
-	-		
Varianta 1			
Snížení rizika kontaminace ŽP nebezpečnými látkami – povinnost zpracovat ZPO	***	Původce a oprávněné osoby, které nakládají s odpady – náklady na zpracování ZPO (analýzy pro protokoly, které jsou součástí ZPO)	do 10 tis. Kč.
Zvýšení míry dodržování povinnosti zpracovat a předat ZPO	**	KÚ – náklady na vydání souhlasu k provozování zařízení k odstraňování vlastních odpadů	61 tis. Kč/KÚ
Eliminace zcizování předmětů s potenciálem pro materiálové využití – zákaz odebírat a vykupovat odpady mající povahu součásti stavby	**	PZ k odstranění vlastních odpadů – náklady na získání souhlasu k provozování zařízení k odstraňování vlastních odpadů	1 tis. Kč.

Návrh řešení: Varianta 1

4.2. Spalování odpadů (§ 25)

Cíl: Transpozice směrnice (článek 23 odst. 4).

Varianty

Varianta 0 – Zachování současného stavu.

Varianta 1 – Podmínky k vydání souhlasu k provozu zařízení k energetickému využívání pevných komunálních odpadů (KO).

Dotčené subjekty: PZ pro spalování odpadů

Přínosy a náklady

Varianta 0

Spalování odpadu probíhá dle současně platného zákona o odpadech, dle kterého lze spalovat odpady po splnění podmínek, které stanovují právní předpisy o ochraně ovzduší a o hospodaření s energií. V ČR jsou v současné době pouze 3 spalovny KO. Současná energetická účinnost spaloven KO se pohybuje v hodnotách 0,65 – 0,95.

V roce 2006 bylo využito kódem R1 (využití odpadu způsobem obdobným jako paliva nebo jiným způsobem k výrobě energie) 379 729 tun KO.

Varianta 1

Změnou od současného stavu bude vydání souhlasu k provozu zařízení k energetickému využívání pevných KO jejich spalováním ve spalovnách (dále jen „souhlas k energetickému využití“), pouze v případě, že energetické využití probíhá s vysokým stupněm energetické účinnosti. Vzorec pro výpočet energetické účinnosti bude definován v příloze tohoto zákona. Výpočet energetické účinnosti dle vzorce nebude mít dopad v podobě vyšších nákladů pro provozovatele, neboť spalovny energetickou účinnost již počítají. Finanční zátěž bude zahrnuta v rámci hodinové mzdy zaměstnance a časová zátěž bude dle odhadů maximálně 1

hodinu, a to zejména na vyhledání potřebných podkladů pro výpočet. Tyto zdrojová data jsou získávána z ročních bilanci spotřeb energií, které má provozovatel k dispozici. Samotný výpočet bude krátkodobá záležitost v bilanční tabulce. Na základě výpočtu energetické účinnosti bude vydán souhlas k energetickému využívání (energetická účinnost bude vyšší než 0,6) nebo souhlas k PZ k odstraňování odpadů (energetická účinnost bude nižší než 0,6). Motivací provozovatelů k získání souhlasu k provozu zařízení k energetickému využívání bude možnost získání následných finančních dotací z EU. Zvýšení nákladů se neočekává také z důvodu, že v současnosti existující spalovny KO v ČR splňují výši energetické účinnosti, která bude po přijetí varianty 1 nutná pro udělení souhlasu k provozu zařízení k energetickému využívání.

Návrh řešení: Varianta 1

Pro splnění povinnosti definované směrnicí se doporučuje přijmout variantu 1.

4.3. Odpadový hospodář (§ 26)

Cíl: Jedná se o přesnou transpozici směrnice o skládkách odpadů. Hlavním cílem je zajistit vyšší kvalifikaci osob, které jsou pověřeny nakládáním s odpady.

Varianty

Varianta 0 – Zachování současného stavu, kdy původce a oprávněná osoba, kteří nakládali v posledních dvou letech s NO v množství větším než 100 t za rok, jsou povinni zajišťovat odborné nakládání s odpady prostřednictvím odborně způsobilé osoby (dále jen „odpadový hospodář“). Tato osoba odpovídá za zajištění odborného nakládání s odpady na skládkách komunálního odpadu a NO.

Varianta 1 – Novou povinností odpadového hospodáře bude odpovědnost za nakládání s odpady nejen na skládkách NO a komunálního, ale i inertního a ostatního odpadu. Další povinností odpadového hospodáře je každoroční prokazatelné proškolení všech zaměstnanců skládky o bezpečném procesu nakládání s odpady tak, aby nedošlo k ohrožení ŽP a zdraví lidí.

Dotčené subjekty: provozovatelé nebo vlastníci skládky, odpadový hospodář

Přínosy a náklady

Hlavním přínosem je zajištění vyšší odbornosti při nakládání s odpady.

Negativním dopadem je finanční zatížení pro společnosti, kterých by se povinnost zaměstnat odpadového hospodáře týkala. V současnosti se průměrná měsíční hrubá mzda odpadových hospodářů pohybuje v rozmezí 15 - 25 tis. Kč. Náklady na mzdu se ale sníží v případě, kdy by odpadový hospodář působil pouze jako externí zaměstnanec a do společnosti by docházel jen v případě potřeby. Stejně tak se dají nižší výdaje na odpadového hospodáře předpokládat, pokud by se odpadovým hospodářem stal již stávající zaměstnanec společnosti a funkcí odpadového hospodáře by se zabýval nad rámec svého dosavadního zaměstnání.

Tabulka 14: Porovnání nákladů a přínosů

Přínosy		Náklady	
---------	--	---------	--

Varianta 0			
-	-	Riziko infringementu	*****
Varianta 1			
Odpadový hospodář – vyšší odbornost při nakládání s odpady	****	Provozovatel skládky – náklady na odpadového hospodáře	cca 15 - 300 tis. Kč ročně

Návrh řešení: Varianta 1

Vzhledem k tomu, že se jedná o transpozici, je vhodné přijmout variantu 1 a předejít tak riziku infringementu. Tato varianta však bude pro provozovatele skládky znamenat zvýšení finančních nákladů (cca 15 - 300 tis. Kč ročně).

4.4. Povinnosti při přepravě odpadů (§ 27)

Cíl: Zajistit evidenci přepravovaných odpadů, zvýšit vymahatelnost přepravy odpadů s vyžadovanou dokumentací

Varianty

Varianta 0 – Dopravce je povinen informovat řidiče vozidla o skutečnosti, že bude ve vnitrozemí nebo přes hranice přepravovat odpady, vybavit řidiče doklady podle druhu přepravovaného odpadu a účelu přepravy a zajistit, aby těmito doklady byly přepravované odpady vybaveny po celou dobu přepravy.

Varianta 1 – Řidič nesmí převzít vozidlo přepravující odpad bez zákonem vyžadovaných dokladů nebo bez řádného označení vozidla. Dále je řidič povinen mít tyto doklady po celou dobu přepravy a na vyžádání předložit kontrolním orgánům.

Dotčené subjekty: řidiči vozidel přepravující odpady

Přínosy a náklady

Toto ustanovení má zabezpečit řádnou evidenci přepravovaných odpadů, tím že přenáší povinnost zajistit si doklady o převáženém odpadu přímo na řidiče (přepravce). Toto ustanovení má zajistit možný postih řidiče (bloková pokuta) v případě, že nebude vlastnit vyžadované doklady o přepravovaném odpadu, a tím i zvýšit vymahatelnost tohoto ustanovení.

Návrh řešení: Varianta 1

5. NEBEZPEČNÉ ODPADY

5.1. Ředění a míšení NO (§ 29)

Cíl: Transpozice Směrnice, článek 18.

Varianty

Varianta 0 – V současnosti je zakázáno jakékoliv míšení NO navzájem nebo s ostatními odpady za účelem splnění kritérií pro jejich přijetí na skládku. Míšení NO navzájem nebo s ostatními odpady je přípustné pouze ve výjimečných případech po udělení souhlasu KÚ příslušného podle místa nakládání s odpadem.

Varianta 1 – Ředění nebo míšení NO navzájem nebo s ostatními odpady, látkami nebo materiály bude zakázáno. Ve výjimečných případech bude míšení NO přípustné pouze se souhlasem KÚ příslušného podle místa nakládání s odpady. Oproti současnému stavu se rozšíří počet podmínek, při jejichž splnění může KÚ udělit souhlas k míšení či ředění NO: pokud ředění nebo míšení provádí zařízení k využívání nebo odstraňování odpadů provozované na základě souhlasu podle § 17 a pokud je ředění nebo směšování NO v souladu s BAT.

Dotčené subjekty: PZ, KÚ

Náklady a přínosy

Hlavní náklad spojený s plněním této povinnosti se týká udělováním souhlasů ze strany KÚ. Nelze však odhadnout, kolik souhlasů bude KÚ ročně udělovat, finanční a administrativní zátěž spjatou s povolováním ředění nebo míšení NO tak nelze předem vyčíslit.

Návrh řešení: Varianta 1

Pro splnění povinností definovaných v článku 18 Směrnice se doporučuje přijmout variantu 1.

5.2. Balení a označování NO (§ 30)

Cíl: Umožnění dohledání kontaktní osoby odpovědné za nakládání s NO, zpřesnění označování NO a zajištění vyšší bezpečnosti při nakládání s NO.

Varianty

Varianta 0 – V současnosti má původce a oprávněná osoba, která nakládá s NO, povinnost zajistit označení NO grafickým symbolem podle zvláštního právního předpisu (kategorie H1, H2, H3, H6, H8, H9 a H14), resp. nápisem „nebezpečný odpad“ (NO mimo kategorie H1, H2, H3, H6, H8, H9 a H14).

Varianta 1 – Podle novely zákona vznikne původcům a oprávněným osobám, které nakládají s NO, mimo povinností uvedených ve variantě 0 další povinnost: označovat NO katalogovým číslem, názvem druhu odpadu a uvádět kontaktní osobu odpovědnou za nakládání s odpadem. Způsob tohoto označování stanoví MŽP vyhláškou.

Dotčené subjekty: původci a oprávněné osoby, které nakládají s NO

Náklady a přínosy

Hlavní přínos varianty 1 spočívá v možnosti snadno a rychle dohledat osobu odpovědnou za nakládání s NO, a tím i ve zvýšení vymahatelnosti tohoto ustanovení. Stejný význam má i detailnější popis NO - název druhu odpadu a jeho katalogové číslo. Pro původce či oprávněnou osobu zavedení této povinnosti nebude znamenat navýšení finančních či administrativních nákladů, neboť se bude jednat pouze o detailnější vyplnění formuláře.

Tabulka 15: Porovnání nákladů a přínosů

	Přínosy		Náklady	
Varianta 0				
	-		-	
Varianta 1				

Kontrolní orgány - možnost snadného dohledání kontaktní osoby a zjištění přesného složení NO	***	Původce, oprávněná osoba - detailnější označování NO	*
--	-----	--	---

Návrh řešení: Varianta 1

6. BIOLOGICKY ROZLOŽITELNÉ ODPADY

6.1. Předcházení vzniku odpadů systémem obecního kompostování (§ 33) a povinnosti při biologickém zpracování BRO (§ 35)

Cíl: Předcházení vzniku odpadů systémem obecního kompostování

Varianty

Varianta 0 – zmocňuje obce k vydání vyhlášky, která stanoví systém obecního kompostování a využití kompostu jako opatření pro předcházení vzniku odpadů

Varianta 1

- stanovuje možnosti systému obecního kompostování (komunitní nebo domácí kompostování nebo sběr a svoz BRO na obecní kompostárnu)
- specifikuje povinnosti při kompostovacím procesu

Dotčené subjekty: obce, obyvatelé obce

Současný stav

Tabulka 16: Přípustná množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO) k ukládání na skládky v jednotlivých letech

Rok	1995	2010	2013	2020
BRKO (t/rok)	1 530 000	1 147 000	765 000	535 000

Množství BRO, které by mělo být odkloněno od uložení na skládky v roce 2010 oproti současnému stavu (množství skládkovaného BRO v roce 2006) je cca 280 tis. t, v roce 2013 cca 660 tis. t a v roce 2020 cca 890 tis. t.

Tabulka 17: Hodnocení plnění cílů POH daných Směrnicí 1993/31/ES o skládkování pro BRKO

Rok	Množství BRKO ukládaného na skládku (t)	Množství BRKO, které by mělo být uloženo na skládku v cílovém roce 2010 (%)
2003	1 239 000	108
2004	1 311 000	114
2005	1 363 000	118
2006	1 425 000	123

Tabulka 18: Počet kompostáren v ČR, jejich projektovaná kapacita a skutečné množství zpracovaného BRO

Kraj	Počet fungujících kompostáren	Počet připravovaných kompostáren	Projektovaná kapacita (t/rok)	Množství zpracovaného bioodpadu (t/rok)
Jihočeský	17	5	276 250	196 540
Jihomoravský	12	7	199 295	72 430
Karlovarský	6	0	50 000	38 000
Královéhradecký	6	1	56 240	44 240
Liberecký	4	1	4 420	1 957
Moravskoslezský	20	1	103 590	89 098
Olomoucký	7	1	57 600	5 397
Pardubický	6	2	49 150	37 035
Plzeňský	11	0	35 968	21 269
Středočeský + Praha	31	0	344 000	130 441
Ústecký	14	3	45 995	33 978
Vysočina	15	0	258 000	137 800
Zlínský	11	0	41 100	20 786
Celkem	160	21	1 521 608	828 971

Zdroj: ZERA - Zemědělská a ekologická regionální agentura

V současnosti se v ČR nachází 160 fungujících kompostáren, v nichž se ročně zpracovává cca 829 tis. t BRO a dalších 21 kompostáren je připravováno. Projektovaná kapacita všech dosud fungujících kompostáren je cca 1 520 tis. t, tzn. že je zde stále ještě značná nevyužitá kapacita (690 tis. t). Z toho vyplývá, že současná kapacita kompostáren v ČR je dostatečná pro splnění cílů snižování množství BRKO ukládaného na skládky v letech 2010 i 2013.

Náklady a přínosy

Zavádění systému třídění BRO se do konce roku 2013 týká pouze obcí a zástaveb s převažujícím zastoupením rodinných domů. Procentuální zastoupení rodinných domů na celkovém počtu domácností v jednotlivých krajích ukazuje následující tabulka.

Tabulka 19: Rozložení domácností podle druhu bydlení a podle krajů

Kraj	Počet domácností	Druh domu (%)		
		Rodinný dům	Bytový dům	Jiná budova
Hl. m. Praha	529 923	12,7	87,0	0,3
Jihočeský	247 337	49,7	49,6	0,7
Jihomoravský	421 261	50,2	49,6	0,2
Karlovarský	122 151	26,0	72,9	1,1
Královéhradecký	529 923	12,7	87,0	0,3
Liberecký	169 052	42,3	56,9	0,8
Moravskoslezský	481 838	36,6	62,7	0,7
Olomoucký	249 095	51,7	48,0	0,3

Pardubický	190 082	55,5	43,2	1,4
Plzeňský	220 872	46,2	53,6	0,2
Středočeský	444 297	58,1	41,0	0,8
Ústecký	327 874	31,1	68,2	0,7
Vysočina	187 486	60,5	37,7	1,9
Zlínský	218 553	59,4	40,2	0,4

Zdroj: ČSÚ

Pokud by se povinnost zavedení systému obecního kompostování týkala všech rodinných domů v ČR, lze předpokládat, že by se tato povinnost vztahovala zhruba na 3 880 tis. obyvatel.

Z výsledků 13 pilotních projektů třídění, svozu a odstranění bioodpadu, které proběhly v několika městech ČR, případně malých regionech zahrnujících několik menších měst a obcí vyplynulo, že v prvních letech po zavedení lze získat zhruba okolo 30-50 kg BRO/obyvatele/rok. V dalších letech se produkce BRO může zvýšit až na cca 100-150 kg BRO/obyvatele/rok. V případě absolutního vytrídění BRO z KO by bylo možné získat max. 200 kg BRO/obyvatele/rok.

Tabulka 20: Předpokládaná roční produkce vyseparovaného BRO u všech obyvatel, na něž se bude zavedení systému obecního kompostování vztahovat, při určité produkci BRO na obyvatele

Produkce separovaného BRO na obyvatele (kg)	Předpokládaná produkce separovaného BRO celkem (t)
30	116 500
50	195 000
75	290 000
100	390 000
150	580 000
200	775 000

Pro předcházení vzniku odpadů systémem obecního kompostování je možné uvažovat o následujících variantách:

- domácí kompostování
- komunitní kompostování
- sběr BRO a svoz na obecní kompostárnu

U všech systémů obecního kompostování je nutné uvažovat o nákladech na informování občanů před zaváděním systému, a zároveň na nepřetržitou osvětu a propagaci po zavedení systému. Tyto náklady se liší podle zvoleného systému propagace (např. letáková kampaň, přednášková činnost, pořádání soutěží atd.) a mohou být v řádu cca od 10 tis. Kč (při jednorázovém tisku a roznosu 1 tis. ks letáků) až po desetitisícové částky (při jiných typech kampaní).

Domácí kompostování

Nejlevnějším systémem je domácí kompostování, kdy budou obyvatelé obce kompostovat BRO sami na svém pozemku, a to buď na vlastním kompostu nebo nemají-li kompost, tak v kompostérech, které může obec zakoupit. Optimální počet a objem kompostérů na 1 rodinný dům závisí na počtu osob bydlících v domě a na velikosti zahrady. Pro zahrady o velikosti do 500 - 600 m² se doporučuje objem kompostérů 270 - 650 l, u větších zahrad je doporučená velikost kompostérů 700 - 900 l. Cena kompostérů s objemem 270 - 650 l je cca 900 - 1 200 Kč, cena větších kompostérů je cca 2 500 Kč. Optimální počet kompostérů na 1 rodinný dům jsou cca 2 ks.

Náklady obce na nákup kompostérů lze částečně pokrýt z dotací, které je možné čerpat z Operačního programu ŽP z Prioritní osy 4 (Dotace pro odpadové hospodářství a odstraňování starých ekologických zátěží), oblast podpory 4.1. Zkvalitnění nakládání s odpady. Dotace na tyto projekty může dosáhnout až 90 % celkových nákladů.

Tabulka 21: Náklady malých obcí na nákup kompostérů při zavedení domácího kompostování

Počet obyvatel v obci	Náklady obce na nákup kompostérů o objemu do 650 l (tis. Kč)	
	při nulové dotaci	při 90 % dotaci
200	174	17,4
500	434	43,4
1 000	870	87

Pozn. Náklady uvedené v tabulce předpokládají zakoupení 2 kompostérů do každé domácnosti v obci. Tyto náklady však mohou být nižší v případě, že některé domácnosti mají vlastní kompost.

V případě nákupu 2 kompostérů na domácnost a využití 90 % dotace jsou náklady na 1 obyvatele 87 Kč. Návratnost této investice se očekává při produkci vyseparovaného BRKO 112 kg/obyv., tzn. do 1 - 2 let.

V dalších letech dojde při odklonu 100 - 150 kg BRKO/obyvatele/rok k úspoře cca 85 - 128 Kč/obyv./rok (v letech 2010 - 2011), a cca 165 - 238 Kč/obyv./rok (v letech 2012 - 2014) za skládkování KO.

Sběr BRO a svoz na kompostárnu

V případě zavedení sběru BRO a svozu na kompostárnu je třeba uvažovat o počátečních investičních nákladech na nákup kontejnerů na BRO a dále každoročními náklady na svoz a náklady za příjem BRO na kompostárnu.

Nádoby na BRO

Pro sběr BRO se využívají speciální nádoby kompostainery o objemu 120 nebo 240 l nebo velkoobjemové kontejnery (VOK). Kompostainery na sběr BRO je vhodné umístit do sběrných hnízd 1 nádoba o velikosti 240 l cca pro 10 domácností. Cena těchto nádob je cca 1 400 Kč, resp. 900 Kč u 120 l nádob. V obcích s větším zastoupením zeleně a s většími rozlohami zahrad je vhodné kombinovat malé nádoby (120, 240 l) na sběr BRO z domácností

s VOK pro sběr BRO z údržby zeleně. Cena VOK 14 m³ je cca 35 tis. Kč, u VOK 18 m³ je cena cca 47 tis. Kč. Počet VOK na obec závisí na rozloze zeleně, nikoli na počtu obyvatel.

Tabulka 22: Náklady malých obcí na nákup nádob na BRO při zavedení sběru a svozu BRO

Počet obyvatel v obci	Náklady obce na nákup nádob na BRO (tis. Kč)	
	při nulové dotaci	při 40 % dotace
1 000	165	100
2 000	330	200
5 000	825	500

Pozn. Pro výpočet nákladů se předpokládá zakoupení 1 nádoby o velikosti 240 l/10 domácností a 2 VOK 18 m³ na 1 000 obyvatel

Náklady obce na nákup nádob na BRO lze částečně pokrýt z dotací, které je možné čerpat z Operačního programu ŽP z Prioritní osy 4 (Dotace pro odpadové hospodářství a odstraňování starých ekologických zátěží), oblast podpory 4.1. Zkvalitnění nakládání s odpady. Dotace na tyto projekty (veřejná podpora) může dosáhnout až 40 % celkových nákladů.

V případě nákupu 1 kompostaineru o objemu 240 l na 10 domácností a 2 VOK 18 m³ na 1 000 obyvatel s využitím 40 % dotace jsou náklady na 1 obyvatele 100 Kč.

V zástavbě, kde v naprosté většině převládají rodinné domy, bude celkové množství vyseparovaného BRO poměrně vysoké (150 - 300 kg/os/rok) a převážná většina BRO bude tvořena zahradním odpadem. Tomu bude odpovídat vyšší potřeba VOK a výrazné sezónní vlivy v produkci BRO a nižší zastoupení nečistot v BRO.

Naopak v zástavbě se zastoupením bytových domů a rodinných domů s malými zahradami lze očekávat nižší četnost použití VOK, které budou sloužit pro BRO z údržby zeleně, popř. použití VOK bude fungovat např. obdobně jako systém mobilních kontejnerů pro velkoobjemový odpad. Celkové množství vyseparovaného BRO bude nižší (50 - 100 kg/os/rok), bude ho tvořit zejména BRO z domácností (příp. kuchyní) a množství nečistot v BRO bude vyšší.

Z výsledků pilotního projektu třídění, svozu a odstranění bioodpadu ve městě Bilina vyplynulo, že roční produkce BRO z oblasti, kde se nacházely rodinné domky byla 319 kg/os/rok s průměrným obsahem nečistot 1 - 3 %, zatímco v zástavbě panelových domů činila roční produkce BRO pouze 17 kg/os/rok s průměrným obsahem nečistot 3 - 5 %.

Náklady na svoz BRO

Kromě jednorázových investičních nákladů je nutné počítat s každoročními náklady na svoz. Lze očekávat, že při vytřídění BRO se sníží množství KO, proto poklesnou náklady na svoz KO. Ovšem redukce nákladů za svoz nižšího množství KO plně nevykompenzuje náklady za svoz BRO, proto se celkové náklady za svoz KO a BRKO mírně zvýší.

Tyto závěry vyplývají z řady projektů z obcí, v nichž již byl zaveden sběr a svoz BRKO. Zvýšení množství „komunálního odpadu“ (BRKO+KO) v celkovém množství oproti stavu před zavedením sběru BRO je způsobeno tím, že v současnosti velké množství BRO nekončí v KO, ale mimo (např. komposty, černé skládky, pálení větví apod.).

Ze závěrů pilotních projektů třídění, svozu a odstranění bioodpadu, které proběhly ve 13 městech ČR nebo mikroregionech, zahrnujících několik menších obcí, vyplynulo, že pro udržitelnost systému třídění a svozu BRO na kompostárnu by vzdálenost obce od kompostárny měla být do 10 km. Náklady na svoz BRO se poté pohybují okolo 15 Kč/t/km. Ovšem vše záleží na konkrétních místních podmínkách.

Množství separovaného BRO během roku značně kolísá. Optimální četnost svozu tříděného BRO podle sezóny ukazuje následující tabulka.

Tabulka 23: Četnost svozů

Typ nádob na BRO	Optimální četnost svozů	
	Březen-listopad	Prosinec-únor
120 a 240 l	1x týdně	1x za 14 dní
VOK 14 a 18 m ³	1x za 14 dní	1x za měsíc, popř. vůbec

Náklady na příjem BRO v kompostárně

Průměrná cena za příjem BRO na kompostárnu činí cca 300 - 500 Kč/t. Náklady za uložení odpadu na skládku budou v roce 2010 - 2011 700 Kč, tzn. lze očekávat úsporu nákladů při odklonu 1 t BRO ze skládky 200 - 400 Kč.

Navíc v případě výstavby obecní kompostárny lze očekávat snížení nákladů za zpracování kompostu (o podnikatelský zisk aj.), a dále v případě prodeje kompostu lze od nákladů odečíst výnos z prodeje (cena kompostu cca 100 - 600 Kč/t) atd.

Náklady na výstavbu malé obecní kompostárny lze částečně pokrýt z dotací, které je možné čerpat z Operačního programu ŽP z Prioritní osy 4 (Dotace pro odpadové hospodářství a odstraňování starých ekologických zátěží), oblast podpory 4.1. Zkvalitnění nakládání s odpady, popř. 4.2. Systémy odděleného sběru, skladování a manipulace s odpady. Dotace na tyto projekty (veřejná podpora) může dosáhnout až 40 % (popř. až 90 %) celkových nákladů.

Ekonomika zpracování bioodpadu kompostováním

Ve studii analyzující zpracování BRO kompostováním, kterou zpracovala pro MŽP agentura ZERA, byla vypočtena výše nákladů na zpracování BRO kompostováním při různém množství BRO.

Podkladem zpracování byly použity skutečné údaje z účetnictví za období tří let provozu modelové kompostárny. Průběh funkce byl namodelován pro rozmezí zpracovaného množství bioodpadu od 200 t do 3000 t.

Pro výpočet byly zvoleny tři varianty, a to podle toho jakým způsobem byla financována investice do systému sběru a zpracování bioodpadu. V současné době je obvyklá výše dotací 40 % - 90%. Pro výpočet byly vybrány varianty s nulovou dotací, s 40 % a 90 % dotací.

a) Náklady do systému při nulové dotaci

Tabulka 24: Výše nákladů na zpracování různého množství BRO při nulové dotaci

Množství BRO [t/rok]	200	715	960	995	1 950	3 000
Celkové náklady (tis. Kč)	1 167	1 551	1 716	1 674	2 016	2 450
Variabilní náklady (tis. Kč)	104,5	489	654	612	954	1 388

Tabulka 25: Měrné náklady na tunu zpracovaného bioodpadu při různé kapacitě zpracování

Množství BRO (t/rok)	500	800	1 000	1 200	1 500	2 000	2 500	3 000
Celkové náklady (tis. Kč/rok)	1 467	1 679	1 779	1 861	1 962	2 091	2 191	2 273
Měrné náklady (Kč/t)	2 934	2 098	1 779	1 551	1 308	1 046	877	758

b) Náklady s investiční dotací 40 %

Tabulka 26: Výše nákladů na zpracování různého množství BRO

Množství [t]	200	715	960	995	1 950	3 000
celkové náklady (tis. Kč)	742	1 221	1 386	1 345	1 591	2 025
Variabilní náklady (tis. Kč)	105	584	749	708	954	1 388

Tabulka 27: Náklady na tunu zpracovaného bioodpadu při různé kapacitě zpracování

Množství BRO (t/rok)	500	800	1 000	1 200	1 500	2 000	2 500	3 000
Celkové náklady (tis. Kč/rok)	1 094	1 303	1 402	1 483	1 582	1 709	1 808	1 889
Měrné náklady (Kč/t)	2 188	1 628	1 402	1 235	1 054	855	723	630

c) Náklady s investiční dotací 90%

Tabulka 28: Výše nákladů na zpracování různého množství BRO

Množství [t]	200	715	960	995	1 950	3 000
celkové náklady (tis. Kč)	330	809	974	933	1 179	1 613
Variabilní náklady (tis. Kč)	105	584	749	708	954	1 388

Tabulka 29: Náklady na tunu zpracovaného bioodpadu při různé kapacitě zpracování

Množství BRO (t/rok)	500	800	1 000	1 200	1 500	2 000	2 500	3 000
Celkové náklady (tis. Kč/rok)	682	891	990	1 071	1 170	1 297	1 396	1 477
Měrné náklady (Kč/t)	1 364	1 113	990	892	780	649	559	492

Z analýzy vyplynulo, že:

- měrné náklady na zpracování jednotky bioodpadu klesaly se zvyšujícím se množstvím zpracovaného BRO
- výše měrných nákladů je ovlivněna především výší investic
- měrné náklady se snižují s výší dotace na investici:

- při nulové dotaci 2 934 – 758 Kč/t
- při 40 % dotaci 2 188 – 630 Kč/t
- při 90 % dotaci 1 364 – 493 Kč/t

Měrné náklady na obyvatele a rok

Tabulka 30: Náklady na osobu a rok bez investiční dotace

Množství (t/rok)	500	800	1 000	1 200	1 500	2 000	2 500	3 000
Celkové náklady (Kč/t)	2 934	2 098	1 779	1 551	1 308	1 045	877	758
Náklady na osobu a rok při produkci 50 kg/obyv./rok	146,7	104,9	89,0	77,5	65,4	52,3	43,8	37,9
Náklady na osobu a rok při produkci 100 kg/obyv./rok	293,4	209,8	177,9	155,1	130,8	104,6	87,7	75,8
Náklady na osobu a rok při produkci 150 kg/obyv./rok	440,1	314,7	266,9	232,6	196,2	156,8	131,5	113,7
Náklady na osobu a rok při produkci 200 kg/obyv./rok	586,8	419,7	355,8	310,2	261,6	209,1	175,3	151,6
Náklady na osobu a rok při produkci 250 kg/obyv./rok	733,6	524,6	444,8	387,7	326,9	261,4	219,1	189,5
Náklady na osobu a rok při produkci 300 kg/obyv./rok	880,3	629,5	533,7	465,3	392,3	313,6	263,0	227,3

Tabulka 31: Náklady na osobu a rok s investiční dotací 40%

Množství (t/rok)	500	800	1 000	1 200	1 500	2 000	2 500	3 000
Celkové náklady (Kč/t)	2 188	1 628	1 402	1 235	1 054	855	723	630
Náklady na osobu a rok při produkci 50 kg/obyv./rok	109,4	81,4	70,1	61,8	52,7	42,7	36,2	31,5
Náklady na osobu a rok při produkci 100 kg/obyv./rok	218,8	162,8	140,2	123,6	105,4	85,5	72,3	63,0
Náklady na osobu a rok při produkci 150 kg/obyv./rok	328,2	244,2	210,2	185,3	158,2	128,2	108,5	94,5
Náklady na osobu a rok při produkci 200 kg/obyv./rok	437,6	325,6	280,3	247,1	210,9	170,9	144,7	126,0
Náklady na osobu a rok při produkci 250 kg/obyv./rok	547,0	407,1	350,4	308,9	263,6	213,7	180,8	157,5

Náklady na osobu a rok při produkci 300 kg/obyv./rok	656,4	488,5	420,5	370,6	316,3	256,4	217,0	188,9
--	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Tabulka 32: Náklady na osobu a rok s investiční dotací 90%

Množství (t/rok)	500	800	1 000	1 200	1 500	2 000	2 500	3 000
Celkové náklady (Kč/t)	1 364	1 113	990	892	780	649	559	492
Náklady na osobu a rok při produkci 50 kg/obyv./rok	68,2	55,7	49,5	44,6	39	32,5	28,0	24,6
Náklady na osobu a rok při produkci 100 kg/obyv./rok	136,4	111,3	99	89,2	78	64,9	55,9	49,2
Náklady na osobu a rok při produkci 150 kg/obyv./rok	204,6	167,0	148,5	133,8	117	97,4	83,9	73,8
Náklady na osobu a rok při produkci 200 kg/obyv./rok	272,8	222,6	198	178,4	156	129,8	111,8	98,4
Náklady na osobu a rok při produkci 250 kg/obyv./rok	341	278,3	247,5	223	195	162,3	139,8	123
Náklady na osobu a rok při produkci 300 kg/obyv./rok	409,2	333,9	297	267,6	234	194,7	167,7	147,6

Z uvedených variant vyplývá, že měrné náklady na občana a rok:

- se snižují se zvyšujícím se množstvím zpracovávaného bioodpadu v systému,
- se snižují s vyšší dotace na investice,
- se zvyšují s množstvím vyprodukovaného bioodpadu na občana a rok.

Výše měrných nákladů na občana a rok se při různé výši dotací na investici pohybují:

- při nulové dotaci 880 – 38 Kč/obyv./rok
- při 40 % dotaci 656 – 31 Kč/obyv./rok
- při 90 % dotaci 409 – 25 Kč/obyv./rok

Návrh řešení: Varianta 1

V rámci analýzy RIA nelze odhadnout celkové náklady obcí na zavedení systému třídění a svozu BRO, neboť závisí na místních podmínkách, na zvoleném systému, na výši získaných dotací, na vzdálenosti kompostárny, zajištění služeb svozu a kompostování (obecní, svozová firma apod.), na produkci BRO/obyvatele/rok atd. Přesto lze předpokládat úspory v řádu cca 100 - 200 Kč/t BRO při zavedení systému kompostování BRO v porovnání se skládkováním (brána cena za skládkování v roce 2010 - 2011, tzn. 700 Kč/t KO).

Podobně i z výsledků pilotních projektů třídění, svozu a odstranění bioodpadu, které proběhly ve 13 městech ČR nebo mikroregionech, zahrnujících několik menších obcí, i ze zahraničních zkušeností (např. Rakousko) vyplynulo, že při správném zavedení systému třídění BRO (nutnost informovanosti obyvatelstva) a odklonu BRO z KO má tento systém pozitivní dopad na odpadovou ekonomiku obcí.

6.2. Zmocnění pro vydání PPP (§ 35 odst. 3)

Cíl: Stanovit požadavky na ŽP a zdraví lidí při nakládání s BRO a požadavky na výstupy

ze zařízení pro BRO.

Varianty

Varianta 0 – Ponechání současného stavu (definováno vyhláškou č. 341/2008 Sb.)

Varianta 1 – MŽP stanoví v PPP dále také:

- podmínky a požadavky na ochranu životního prostředí a zdraví lidí při nakládání s biologicky rozložitelnými odpady
- limitní hodnoty koncentrací potenciálně patogenních organismů ve výstupech ze zařízení pro biologické zpracování odpadů
- osobu oprávněnou k odebírání vzorků výstupů ze zařízení pro biologické zpracování odpadů

Náklady a přínosy

Z tohoto ustanovení nevyplývají v současnosti žádné dopady. Avšak dopady lze očekávat po vydání příslušného PPP.

Návrh řešení: Varianta 1

7. ODPADY ZE ZDRAVOTNICTVÍ

7.1. Povinnosti při nakládání s odpady ze zdravotnictví (§ 44)

Cíl: Upravit povinnosti pro původce odpadů ze zdravotnických zařízení a snížit tak riziko těchto odpadů pro veřejné zdraví a životní prostředí.

Varianty

Varianta 0 – V platném znění zákona o odpadech nejsou stanoveny žádné konkrétní povinnosti pro původce odpadů ze zdravotnických zařízení. Původci těchto odpadů se v praxi řídí Metodickým doporučením k nakládání s odpady ze zdravotnictví vydaném MŽP v červenci 2007.

Varianta 1 – Původce zdravotnických odpadů bude povinen zpracovávat manipulační řád pro nakládání s odpady pro zařízení, kde odpad vzniká. Manipulační řád bude součástí provozního řádu zařízení, jehož zpracování vyplývá ze zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví. Náležitosti manipulačního řádu stanoví MŽP ve spolupráci s MZd. Další povinností původce odpadů ze zdravotnictví bude zajistit školení zaměstnanců, jež bude zaměřené na bezpečný proces nakládání s odpady ze zdravotnictví.

Dotčené subjekty: původce odpadů

Náklady a přínosy

Nutnost závazné úpravy nakládání s odpady ze zdravotnictví je dána především věcnou analýzou současného stavu v ČR uvedenou v Realizačním programu č. 2 a nařízením vlády č. 197/2003 Sb. o Plánu odpadového hospodářství České Republiky. MŽP vydalo v roce 2007 Metodické doporučení k nakládání s odpady ze zdravotnictví, které – ačkoli samozřejmě není závazné – je v praxi standardně aplikováno. Na základě tohoto doporučení odpadoví

hospodáři zdravotnického zařízení vypracovávají dokument o nakládání s odpady formou vnitřní směrnice. Náročnost vypracování je závislá na velikosti zdravotnického zařízení a objemu odpadu, se kterým toto zařízení nakládá. Předpokládá se, že vypracování manipulačního řádu nebude oproti současnému zpracování směrnice zdravotnického zařízení vyžadovat větší administrativní zátěž pracovníků technického oddělení zdravotnických zařízení. Povinnost proškolit všechny zaměstnance zdravotnického zařízení o nakládání s odpady je zavedená již dnes Metodickým pokynem. Náklady spojené s přijetím varianty 1 jsou proto nulové, neboť tato varianta přebírá postup uvedený ve výše uvedeném doporučení.

Návrh řešení: Varianta 1

8. PŘESHraniČNÍ PŘEPRAVA ODPADŮ

8.1. Obecné zásady přeshraniční přepravy odpadů za účelem energetického využití (§ 46, odst. 4)

Cíl: Určit podmínky, za jakých je možné přepravovat odpad za účelem energetického využití do ČR.

Varianty

Varianta 0 – V zákonu nejsou uvedena žádná omezení přeshraniční přepravy odpadů do ČR za účelem energetického využití.

Varianta 1 – Zakazuje přeshraniční přepravu odpadů do ČR za účelem energetického využití způsobem R1 (způsobem obdobným jako paliva nebo jiným způsobem k výrobě energie), pokud by v důsledku této přeshraniční přepravy musely být odpady vznikající v ČR odstraňovány nebo zpracovány způsobem, který není v souladu s plány odpadového hospodářství.

Dotčené subjekty: oznamovatel přepravy odpadu do ČR za účelem využití odpadu obdobným způsobem jako paliva nebo jiným způsobem k výrobě energie

Náklady a přínosy

Varianta 1

Toto ustanovení má zabránit přepravě odpadů ze zahraničí za účelem využití odpadu způsobem obdobným jako paliva nebo jiným způsobem k výrobě energie, pokud nebude kapacita spaloven odpadů dostatečná pro spalování KO, který bude mít původ v ČR. V důsledku přeshraniční přepravy odpadů by pak docházelo ke zvýšení ukládání tuzemských odpadů na skládky, což je zcela proti hierarchii nakládání s odpady, proti cílům uvedeným v plánech odpadového hospodářství a proti stanoveným cílům omezování ukládání komunálních odpadů na skládky. Pokud by toto omezení přeshraniční přepravy neplatilo, hrozilo by neplnění rámcové směrnice o odpadech, směrnice o skládkách a riziko sankcí ze strany EK.

Návrh řešení: Varianta 1

8.2. Oznámení o přepravě odpadu z ČR do zahraničí (§ 48)

Cíl: Stanovit náležitosti oznámení o přeshraniční přepravě odpadu z ČR.

Varianty

Varianta 0 – Blíže nerozvádí náležitosti oznámení o přeshraniční přepravě odpadu z ČR

Varianta 1 – Oznámení o přepravě odpadu z ČR musí obsahovat originál oznámení pro příslušný orgán země určení a stanovený počet kopií pro ostatní příslušné orgány dotčené přepravou odpadů, jehož náležitosti, které mají být řádně odděleny a přehledně označeny, jsou v rámci ES stanoveny přímo účinným předpisem – nařízením č. 1013/2006 o přepravě odpadů. MŽP zhodnotí, zda je oznámení řádně podané, a pokud ne, vyzve k doplnění oznámení, v případě, že jsou v oznámení drobné nedostatky, nebo vrátí oznámení k přepracování.

Dotčené subjekty: oznamovatel přepravy odpadů z ČR do zahraničí, MŽP

Náklady a přínosy

Náležitosti oznámení o přepravě odpadů, které jsou uvedeny v návrhu zákona, jsou totožné s náležitostmi vyžadovanými podle platného nařízení, a jde tedy pouze o jejich výslovné uvedení v zákonu bez faktického dopadu na oznamovatele. Jedinou změnou oproti současnému stavu je povinnost oznamovatele zaslat oznámení ve stanoveném počtu kopií (podle počtu států, přes něž se přeshraniční přeprava uskutečňuje, včetně cílového státu). Tímto ustanovením se mírně sníží administrativní zátěž na MŽP, a zároveň budou mírně sníženy i náklady na kancelářské potřeby užívané při vytváření kopií oznámení na MŽP.

Tabulka 33: Porovnání nákladů a přínosů

Přínosy		Náklady	
Varianta 0			
-	-	-	-
Varianta 1			
MŽP - snížení administrativních nákladů souvisejících s kopírováním oznámení o přepravě odpadů	*	Oznamovatel přepravy – zasílání oznámení o přepravě ve stanoveném počtu kopií	-

Návrh řešení: Varianta 1

8.3. Uskladnění odpadů při přepravě odpadů, kterou nelze dokončit (§ 53 odst. 3)

Cíl: Zajistit bezpečné uskladnění odpadů v případě přepravy odpadů, kterou nelze dokončit nebo nedovolené přepravy odpadů

Varianty

Varianta 0 – Bezpečné uskladnění odpadů v případě přepravy odpadů, kterou nelze dokončit zajišťuje ORP.

Varianta 1 – Bezpečné uskladnění odpadů v případě přepravy odpadů, kterou nelze dokončit zajišťuje KÚ.

Dotčené subjekty: KÚ, ORP, osoby, které za nedokončenou nebo nedovolenou přepravu odpadů odpovídají

Náklady a přínosy

Toto ustanovení navrhuje, aby bezpečné uskladnění odpadů v případě přepravy odpadů, kterou nelze dokončit, nebo nedovolené přepravy odpadů zajišťoval KÚ, v jehož obvodu byl odpad zjištěn, namísto ORP, která má tuto povinnost v současnosti.

Vzhledem k tomu, že KÚ vydávají souhlasy k provozování zařízení k využívání, odstraňování, sběru a výkupu odpadů a skladů NO, mají KÚ přehled o rozmístění těchto zařízení, jejich kapacitách atd. Tudiž by mělo být pro KÚ jednodušší zajistit bezpečné uskladnění odpadů, které pocházejí z nedokončené nebo nedovolené přepravy odpadů.

Náklady KÚ na zajišťování této činnosti nelze odhadnout, neboť se budou lišit podle počtu nedokončených přeprav a zjištěných nedovolených přeprav odpadů. Navíc tyto náklady budou KÚ zpětně vymáhat na osobách, které za nedokončenou či nedovolenou přepravu odpadů odpovídají. Vzhledem k tomu, že za úhradu těchto nákladů odpovídají tyto osoby společně a nerozdílně, měly by být tyto náklady skutečně vymahatelné.

Návrh řešení: Varianta 1

9. POŽADAVKY NA VYBRANÉ VÝROBKÝ A JEJICH ZPĚTNÝ ODBĚR

9.1. Evidence vybraných výrobků a odpadních výrobků (§ 60)

Cíl: Evidovat úroveň ZO a účinnost procesu materiálového využití výrobků.

Varianty

Varianta 0 – Povinnost vést evidenci výrobků uváděných na trh, zpětně odebraných, opětovně použitých a využitých odpadních výrobků mají výrobci elektrických a elektronických zařízení (EEZ) a baterií a akumulátorů (BA).

Varianta 1 – Povinnost vést evidenci výrobků uváděných na trh, zpětně odebraných, opětovně použitých a využitých odpadních výrobků je dále rozšířena i na výrobce pneumatik, minerálních olejů a vozidel.

Dotčené subjekty: výrobci pneumatik, minerálních olejů a vozidel

Přínosy a náklady

Povinnost vést evidenci podle varianty 1 je pro výrobce pneumatik, minerálních olejů a vozidel nová, avšak výrobci si obvykle vedou evidenci výrobků uváděných na trh, tzn. v rámci vedení této evidence půjde pouze o zanedbatelné zvýšení administrativní zátěže. Výrazným zatížením však bude vedení evidence ZO použitých výrobků a evidence jejich opětovného využití. Tato povinnost bude znamenat zvýšení administrativní zátěže. Roční mzdové náklady spojené s vedením evidence jsou včetně odvodů a dalších režijních nákladů odhadovány na cca 150 tis. Kč. Zajištění této povinnosti si vyžádá jednorázové náklady na pořízení softwaru – cca 300 tis. Kč. Dále je nutné vynaložit každoročně cca 50 tis. Kč na softwarovou správu informačního systému pro vedení evidencí.

Přínosem varianty 1 je přehled kontrolních orgánů státní správy o hmotnostním toku výrobků uváděných na trh a zpětně odebraných, zejména pro účely zjištění úrovně ZO a účinnosti procesu materiálového využití pro jednotlivé výrobky podléhající povinnosti ZO.

Návrh řešení: Varianta 1

9.2. Zpracování roční zprávy (§ 60, odst. 2 - 4)

Cíl: Získat přehled o nakládání s odpadními výrobky.

Varianty

Varianta 0 – Povinnost zpracovat roční zprávu mají výrobci BA, EEZ a vozidel

Varianta 1 – Povinnost zpracovat roční zprávu mají také výrobci pneumatik a minerálních olejů

Dotčené subjekty: výrobci pneumatik a minerálních olejů

Přínosy a náklady

Výrobci pneumatik a minerálních olejů získají nezbytné údaje pro zpracování roční zprávy z evidence hmotnostních toků, které budou muset podle návrhu zákona vést, což bude znamenat výrazné navýšení administrativní zátěže (viz novelizační bod výše). Samotné zpracování roční zprávy již nebude vyžadovat výrazné navýšení administrativní zátěže a je odhadováno na cca 10 - 20 tis. Kč/rok.

Návrh řešení: Varianta 1

9.3. Informování (§ 61)

Cíl: Zajistit informování konečného uživatele.

Varianty

Varianta 0 – V současnosti má právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, která vybrané výrobky vyrábí nebo uvádí na trh, povinnost informovat spotřebitele prostřednictvím posledních prodejců o způsobu provedení ZO vybraných použitých výrobků. Výrobce elektrických a elektronických zařízení (EEZ) má dále povinnost informovat o požadavku, aby EEZ nebyla odstraňována společně se směsným KO, ale byla odkládána na místech k tomu určených, o úloze EEZ v opětovném použití a materiálovém nebo jiném využití a o možných škodlivých vlivech nebezpečných látek obsažených v EEZ na ŽP a lidské zdraví.

Varianta 1 – Výrobce bude povinen konečného uživatele informovat o:

- požadavku, aby odpadní výrobky nebyly odstraňovány jako netříděný KO,
- možných škodlivých vlivech ve výrobcích obsažených nebezpečných látek na lidské zdraví a ŽP,
- významu symbolu přeškrtnuté popelnice a chemických symbolů Hg, Pb a Cd,
- aktuálním seznamu míst ZO.

Dotčené subjekty: výrobci pneumatik a výrobci minerálních olejů

Přínosy a náklady

Tato povinnost bude nová pro výrobce pneumatik a minerálních olejů. Přijetím varianty 1 dojde k jednorázovému finančnímu zatížení těchto výrobců, kteří budou muset navrhnout

a zrealizovat nový potisk výrobku, změnu etikety nebo doplnění informací do návodu k použití apod. Náklady na změnu potisku či etikety se pohybují okolo 100 tis. Kč. Zvýšení informovanosti bude mít pozitivní dopad na konečné uživatele, popř. zprostředkovaně i na ŽP.

Návrh řešení: Varianta 1

9.4. Zapisování do Seznamu výrobců a vedení Seznamu (§ 64 - 65)

Cíl: Evidence všech povinných osob, na něž se vztahuje povinnost ZO odpadních výrobků.

Varianty

Varianta 0 – Povinnost zápisu do Seznamu výrobců mají výrobci EEZ.

Varianta 1 – Povinnost podat MŽP návrh na zápis do Seznamu výrobců mají také výrobci BA, vozidel, pneumatik a minerálních olejů. Zápis do Seznamu výrobců se bude řídit správním řádem.

Varianta 2 – Seznam výrobců bude veden na základě ohlašovací povinnosti výrobců BA, vozidel, pneumatik a minerálních olejů.

Dotčené subjekty: MŽP, výrobci BA, vozidel, pneumatik a minerálních olejů

Přínosy a náklady

Varianta 1

Povinnost podat návrh na zápis do Seznamu výrobců, který kromě identifikačních údajů výrobce a vyráběného výrobku bude zahrnovat popis způsobu zajištění ZO výrobku a způsob financování, bude znamenat jednorázové zvýšení administrativní zátěže výše zmíněných výrobců cca o 1 - 2 tis. Kč, v případě že tuto povinnost bude zajišťovat kolektivní systém, vzroste PS jednorázová administrativní zátěž cca o 10 tis. Kč.

Povinnost provést zápis výrobců BA, vozidel, pneumatik a minerálních olejů do Seznamu výrobců (jedná se cca o 350 - 400 výrobců) a zpřístupnění na portálu veřejné správy bude pro MŽP znamenat výrazné zvýšení byrokratické zátěže. Tato povinnost bude odhadem vyžadovat každoročně 4 - 5 pracovníků. Celkové roční náklady na tyto pracovníky jsou odhadovány na 2 843 – 3 554 tis. Kč (zahrnuje mzdové i režijní náklady).

Přínosem varianty 1 je vytvoření registru výrobců BA, pneumatik, minerálních olejů a vozidel sloužícího pro kontrolní činnost a pro subjekty zapojené do distribuce uvedených výrobků.

Varianta 2

Ohlašovací povinnosti výrobců bude znamenat jednorázové zvýšení administrativní zátěže výše zmíněných výrobců cca o 1 - 2 tis. Kč, v případě že tuto povinnost bude zajišťovat kolektivní systém, vzroste PS jednorázová administrativní zátěž cca o 10 tis. Kč.

Povinnost provést zápis výrobců BA, vozidel, pneumatik a minerálních olejů do Seznamu výrobců a zpřístupnění na portálu veřejné správy bude pro MŽP znamenat výrazné jednorázové zvýšení byrokratické zátěže. Tato povinnost bude odhadem vyžadovat 4 - 5 pracovníků v 1. roce platnosti zákona a cca 1 pracovníka v dalších letech. Celkové roční náklady na tyto pracovníky jsou v prvním roce odhadovány na 2 843 – 3 554 tis. Kč (zahrnuje mzdové i režijní náklady). V dalších letech budou náklady cca 710 tis. Kč.

Návrh řešení: Varianta 2

Z důvodů nižších nákladů na výkon státní správy (MŽP) související se zápisem výrobců vybraných výrobků do Seznamu výrobců se doporučuje přijetí varianty 2.

9.5. Oprávnění k provozování KS (§ 66)

Cíl: Stanovit náležitosti žádosti o získání oprávnění k provozování KS. Stanovit postup MŽP při vydávání oprávnění a jeho prodloužení, včetně povinnosti vést seznam vydaných oprávnění.

Varianty

Varianta 0 – V současnosti není v zákoně o odpadech upraveno.

Varianta 1 – Stanovuje náležitosti žádosti o získání oprávnění k provozování KS či k prodloužení platnosti oprávnění. Dále stanovuje postup MŽP při vydání oprávnění a jeho prodloužení, včetně povinnosti vést seznam vydaných oprávnění.

Dotčené subjekty: žadatel o oprávnění k provozování KS, MŽP

Přínosy a náklady

Předpokládá se jednorázové zvýšení administrativní zátěže pracovníků žadatele spojené s vypracováním požadovaných bodů popisu způsobu zajišťování společného plnění včetně předložení požadovaných vzorů smluv a dokumentů, což předpokládá jednorázový náklad cca 10 – 100 tis. Kč (materiálové, mzdové, personální náklady a náklady na právní služby).

Náklady MŽP spojené s vydáním oprávnění k provozování KS souvisí s provedením zápisu do Seznamu výrobců a vedení Seznamu a jsou vyčísleny v daném novelizačním bodu analýzy.

Návrh řešení: Varianta 1

9.6. Povinnosti provozovatele KS (§ 68)

Cíl: Upravit podmínky činnosti PS.

Varianty

Varianta 0 – V současnosti nejsou v zákoně o odpadech upraveny podmínky činnosti PS. Není zavedena žádná možnost kontroly ani pokutování PS v případě neplnění povinností.

Varianta 1 – Stanovuje povinnost PS provádět ověření správnosti a úplnosti účetní uzávěrky, výroční zprávy PS a vedení evidence osob a toku výrobků auditorem.

Dotčené subjekty: PS, pracovníci MŽP

Náklady a přínosy

Předpokládané náklady na povinnost auditu v požadovaném rozsahu se budou pohybovat v rozmezí cca 100 - 400 tis. Kč v závislosti na společnosti, která audit provádí a velikosti subjektu, který je auditován. Pozitivním dopadem této varianty je usnadnění kontroly činnosti PS pro MŽP.

Návrh řešení: Varianta 1

10. ELEKTRICKÁ A ELEKTRONICKÁ ZAŘÍZENÍ

10.1. Místa ZO elektroodpadu (§ 74, odst. 1)

Cíl: Zajistit vytvoření míst ZO EO s dostatečnou hustotou.

Varianty

Varianta 0 – V současnosti je výrobcům stanovena povinnost zajišťovat ZO EO, není ale definována hustota sběrných míst.

Varianta 1 – Tato varianta stanovuje povinnost výrobcům EEZ vytvořit místa ZO v takové dostupnosti, aby byla zřízena v každé obci ČR s počtem obyvatel nad 2 tis. do konce roku 2010 a nad 1,5 tis. obyv. do konce roku 2012.

Dotčené subjekty: výrobci, resp. provozovatelé KS

Přínosy a náklady

Hlavní přínos varianty 1 spočívá v zajištění dostatečné hustoty míst ZO EO. Lze předpokládat, že nejnámennější náklady budou spjaty s uzavíráním smluvních míst. Uzavření jedné smlouvy mezi výrobcem EEZ, resp. provozovatelem KS a provozovatelem místa ZO bude vyžadovat cca 5 hodin pracovní činnosti, jedná se tedy o cca 1 tis. Kč/místo ZO. Po splnění této povinnosti budou v roce 2012 místa ZO EO dostupná minimálně pro 76 % obyvatel ČR. Lze tedy očekávat, že dojde ke splnění minimální úrovně ZO EO požadovaného Směrnicí.

Návrh řešení: Varianta 1

Pro splnění minimální úrovně ZO EO vyplývajícího ze Směrnice je doporučováno přijmout variantu 1.

10.2. ZO elektroodpadu (§ 74)

Cíl: Definovat podrobnosti týkající se ZO EO.

Varianty

Varianta 0 – V současnosti má poslední prodejce povinnost umožnit spotřebiteli ZO EO. Držitel se smí EO zbavit pouze jeho předáním zpracovateli nebo na místo ZO.

Varianta 1 – Tato varianta navrhuje, aby výrobce EEZ, resp. provozovatel KS zajistil pravidelný bezplatný odběr EO zpětně odebraných posledním prodejcem. Poslední prodejce bude mít povinnost zajistit, aby spotřebitel mohl při nákupu bezplatně odevzdat ke ZO EO v místě nákupu či dodávky ve stejném množství a stejný typ výrobku. V případě, že se bude jednat o výrobek do 5 kg, může spotřebitel tento výrobek odevzdat v prodejně nad 200 m² i bez vazby na nákup výrobku nového. Poslední prodejce bude povinen odevzdávat zpětně odebrané EO pouze výrobcí nebo PS. Zároveň bude mít poslední prodejce zákaz rozebírat nebo jinak upravovat EO na místech ZO.

Dotčené subjekty: výrobce, resp. provozovatel KS, poslední prodejce, spotřebitel

Přínosy a náklady

Prodejcům s prodejní plochou nad 200 m² se rozšiřuje již zavedená povinnost ZO drobného EO bez ohledu na to, zda si spotřebitel koupí v daném obchodě nové zařízení nebo ne. Umožnění spotřebiteli odevzdat drobný EO bude pro prodejce znamenat jednorázové finanční zatížení, zejména z důvodů organizace systému rozšířeného ZO v prodejně, a s tím související proškolení zaměstnanců prodejny, kteří budou nakládat se zpětně odebraným EO. Naopak tato povinnost by si neměla vyžádat investiční náklady, neboť prodejny by měly být již nyní zařízeny na ZO EO z EEZ, která prodávají (kus za kus). Přesto však je možné, že někteří prodejci budou muset mírně rozšířit své skladovací kapacity.

Pozitivním dopadem bude zákaz rozebírání nebo jiných úprav zpětně odebraného EO na místech ZO, čímž by se mělo zabránit všem osobám kromě zpracovatelů EO vymontovávání hodnotných částí z EO, jejichž prodejem (výnosem z prodeje) je financováno zpracování ostatních částí EO.

KS dodávají obchodům, kteří se zapojili do jejich sběrných sítí, zdarma různé nádoby pro sběr EO a zajišťují také zdarma jejich odvoz a recyklaci. Vzhledem k tomu, že tzv. ZO neprobíhá v režimu obecných pravidel nakládání s odpady, nemusí prodejci vést průběžnou evidenci zpětně odebraného EO ani plnit další povinnosti podle obecné části tohoto zákona.

Pokud se zvýší množství zpětně odebíraného EO u prodejců, může to mít pozitivní dopad na tyto prodejce, neboť některé KS nabízejí dokonce finanční bonusy pro poslední prodejce za větší množství zpětně odebraného drobného EO (např. 115 - 200 Kč/naplnění 1 boxu nebo 0,30 Kč/kg odebraného EO). Vyšší náklady prodejců na skladování zpětně odebraného EO se neočekávají, neboť může být zkrácen interval mezi odvozy, které zajišťují KS, jak již bylo řečeno, zdarma.

Na druhou stranu pozitivním dopadem této povinnosti může být skutečnost, že zřízením místa ZO v obchodě může prodejcům zajistit vyšší návštěvnost spotřebitelů - potenciálních zákazníků.

Návrh řešení: Varianta 1

10.3. Financování nakládání s elektroodpadem pocházejícím z domácností i odjinud než z domácností (§ 76 - 77)

Cíl: Zajistit splnění povinností pro ZO, zpracování, využití a odstranění EO i po ukončení činnosti výrobce či jeho úpadku.

Varianty

Varianta 0 – V současnosti není legislativně upraveno.

Varianta 1 – Tato varianta stanovuje povinnost výrobce vytvořit finanční záruku, která bude dostatečná k pokrytí financování ZO, zpracování, využití a odstranění EO v případě, že se tento výrobce ocitne v úpadku nebo ukončí svoji činnost na trhu. Prostředky uložené na účelově vázaném bankovním účtu budou moci být čerpány pouze se souhlasem MŽP. Údaje o stavu a čerpání finanční jistiny budou uváděny v roční zprávě.

Dále stanovuje, aby výrobce spolu s návrhem na zápis do Seznamu výrobců doložil i smlouvu uzavřenou s PS, ve které se PS zavazuje k plnění povinností zajistit ZO, zpracování, využití a odstranění EO v případě úpadku či ukončení činnosti výrobce.

Dotčené subjekty: výrobce EEZ, PS

Přínosy a náklady

Hlavní přínos varianty 1 spočívá v zajištění dostatečné finanční záruky na nakládání s EO, zároveň ale znamená značné finanční zatížení výrobce či PS. Tato varianta sice nestanovuje přesnou výši záruky, lze ale předpokládat, že se bude pohybovat v řádech milionů korun.

Dalším přínosem bude zvýšení ověřitelnosti, že výrobce, resp. provozovatel KS splňuje povinnosti dané výše uvedenými novelizačními body. S plněním této povinnosti vznikají výrobcí EEZ, resp. provozovateli KS administrativní náklady spojené s doložením smluv s provozovateli míst ZO a zpracovateli EO. Výše nákladů se bude pohybovat max. do 1 tis. Kč (na vytvoření kopií těchto smluv).

Návrh řešení: Varianta 1

10.4. Oprávnění k provozování systému (§ 79 odst. 1)

Cíl: Stanovit podmínky vydávání oprávnění k provozování systému.

Varianty

Varianta 0 – V současnosti není vydávání oprávnění k provozování systému legislativně upraveno.

Varianta 1 – Tato varianta navrhuje vydávat oprávnění k provozování systému vždy společně pro všechna EEZ určité skupiny.

Dotčené subjekty: žadatel o vydání oprávnění k provozování systému (dále jen „žadatel“), MŽP

Přínosy a náklady

Administrativní náročnost pro zapsání výrobců do KS bude nízká, jedná se pouze o vyplnění několika dokumentů. Lze předpokládat, že tato činnost bude vyžadovat 1 - 2 pracovní dny, tzn. administrativní zátěž činí cca 1,5 -3 tis. Kč (zahrnuje mzdové náklady včetně odvodů).

Návrh řešení: Varianta 1

10.5. Žádost o vydání oprávnění k provozování systému (§ 79 odst. 3)

Cíl: Doplnit náležitosti žádosti o oprávnění k provozování systému pro elektroodpad (EO).

Varianty

Varianta 0 – V současnosti není legislativně upraveno.

Varianta 1 – Tato varianta navrhuje, aby se k žádosti o vydání oprávnění k provozování systému přikládaly pro EO kromě dokladů uvedených v § 66 odst. 3 následující dokumenty:

- doklad o zajištění ZO EO v každém kraji minimálně ve 40 % obcí nad 2 tis. obyvatel,
- doklad o vytvoření rezervy pro zajištění nakládání s historickým a jiným nekrytým EO pocházejícím z domácností (HEO),
- popis způsobu výpočtu příspěvku.

Dotčené subjekty: provozovatel KS

Přínosy a náklady

Hlavní přínos spočívá v zajištění dostatečné hustoty míst ZO (v prvním roce minimálně ve 260 obcích nad 2000 obyvatel). Díky splnění podmínky zajištění míst ZO na úrovni jednotlivých krajů lze očekávat dostatečně rovnoměrné zastoupení míst ZO. Lze však předpokládat, že většina KS tuto podmínku již nyní splňuje. S doložením popisu způsobu výpočtu příspěvku bude spojen nárůst administrativních nákladů provozovatele systému, lze předpokládat, že vytvoření tohoto dokumentu bude vyžadovat cca 1 týden pracovní činnosti, tzn. administrativní zátěž činí cca 8 tis. Kč (zahrnuje mzdové náklady včetně odvodů).

Se splněním povinností definovaných ve variantě 1 lze předpokládat, že menší KS provozované v současnosti mohou mít problémy s doložením vytváření finanční rezervy pro zajištění nakládání s HEO, neboť tyto malé KS často finanční rezervu na nakládání s HEO nevytvářejí vůbec, popř. nevytvářejí v dostatečné míře.

Návrh řešení: Varianta 1

10.6. Rezerva pro zajištění nakládání s historickým a jiným nekrytým elektroodpadem pocházejícím z domácností (§ 80)

Cíl: Zajištění dostatečného množství financí na nakládání s HEO.

Varianty

Varianta 0 – V současnosti není legislativně stanovena výše finanční rezervy využívané na nakládání s HEO.

Varianta 1 – Tato varianta stanovuje povinnost vytvářet rezervu na zajištění nakládání s HEO. Výše rezervy se odvíjí v závislosti na typu EO - min. 15 mil. Kč pro skupiny EEZ 1 a 3, min. 10 mil. Kč pro skupiny EEZ 2, 4, 5 a 6 a min. 5 mil. Kč pro skupiny EEZ 7, 8 a 9.

Dotčené subjekty: provozovatel KS

Přínosy a náklady

Přínos varianty 1 spočívá v zajištění finanční rezervy na nakládání s HEO. Lze však předpokládat, že stanovená minimální hranice není relevantní finanční náročnosti nakládání s jednotlivými typy HEO. Lze předpokládat, že většina provozovatelů KS finanční rezervu vytváří, a výše těchto rezerv je s ohledem na obrat firmy mnohdy ještě mnohem vyšší. Povinnost uložit finance na samostatný vázaný účet vyplývající z této varianty sice omezí cash-flow firmy, na druhou stranu stanovená výše finanční rezervy je velmi nízká s ohledem na obraty provozovatelů KS. Přesto však může být výše finanční rezervy problémem pro malé KS, který může jejich další činnost limitovat.

V případě zrušení oprávnění k provozování kolektivního systému definuje novela způsob nakládání s rezervou, aby byly vypořádány všechny nesplněné závazky. Toto ustanovení bude mít výrazně pozitivní dopad na fungování systému ZO HEO a zabraňuje nechtěnému využití prostředků z této rezervy.

Návrh řešení: Varianta 1

10.7. Povinnosti provozovatele kolektivního systému pro elektroodpad při zajištění nakládání s historickým a jiným nekrytým elektroodpadem pocházejícím z domácností (§ 81)

Cíl: Stanovit podrobnosti týkající se povinností provozovatele systému na zajištění nakládání s HEO.

Varianty

Varianta 0 – V současnosti není legislativně upraveno.

Varianta 1 – Tato varianta stanovuje provozovatelům KS povinnost evidovat a při kontrole dokládat tok ZO EO, zvláště pro EO pocházející z domácností a pocházející odjinud než z domácností. Další povinností pro provozovatele KS bude zajistit, aby výrobci, které zastupují, uvedli v dané skupině EEZ každoročně alespoň 15 % hmotnostních všech EEZ uvedených v ČR na trh. Plnění těchto povinností bude provozovatel KS muset uvádět v roční zprávě. Provozovatel KS je dále povinen stanovit nejméně po dobu do 13.8.2013 odděleně příspěvek pro zajištění nakládání s HEO a EO pocházejícím z domácností.

Dotčené subjekty: provozovatel KS

Přínosy a náklady

Povinnost evidovat tok ZO EO upravuje novelizační bod 9.1 týkající se obecné části zpětně odebíraných odpadních výrobků (§ 60 Evidence vybraných výrobků a odpadních výrobků).

Varianta 1 bude znamenat významnější dopad pro menší provozovatele KS, neboť v případě, že nesplní stanovený limit (zastoupení výrobců, kteří v dané skupině uvedli alespoň 15 % všech EEZ v ČR na trh), bude jim odejmuto oprávnění k provozování KS. Lze očekávat, že díky tomuto ustanovení budou v ČR působit pouze velké KS, čímž bude vyšší pravděpodobnost zajištění dostatečné míry ZO EO a snadnější kontrola plnění povinností KS.

Návrh řešení: Varianta 1

11. BATERIE A AKUMULÁTORY¹

11.1. Povinnosti při výrobě BA, jejich uvádění na trh a do oběhu (§ 84 odst. 1-4)

Cíl: Stanovení detailních podmínek pro uvádění BA na trh.

Varianty

Varianta 0 – Možnost uvádět na trh BA s obsahem kadmia, s tím omezením, že výrobce má povinnost zajistit u BA s obsahem kadmia vyšším než 0,025 hmotnostních % oddělené shromažďování, soustředování, využití a odstranění. Povinnost prokazovat dodržení limitů celní správě je uložena pouze dovozci BA.

Varianta 1 – Zákaz uvádění na trh takových BA, které obsahují více než 0,002 hmotnostních % kadmia, a to včetně těch, které jsou zabudovány do EEZ nebo do jiných výrobků.

¹ Ohledně systému nakládání s bateriemi a akumulátory navrhovaném v tomto zákoně je nutno uvést, že se přebírá úprava obsažená nyní ve vládním návrhu novely zákona č. 185/2001 Sb., který je v současné době projednáván v Poslanecké sněmovně (sněmovní tisk 717).

Ze zákazu jsou vyjmuty přenosné BA (dále jen PBA) používané v nouzových a poplašných systémech, včetně nouzového osvětlení, ve zdravotnických přístrojích nebo bezšňůrových elektrických nástrojích. Výrobcům vyvstane nová povinnost předložit kontrolním orgánům na požádání technickou dokumentaci, kterou doloží splnění požadovaných limitů pro obsah těžkých kovů v BA, které uvádí na trh. Další povinností výrobce bude průkazné informování distributorů těchto BA o dané skutečnosti, neboť i tito distributoři musí na požádání kontrolním orgánům předložit technickou dokumentaci nebo informaci o splnění požadavků pro jejich uvedení na trh.

Dotčené subjekty: výrobci, distributoři a koneční uživatelé PBA s nadlimitním obsahem kadmia, kontrolní orgány

Přínosy a náklady

Přijetí varianty 1 bude mít pozitivní vliv na ŽP, kdy zákazem používání PBA obsahujících nadlimitní množství kadmia se v budoucnu sníží úniky těžkých kovů do ŽP, zejména koncentrace kadmia ve výluzích ze skládek komunálního odpadu a koncentrace kadmia v emisích ze zařízení pro spalování komunálního odpadu.

Tento zákaz bude mít zásadní vliv především na subjekty, které vyrábějí PBA s obsahem kadmia. V současnosti žádný takový producent na území ČR není znám. Proto lze v rámci ČR očekávat negativní dopad pouze na výrobce, kteří uvádí na trh PBA pocházející ze zemí ES nebo mimo území ES a distributory těchto PBA, kteří budou muset nahradit doposud používaný typ PBA.

Povinnost předkládat kontrolním úřadům technickou dokumentaci k výrobkům znamená pro výrobce a distributory nárůst administrativní zátěže související s pořízením technické dokumentace. Zajištění podkladů pro technickou dokumentaci (analýza obsahu těžkých kovů v BA) bude pro výrobce znamenat zvýšení nákladů. Náklady na chemickou analýzu pro stanovení obsahu kadmia v přenosných bateriích jsou v současnosti cca 250 Kč/1 baterii, u rtuti je to cca 350 Kč/1 baterii v závislosti na laboratoři, která tuto analýzu provádí. Celkové náklady na chemickou analýzu prokazující splnění povoleného obsahu zmíněných těžkých kovů v bateriích budou vyšší, neboť lze očekávat, že toto stanovení se bude provádět pro určitý vzorek (určitý počet) BA. Předpokládané náklady tedy odhadujeme cca do 10 tis. Kč/1 druh baterie.

Tabulka 34: Porovnání nákladů a přínosů

Přínosy		Náklady	
Varianta 0			
-	-	Riziko infringementu	*****
Varianta 1			
Životní prostředí a nepřímě i zdraví obyvatel	*****	Subjekty, kteří vyrábějí PBA s nadlimitním obsahem Cd – změna technologie výroby těchto PBA	-/***
Kontrolní orgány - možnost kontroly obsahu těžkých kovů v BA	**	Výrobci, kteří dováží PBA s nadlimitním obsahem Cd do ČR a jejich distributoři - náhrada těchto typů BA	*
		Koneční uživatelé PBA s nadlimitním obsahem Cd - náhrada těchto PBA	*

		Výrobci, distributoři - nárůst administrativní zátěže související s pořízením technické dokumentace	*
		Výrobci – náklady na pořízení analýzy těžkých kovů obsažených v BA	do 10 tis. Kč

Návrh řešení: Varianta 1

Pro dodržení povinností vyplývajících ze směrnice 2006/66/ES se doporučuje přijetí varianty 1.

11.2. Označování BA (§ 84 odst. 8)

Cíl: Zvýšit povědomí konečných uživatelů o obsahu těžkých kovů v BA, o kapacitě BA a o tom, že se BA nemají po ukončení životnosti odkládat do směsného KO.

Varianty

Varianta 0 – Je prováděno pouze označení:

- všech BA určených pro spotřebitelský trh údajem týkajícím se možností jejich ZO, který představuje značka ES přeškrtnuté popelnice pro KO,
- BA obsahujících těžké kovy příslušným chemickým symbolem, dle normy ČSN EN 61429/Z1. Tato norma se vztahuje pouze na značení Ni-Cd a Pb akumulátorových článků a baterií.

Varianta 1 – Výrobce nově zajistí označení:

- BA a knoflíkových článků obsahujících více než 0,0005 hmotnostních % Hg a 0,002 hmotnostních % Cd chemickým symbolem,
- údajem o kapacitě u PBA a automobilových BA ve smyslu směrnice 2006/66/ES a prováděcího rozhodnutí Evropské komise

Dotčené subjekty: výrobci BA, koneční uživatelé

Přínosy a náklady

Přijetím varianty 1 dojde k jednorázovému finančnímu zatížení výrobců, kteří budou muset navrhnout a zrealizovat nový potisk výrobku.

Naopak pozitivní dopad bude mít varianta 1 na konečné uživatele, kteří budou moci získat bez vynaložení větší námahy informace o obsahu těžkých kovů v BA a o kapacitě PBA a automobilových BA, a budou tedy mít možnost porovnat údaje o kapacitě BA a vybrat si tak nejvhodnější druh/typ BA.

Tabulka 35: Porovnání nákladů a přínosů

Přínosy		Náklady	
Varianta 0			
-	-	Riziko infringementu	*****
Varianta 1			
Koneční uživatelé – snadnější přístup k informacím	*	Výrobci - mírné jednorázové finanční zatížení vynaložené na změnu potisku BA	*

Životní prostředí - upřednostňování ekologičtějších přenosných a automobilových BA (s vyšší kapacitou apod.) konečnými uživateli	*		
--	---	--	--

Návrh řešení: Varianta 1

Pro dodržení povinností vyplývajících ze směrnice 2006/66/ES se doporučuje přijetí varianty 1

11.3. Zpětný odběr odpadních PBA (§ 85 odst. 1-3)

Cíl: Zajištění minimální úrovně ZO odpadních PBA požadovaného směrnicí 2006/66/ES (transpozice čl. 8).

Současný stav

V současnosti je ZO odpadních PBA zajišťován především společností ECOBAT s.r.o., která sdružuje 129 povinných osob a jejíž právní subjektivita je zaštitěna Dobrovolnou dohodou uzavřenou v roce 2002 s MŽP. V roce 2007 provozoval ECOBAT téměř 6650 míst ZO, což představuje přibližnou hustotu sběrné sítě 1 565 obyv./místo ZO. Z údajů zahraničních organizací obdobného zaměření vyplývá, že minimální hustota sběrné sítě v zemích, které již dnes dosahují 25% účinnosti sběru, je 1 200 obyv./místo ZO, průměrná hustota v „nejúspěšnějších“ zemích je 559 obyv./místo ZO. Průměrná hustota sběrné sítě v 10 „úspěšných“ evropských zemích je 929 obyvatel na jedno místo ZO. Hustota sběrné sítě v ostatních zemích je výrazně nižší – průměr je 2 243 obyv./místo ZO.

Pro dosažení hustoty 1 200 obyv./ místo ZO bude nutné zvýšit počet sběrných míst minimálně o 2 000, pro dosažení průměrné hustoty v 10-ti evropských zemích (cca 929 ob./místo ZO) by bylo nutné zvýšit počet sběrných míst minimálně o více než 4 500. Pokud bychom chtěli dosáhnout hustoty sběrné sítě v „nejúspěšnějších“ zemích (559 obyv./místo ZO), bylo by nutné zvýšit počet sběrných míst o 12 000.

Tabulka 36: Počty prodejen v ČR podle ekonomické činnosti dle CZ-NACE kódů

CZ-NACE	Specifikace ekonomické činnosti posledních prodejců	Počet prodejců
47.11	Maloobchod s převahou potravin, nápojů a tabákových výrobků v nesespecializovaných prodejnách	14 522
47.19	Ostatní maloobchod v nesespecializovaných prodejnách	56 440
47.29	Ostatní maloobchod s potravinami ve specializovaných prodejnách	389
47.30	Maloobchod s pohonnými hmotami ve specializovaných prodejnách	1 211
47.41	Maloobchod s počítači, počítačovým periferním zařízením a softwarem	750
47.42	Maloobchod s telekomunikačním zařízením	53
47.43	Maloobchod s audio- a videozařízením	4

47.52	Maloobchod s železářským zbožím, barvami, sklem a potřebami pro kutily	1 290
47.54	Maloobchod s elektrospotřebiči a elektronikou	1 798
47.59	Maloobchod s nábytkem, svítidly a ostatními výrobky převážně pro domácnost ve specializovaných prodejnách	739
47.64	Maloobchod se sportovním vybavením	600
47.65	Maloobchod s hrami a hračkami	14
47.75	Maloobchod s kosmetickými a toaletními výrobky	3 378
47.77	Maloobchod s hodinami, hodinkami a klenoty	412
47.78	Ostatní maloobchod s novým zbožím ve specializovaných prodejnách	28 481

Zdroj: ČSÚ, z verze RES 07/2008

Varianty

Varianta 0 – V současnosti je pro výrobce PBA stanovena povinnost zajistit místa ZO ve stejné dostupnosti jako místa prodeje. Tomu odpovídá zřídit minimálně jedno místo ZO v každé obci nebo v každém městském obvodu nebo městské části kde se tyto výrobky prodávají.

Varianta 1 – Výrobce PBA musí na vlastní náklady zajistit ZO použitých PBA od konečného uživatele s definovanou hustotou sběrné sítě (ve všech obcích, kde se PBA prodávají)

Varianta 2 – Výrobce PBA musí na vlastní náklady zajistit ZO použitých PBA v obcích nad 1 000 obyvatel

Varianta 3 – Výrobce PBA musí na vlastní náklady zajistit ZO použitých PBA v obcích nad 500 obyvatel

Varianta 4 – Výrobce PBA musí na vlastní náklady zajistit ZO použitých PBA v obcích nad 250 obyvatel

Varianta 5 – Výrobce PBA musí na vlastní náklady zajistit ZO použitých PBA v obcích nad 2 000 obyvatel

Varianta 6 – Navrhuje zřídit místa ZO použitých PBA u všech posledních prodejců bez nároku na úplatu za tento odběr, bez ohledu na výrobní značku, bez ohledu na datum jejich uvedení na trh a bez vazby na koupi nové PBA

Varianta 7 – Navrhuje, aby všichni poslední prodejci odebírali použité PBA od konečných uživatelů bez nároku na úplatu za tento odběr, bez ohledu na výrobní značku, bez ohledu na datum jejich uvedení na trh a bez vazby na koupi nové PBA. Pokud tyto prodejci nebudou mít uzavřenou smlouvu s výrobcem či provozovatelem systému (PS), pak jsou povinni předat odebrané PBA na místa ZO, která budou stanovena výrobcem, přičemž výrobce je povinen zřídit místa ZO v každé obci, městské části či obvodu, kde jsou PBA prodávány v souladu s variantou 1.

Varianta 8 – Navrhuje, aby výrobce PBA na vlastní náklady zřídil místa ZO ve všech obcích s počtem obyvatel nad 1 500 a dále uzavřel smlouvu o ZO použitých PBA s každou obcí, kde

jsou PBA prodávány, a která výrobce k tomu vyzve. Výrobce má zároveň také povinnost na vyzvání prodejců zřídit místa ZO u posledních prodejců PBA, u kterých lze za hlavní ekonomickou činnost dle klasifikace CZ-NACE považovat činnost stanovenou v příloze č. 10 této novely a u prodejců, kde bylo za poslední kalendářní rok uvedeno do oběhu nejméně 2 tis. kusů nebo alespoň 50 kg PBA. Povinnost zpětně odebrat použité PBA od konečných uživatelů budou mít všichni poslední prodejci. Pokud tito prodejci nebudou mít uzavřenou smlouvu s výrobcem či provozovatelem systému (PS), pak jsou povinni předat odebrané PBA na místa ZO.

Dotčené subjekty: výrobci PBA, prodejci PBA, PS, koneční uživatelé

Přínosy a náklady

Varianta 0

Přestože již z platného znění zákona vyplývá povinnost výrobců vytvořit místa ZO ve stejné dostupnosti jako místa prodeje, tj. zřídit minimálně jedno místo ZO v každé obci nebo v každém městském obvodu nebo městské části kde se tyto výrobky prodávají, prozatím nebylo dosaženo takové hustoty sběrné sítě (tj. min. 1 200 obyv./místo ZO), která by mohla být předpokladem pro dosažení minimální účinnosti sběru (25 %).

V případě přijetí varianty 0, tzn. ponechání současného stavu hrozí ČR riziko infringementu za nesplnění minimální úrovně ZO odpadních PBA vyplývající ze směrnice 2006/66/ES.

Varianta 1

Varianta 1 je v podstatě totožná s variantou 0, avšak není v současnosti naplněna (pokryta většina obcí nad 2000 obyvatel), tzn. ZO použitých BA není zajištěn ve všech obcích, v nichž se předpokládá prodej PBA. Odhadem lze říci, že obce, kde se PBA prodávají jsou obce s minimálním počtem obyvatel okolo 100. Obcí s počtem obyvatel nad 100 obyvatel je v ČR 5 720. V současnosti je v provozu 6 650 míst ZO. Místa ZO jsou podle odhadu zhruba v 1 950 obcích ČR, tzn. že v současnosti je pokryta většina obcí s počtem obyvatel nad 2 000. Dále je ZO zajišťován v dalších cca 1 400 obcích. Pro pokrytí obcí o velikosti nad 100 obyvatel by bylo nutné navýšení počtu sběrných míst minimálně o 3 800, tzn. celkový počet míst by byl cca 10 400, tj. 998 ob./místo ZO. To by zhruba odpovídalo průměrné hustotě sběrných míst v evropských zemích, které dosahují vysokého % ZO odpadních PBA, tj. cca 930 ob./místo ZO.

Jednorázové náklady na vytvoření tohoto počtu sběrných míst jsou odhadovány na 1,4 mil. Kč. Dále jsou předpokládány významné každoroční náklady na svoz použitých BA a vysoké administrativní náklady. Očekává se nárůst administrativních nákladů cca o 50 % pro PS, což se odrazí ve výši příspěvků od výrobců zapojených do systému.

Nevýhodou je fakt, že výrobce PBA nemůže vědět, ve kterých obcích se PBA prodávají a pokud nezajistí ZO ve všech obcích, kde je alespoň 1 obchod, může se vystavovat riziku sankcí za nesplnění této povinnosti. Navíc není přesně řečeno, zda prodejní místa PBA mohou být i mobilní obchody, které jsou provozovány v malých obcích (kde není obchod), a tudíž lze říct, že i v těchto obcích se PBA prodávají.

Dalším úskalím je doba, během níž lze dosáhnout takovéto míry pokrytí. V porovnání s organizací EKO-KOM, která se specializuje na ZO obalů (a od počátku své činnosti se specializuje na obce – tzn. uzavírá smlouvy zejména s obcemi), dosáhla míry pokrytí přes 90 % obyvatelstva, což odpovídá zhruba počtu obyvatel žijících v obcích nad 100 obyvatel, až po 7 letech své činnosti.

Je třeba si však uvědomit, že plošným pokrytím obcí místy ZO odpadních PBA nemusí ještě dojít ke zvýšení množství sebraných PBA. V tomto ohledu je totiž hlavním faktorem informovanost spotřebitelů a jejich ekologické chování, nikoli 100 % pokrytí obcí. Pro příklad uvádím společnost EKO-KOM, u níž došlo mezi roky 2001 a 2003 k meziročnímu nárůstu pokrytí obyvatel ZO o 14 % a zvýšení množství využitého domovního odpadu na obyvatele o 50 %. Mezi roky 2004 a 2006 došlo k zapojení dalších 2 % obyvatel do systému, přesto se množství využitého domovního odpadu na obyvatele zvýšilo o téměř 30 %. Z toho je zřejmé že k navýšení míry sběru došlo zejména díky propagaci systému ZO, nikoli zvyšováním plošného pokrytí obcí ZO.

Varianta 2

Po pokrytí obcí s počtem nad 1 000 obyvatel budou místa ZO odpadních PBA dostupná pro zhruba 85 % obyvatel ČR. Pro pokrytí obcí s počtem obyvatel nad 1 000 bude třeba zvýšit počet míst ZO odhadem o 770 (min. 1 místo ZO/obec). Při takovémto počtu sběrných míst bude dosaženo hustoty okolo 1 400 obyv./místo ZO. Z údajů zahraničních kolektivních organizací však vyplývá, že minimální hustota sběrné sítě v zemích, které již dnes dosahují 25% účinnosti sběru, je 1200 obyv./místo ZO. Proto je i tato hustota pokrytí ještě stále nedostatečná pro dosažení minimální účinnosti sběru - 25 % a ČR hrozí infringement za nesplnění povinností vyplývajících ze směrnice 2006/66/ES.

Jednorázové náklady na vytvoření tohoto počtu sběrných míst jsou odhadovány na 285 tis. Kč. Dále jsou předpokládány každoroční náklady na zajištění svozu použitých PBA a administrativní náklady PS, což se odrazí ve výši příspěvků od výrobců zapojených do systému.

Varianta 3

Pro pokrytí obcí s počtem obyvatel nad 500 bude třeba zvýšit počet míst ZO odhadem o 1 300. Při takovémto počtu sběrných míst bude dosaženo hustoty okolo 1300 obyv./ místo ZO, tzn. že nebude dosaženo předpokládané „úspěšné“ hustoty sběrné sítě (tj. min. 1 200 obyv./místo ZO) pro dosažení minimální účinnosti sběru (25 %) a ČR hrozí infringement za nesplnění povinností vyplývajících ze směrnice 2006/66/ES.

Jednorázové náklady na vytvoření tohoto počtu sběrných míst jsou odhadovány na 481 tis. Kč. Dále jsou předpokládány každoroční náklady na zajištění svozu použitých PBA a vysoké administrativní náklady PS, což se odrazí ve výši příspěvků od výrobců zapojených do systému.

Varianta 4

Pro pokrytí obcí s počtem obyvatel nad 250 bude třeba zvýšit počet míst ZO odhadem o 2 800. Při takovémto počtu sběrných míst bude dosaženo hustoty okolo 1 100 ob./ místo ZO. To odpovídá odhadovanému limitu (1200 obyv./místo ZO) pro dosažení minimální účinnosti sběru PBA (25 %).

Jednorázové náklady na vytvoření tohoto počtu sběrných míst jsou odhadovány na cca 1 mil. Kč. Dále jsou předpokládány významné každoroční náklady na zajištění svozu použitých PBA a vysoké administrativní náklady PS, což se odrazí ve výši příspěvků od výrobců zapojených do systému.

Varianta 5

V současnosti chybí místa ZO odpadních PBA u cca 80 obcí nad 2000 obyvatel. Po pokrytí obcí s počtem obyvatel nad 2 000 budou místa ZO použitých BA dostupná pro zhruba 75 % obyvatel ČR.

Jednorázové náklady na vytvoření tohoto počtu sběrných míst jsou odhadovány na 30 tis. Kč. Každoroční náklady na zajištění svozu použitých PBA a administrativní náklady PS budou u této varianty zhruba na stejné úrovni jako nyní.

Lze očekávat, že navýšením počtu míst ZO odpadních PBA o 80 bude zvýšena hustota sběrné sítě na úroveň cca 1 540 obyv./místo ZO. Dle výše uvedeného předpokladu „úspěšné“ hustoty sběrné sítě nebude tedy splněn limit pro dosažení minimální účinnosti sběru baterií a akumulátorů - 25 % (tj. 1 200 ob./místo ZO) a ČR se tak vystaví riziku infringementu za nesplnění povinností vyplývajících ze směrnice 2006/66/ES.

Varianta 6

Výrobce zřizuje u všech prodejců PBA místo ZO a zajišťuje pravidelný svoz odpadních PBA. Tato situace se bude týkat cca 110 tis. prodejen, ale také např. hotelů, restaurací a kaváren (cca 35 tis.). Jednorázové náklady výrobců na zřízení míst ZO v rámci zavedeného KS se budou pohybovat okolo 53,65 mil. Kč. Kromě jednorázových nákladů na zřízení míst ZO lze očekávat značné finanční zatížení, na zajištění svozu odpadních BA a velmi vysoké administrativní náklady PS, což se odrazí ve výši příspěvků od výrobců zapojených do systému.

Po zvýšení počtu na přibližně 145 tis. míst ZO bude hustota sběrné sítě cca 72 obyv./místo ZO, což bude mít pravděpodobně pozitivní vliv na zvýšení úrovně sběru odpadních PBA. Přesto však takovouto hustotu sběrné sítě lze označit za neodůvodnitelně vysokou (průměrná hustota v „nejúspěšnějších“ zemích je 559 obyv./místo ZO) s neúměrně vysokými náklady. Navíc vysoká hustota sběrné sítě není zárukou vysoké úrovně sběru. Nevýhodou je i možnost nízké efektivity ZO v místech, kde prodej PBA není hlavním předmětem prodeje (benzinové pumpy apod.). Naopak přínosem této varianty je transparentnost z pohledu konečného uživatele, neboť ZO odpadních PBA bude zaveden u všech prodejců PBA.

Varianta 7

Hlavní přínos spočívá v nižších nákladech výrobce, popř. PS na svoz shromážděných PBA od jednotlivých prodejců. Výrobce, popř. PS by měl přesně stanovit místa ZO, ze kterých by pravidelně zajišťoval svoz a poslední prodejce, který by s výrobcem či PS neměl uzavřenu smlouvu, by odpadní PBA odevzdával v těchto výrobcem k tomu určených místech. Pro osoby, které nejsou zapojeny do ZO prostřednictvím výrobců či PS, tato varianta neznamená významnější náklady na financování ZO. Na těchto prodejnách je způsobem, který si stanoví osoba odpovědná za provoz prodejny, vymezeno místo určené pro ZO a podle vlastního uvážení jsou odpadní PBA odváženy do míst ZO určených výrobcem PBA. Nevýhodou této varianty je však nízká míra kontrolovatelnosti dalšího nakládání se shromážděnými použitými PBA, tj. jejich odevzdávání na místa k tomu určená. Vyvstává zde riziko, že odpadní PBA budou místo na místa k tomu určená odkládány takovými prodejci do KO.

Varianta 8

Pro splnění 1. podmínky (tzn. zajištění míst ZO v obcích s počtem obyvatel nad 1 500) bude třeba zvýšit počet míst ZO o cca 300. Náklady na zřízení míst ZO v těchto obcích se budou pohybovat kolem 110 tis. Kč. Pro splnění 2. podmínky (tzn. vytvoření sítě míst ZO u posledních prodejců, u kterých je hlavní ekonomickou činností dle klasifikace CZ-NACE skupina subjektů náležící pod kód 47 - maloobchod, kromě motorových vozidel, benzinových stanic a drogerií) se bude týkat přibližně 105 tis. posledních prodejců, avšak lze jen těžko odhadovat kolik prodejců vyzve výrobce, aby bylo zřízeno místo ZO v jejich prodejně. V případě zřízení míst ZO u všech výše uvedených posledních prodejců by se jednorázové náklady pohybovaly okolo cca 39 mil. Kč, avšak neočekává se, že všichni poslední prodejci požádají výrobce o zřízení místa ZO v jejich prodejně. Vzhledem k tomu, že všichni poslední prodejci budou mít povinnost ZO odpadních PBA, lze předpokládat, že dojde ke splnění požadavku o plnění povinností ZO PBA stanoveného směrnicí 2006/66/ES.

Tabulka 37: Porovnání nákladů a přínosů

Přínosy		Náklady	
Varianta 0			
-		Riziko infringementu	*****
		Konečný uživatel – netransparentnost rozložení míst ZO	***
Varianta 1			
Splnění limitů pro ZO - omezení rizika infringementu	*****	Výrobci (popř. PS) - jednorázové náklady na zřízení míst ZO PBA	***
Konečný uživatel – dostupnost míst ZO	****	Výrobci (popř. PS) – každoroční náklady na svoz ZO PBA	****
Konečný uživatel – transparentnost rozložení míst ZO	**	Výrobci - riziko nesplnění povinnosti, neboť neví, kde se PBA prodávají	***
Životní prostředí	***	PS – zvýšení administrativní zátěže	****
		Prodejci - místo pro box na ZO v prodejně	*
Varianta 2			
Konečný uživatel – dostupnost míst ZO	***	Nesplnění limitů pro ZO - riziko infringementu	*****
Životní prostředí	*	Výrobci (popř. PS) - jednorázové náklady na zřízení míst ZO PBA	*
		Výrobci (popř. PS) – každoroční náklady na svoz ZO PBA	*
		PS – zvýšení administrativní zátěže	*
		Konečný uživatel – netransparentnost rozložení míst ZO	*
		Prodejci - místo pro box na ZO v prodejně	*
Varianta 3			
Konečný uživatel – dostupnost míst ZO	**	Nesplnění limitů pro ZO - riziko infringementu	*****
Konečný uživatel – transparentnost rozložení míst ZO	*	Výrobci (popř. PS) - jednorázové náklady na zřízení míst ZO PBA	**
Životní prostředí	**	Výrobci (popř. PS) – každoroční	**

		náklady na svoz ZO PBA	
		PS – zvýšení administrativní zátěže	**
		Prodejci - místo pro box na ZO v prodejně	*
Varianta 4			
Splnění limitů pro ZO - omezení rizika infringementu	*****	Výrobci (popř. PS) - jednorázové náklady na zřízení míst ZO PBA	***
Konečný uživatel – dostupnost míst ZO	*	Výrobci (popř. PS) – každoroční náklady na svoz ZO PBA	***
Konečný uživatel – transparentnost rozložení míst ZO	*	PS – zvýšení administrativní zátěže	***
Životní prostředí	**	Prodejci - místo pro box na ZO v prodejně	*
Varianta 5			
		Riziko infringementu	*****
		Konečný uživatel – netransparentnost rozložení míst ZO	***
Varianta 6			
Splnění limitů pro ZO - omezení rizika infringementu	*****	Výrobci (popř. PS) - jednorázové náklady na zřízení míst ZO PBA	*****
Konečný uživatel – dostupnost míst ZO	*****	Výrobci (popř. PS) – každoroční náklady na svoz ZO PPBA	*****
Konečný uživatel – transparentnost rozložení míst ZO	*****	PS – zvýšení administrativní zátěže	*****
Životní prostředí	*****	Prodejci - místo pro box na ZO v prodejně	*
Varianta 7			
Splnění limitů pro ZO - omezení rizika infringementu	*****	Výrobci (popř. PS) - jednorázové náklady na zřízení míst ZO PBA	***
Konečný uživatel – dostupnost míst ZO	*****	Výrobci (popř. PS) – každoroční náklady na svoz ZO PBA	****
Konečný uživatel – transparentnost rozložení míst ZO	*****	PS – zvýšení administrativní zátěže	****
Životní prostředí	*****	Prodejci - místo pro box na ZO v prodejně	*
		U prodejců riziko nepředání odebraných BA na místa ZO (nemožnost kontroly)	****
Varianta 8			
Splnění limitů pro ZO - omezení rizika infringementu	*****	Výrobci (popř. PS) - jednorázové náklady na zřízení míst ZO PBA	****
Konečný uživatel – dostupnost míst ZO	*****	Výrobci (popř. PS) – každoroční náklady na svoz ZO PBA	****
Konečný uživatel – transparentnost rozložení míst ZO	*****	PS – zvýšení administrativní zátěže	****

Životní prostředí	*****	Prodejci - místo pro box na ZO v prodejně	*
-------------------	-------	---	---

Návrh řešení: Varianta 8

Po zhodnocení nákladů a přínosů jednotlivých variant byla jako nejvhodnější řešení navržena varianta 8. Hlavní přínos této varianty spočívá v zajištění dostatečné dostupnosti míst ZO. Proto lze očekávat, že dojde ke splnění minimální úrovně ZO odpadních PBA požadovaného směrnici 2006/66/ES. Zároveň však tato varianta bude mít značné dopady na výrobce, popř. PS na zřízení nových míst ZO (max. 39 mil. Kč) a zejména na svoz zpětně odebraných PBA a s tím spojenou administrativu. Pro zajištění splnění limitů se však dále doporučuje informování konečného uživatele o systému ZO formou informačních kampaní.

11.4. Informační povinnost o ZO (§ 85 odst. 5)

Cíl: Zvýšit informovanost konečného uživatele o možnostech ZO, o možných negativních účincích látek obsažených v PBA a o významu grafického symbolu, který se týká ZO.

Varianty

Varianta 0 – Výrobce PBA a poslední prodejce má povinnost při prodeji PBA informovat konečného uživatele o způsobu provedení ZO.

Varianta 1 – Výrobce PBA bude mít povinnost na vlastní náklady písemně informovat konečného uživatele o způsobu zajištění ZO PBA. Dále výrobce bude způsobem umožňujícím dálkový přístup zveřejňovat aktuální seznam míst ZO PBA, který bude obsahovat alespoň název místa a adresu. Výrobce dále zajistí informování konečných uživatelů o možných negativních účincích látek obsažených v PBA na lidské zdraví i ŽP. Výrobce bude mít povinnost písemně informovat konečného uživatele o významu grafického symbolu pro ZO.

Osoba, u které výrobce zřídí místo ZO PBA, bude povinna na náklady výrobce zajistit, aby místo ZO PBA bylo pro konečného uživatele viditelně a čitelně označeno nápisem oznamujícím tuto skutečnost.

Poslední prodejce, u kterého výrobce nezřídil místo ZO a prodává PBA výrobcem uváděné na trh, bude povinen viditelně umístit informaci o možnosti odevzdání PBA ve svých prodejních místech nebo o tom, kde lze PBA odevzdat k ZO na území obce, městské části nebo městského obvodu podle místa prodeje.

Dotčené subjekty: Výrobci, poslední prodejci, koneční uživatelé PBA

Přínosy a náklady

Přijetím varianty 1 vzroste informovanost konečného uživatele, což by mohlo vést k omezení negativního dopadu použitých PBA na životní prostředí. Odpadní PBA budou odkládány na místa k tomu určená výrobcem anebo v provozovnách posledních prodejců, čímž lze předpokládat snížení množství odpadních PBA končících ve směsném KO. Výrobcům (resp. PS) však vzrostou finanční náklady, neboť budou muset písemně informovat (prostřednictvím internetových stránek, plakátů, letáků, samolepek atd.) konečného uživatele o způsobu zajištění ZO použitých PBA. Náklady výrobce (resp. PS) spojené s povinností písemně informovat konečného uživatele se liší v závislosti na použitých informačních prostředcích (např. vedení internetových stránek cca 5 tis. Kč, tisk 100 tis. ks letáků o velikosti A5-A6 cca

20 – 32 tis. Kč). Lze však očekávat, že výrobce popř. PS bude k informování používat zejména internetové stránky. Předpokládané náklady tak budou do 10 tis. Kč.

Osoba, u které výrobce zřídil místo ZO PBA, je povinna na náklady výrobce (resp. PS) zajistit viditelné a čitelné označení tohoto místa. Náklady na označení 1 místa budou nízké, v řádu jednotek Kč (např. při označování míst ZO samolepkou je při 50 tis. nákladu samolepek o velikosti A5 náklad cca 50 tis. Kč). Náklady posledních prodejců, u kterých výrobce nezřídil místo ZO, vyplývají z povinnosti viditelně umístit informaci o možnosti odevzdání BA ve svých prodejních místech. Tyto náklady budou však zanedbatelné, bude se jednat pouze o výtisk informálního materiálu.

Výrobcům (resp. PS) se dále jednorázově zvýší náklady, což vyplývá z povinnosti zveřejňovat aktuální seznam míst ZO, který bude obsahovat alespoň název místa a jeho adresu. Tento seznam bude výrobce muset zveřejňovat způsobem umožňující dálkový přístup. Tato povinnost si vyžádá jednorázové zvýšení administrativní zátěže, které však spíše než s vytvoření samotného seznamu míst ZO vyplývá z povinnosti vytvořit síť ZO PBA s dostatečnou hustotou, tzn. uzavření smluv s posledními prodejci a dalšími místy, kde bude zajišťován ZO a svoz PBA.

Tabulka 38: Porovnání nákladů a přínosů

Přínosy		Náklady	
Varianta 0			
-		Riziko infringementu	*****
Varianta 1			
Koneční uživatelé - zvýšení informovanosti o systému ZO	***	Výrobci – náklady na písemné informování konečného uživatele	do 10 tis.Kč
Životní prostředí	***	Výrobci – jednorázové náklady na zveřejnění aktuálního seznamu míst ZO, způsobem umožňující dálkový přístup	***
		Výrobci – náklady na označení míst ZO (50 tis. míst ZO)	50 tis. Kč
		Poslední prodejci, u kterých výrobce nezřídil místo ZO a prodává PBA – náklady na umístění informace o možnosti odevzdání PBA, viditelným způsobem	-

Návrh řešení: Varianta 1

Vzhledem k tomu, že se jedná o transpozici čl. 20 směrnice 2006/66/ES, je vhodné přijmout variantu 1, a předejít tak riziku infringementu. Tato varianta však bude znamenat pro výrobce zvýšení nákladů na informování konečných uživatelů a označování míst ZO. Na druhou stranu bude konečný uživatel informován o systému ZO, což v důsledku pravděpodobně zvýší množství zpětně odebraných PBA. Díky tomu se zvýší pravděpodobnost, že cíl EU pro rok 2012 (sběr cca 700 t PBA) bude dosažen a ČR se vyhne riziku infringementu za neplnění tohoto cíle.

11.5. Zpracování a materiálové využití odpadních BA (§ 88)

Cíl: Zajistit zpracování a materiálové využití odpadních BA za použití nejlepších dostupných technik (BAT - Best Available Techniques).

Varianty

Varianta 0 – V současně platném zákoně o odpadech nejsou stanoveny konkrétní požadavky na zpracování a materiálové využití odpadních BA.

Varianta 1 – Výrobce bude povinen na vlastní náklady zajistit zpracování a materiálové využití odpadních BA za použití BAT. Zároveň bude zakázáno spalování BA. Zpracovatel odpadních BA bude muset skladovat BA na plochách s nepropustným povrchem nebo v k tomu vhodných nádobách a dále jím provozované zařízení bude muset splňovat minimální účinnost procesu materiálového využití BA stanovenou zákonem o odpadech.

Dotčené subjekty: Výrobci a zpracovatelé BA

Náklady a přínosy

Podle současných způsobů výpočtu účinnosti procesu materiálového využití dosahují zpracovatelská zařízení požadované účinnosti (olověné BA – 65 %, niklkadmiové BA – 75 %, ostatní BA – 50 %). Nebude-li rozhodnutím EK způsob výpočtu účinnosti zásadně odlišný, nepředpokládají se dodatečné náklady na zvýšení účinnosti/úpravu provozovaných technologií.

Tabulka 39: Porovnání nákladů a přínosů

Přínosy		Náklady	
Varianta 0			
-	-	Riziko infringementu	*****
Varianta 1			
Životní prostředí	*	Zpracovatelé odpadních BA – náklady na dosažení minimální účinnosti procesu	-/ ***
Výrobci BA – nižší náklady na zpracování použitých BA	**		

Návrh řešení: Varianta 1

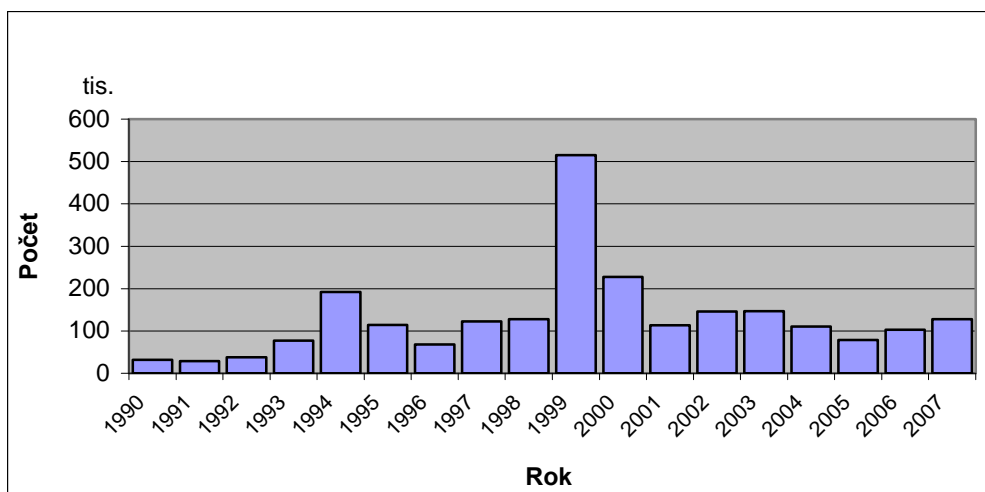
Pro dodržení povinností vyplývajících ze směrnice 2006/66/ES je nutné, aby byla varianta 1 přijata, jinak hrozí infringement.

12. VOZIDLA

Současný stav

Podle statistik centrálního registru vozidel Ministerstva vnitra (MV) bylo v ČR k 1. 1. 2008 registrováno téměř 6,5 mil. provozovaných vozidel, z toho podle statistik Sdružení automobilového průmyslu je 4,1 mil. vozidel kategorie M1 (osobní, max. 8 osob) s průměrným stářím 13,9 let.

Graf 1: Počet vyřazených vozidel

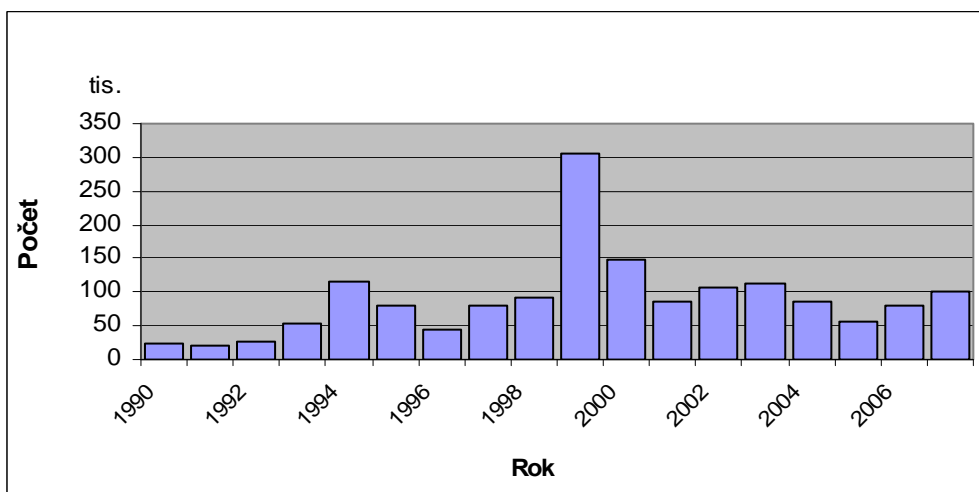

Zdroj: Centrální registr vozidel MV - stav k 1. 1. 2008

V roce 2007 bylo podle Centrálního registru vozidel MV evidováno 127 829 vyřazených motorových vozidel, což odpovídá zhruba 2 % z celkového počtu registrovaných vozidel. Počet každoročně evidovaných vyřazených vozidel (včetně osobních a nákladních automobilů, autobusů, motocyklů atd.) od roku 1990 ukazuje předchozí graf.

V devadesátých letech minulého století stoupl počet ročně vyřazených vozidel v ČR na 100 – 130 tis. a průměrné stáří vyřazených vozidel bylo 20 let. V roce 1999, díky zavedení nového systému zákonného pojištění motorových vozidel, bylo však odhlášeno 299 849 vozidel (Zdroj: ETC Consulting Group).

Graf 2: Počet vyřazených osobních vozidel

Zdroj: Centrální registr vozidel MV - stav k 1.1. 2008

Ve srovnání s EU má ČR v oblasti osobních automobilů (2,96 obyvatel/automobil) již vysoký stupeň motorizace (VB 2,4; Španělsko 2,6; SRN 2,1 obyvatele/automobil) za posledních 12 let se počet osobních automobilů v ČR zvýšil o 161 %; za poslední 4 roky pak nárůst činí 10 % (Zdroj: ETC Consulting Group).

Tabulka 40: Rozdělení osobních automobilů podle jednotlivých krajů

Kraj	Registrované osobní automobily	Počet obyvatel	Počet obyvatel/ auto
Hl.m. Praha	599 603	1 181 610	1,97
Středočeský	490 403	1 158 108	2,36
Jihočeský	259 671	627 766	2,42
Plzeňský	238 273	551 528	2,31
Karlovarský	111 308	304 274	2,73
Ústecký	299 173	823 173	2,75
Liberecký	162 288	429 031	2,64
Královéhradecký	217 732	548 368	2,52
Pardubický	190 550	506 024	2,66
Vysočina	187 071	510 767	2,73
Jihomoravský	408 116	1 130 358	2,77
Olomoucký	205 059	639 161	3,12
Zlínský	194 661	590 142	3,03
Moravskoslezský	394 800	1 250 769	3,17
Celkem ČR	3 958 708	10 251 079	2,59

Zdroj: MD - Ročenka dopravy ČR 2005; ČSÚ

K 1. 7. 2007 bylo podle údajů odborů životního prostředí krajských úřadů evidováno 457 provozovatelů zařízení oprávněných vydávat potvrzení o převzetí autovraků v ČR. Rozmístění těchto zařízení se v jednotlivých krajích značně liší, nejvíce se jich nachází v kraji Královéhradeckém (71), Jihočeském (64) a Jihomoravském (61), naopak nejméně v kraji Zlínském (14), Karlovarském (15) a na Vysočině (21).

Relevantní právní úpravou ES v této oblasti je směrnice 2000/53/ES o vozidlech s ukončenou životností.

12.1. Povinnosti při nakládání s autovraky a vybranými autovraky (§ 91)

Cíl: Určit povinnosti při nakládání s autovraky a vybranými autovraky

Varianty

Varianta 0 – osoba zbavující se autovraku je povinna autovrak předat pouze provozovateli zařízení ke sběru, výkupu, zpracování, využívání nebo odstraňování autovraků

Varianta 1 – osoba zbavující se autovraku nebo jeho podstatných částí je povinna je předat pouze provozovateli zařízení ke sběru autovraků a při předání předložit technický průkaz vozidla

Dotčené subjekty: vlastníci autovraků a jeho podstatných částí, PZ ke sběru autovraků

Náklady a přínosy

Varianta 1

Pro majitele autovraku vyplývá povinnost předat tento autovrak nebo jeho podstatné části PZ ke sběru autovraků. Majitel autovraku bude informován o místech oprávněných ke sběru prostřednictvím výrobce, tzn. prostřednictvím prodejních míst. Vzhledem k hustotě míst sběru vybraných autovraků, kdy v každém správním obvodě ORP má být minimálně jedno sběrné místo vybraných autovraků vlastní značky, by náklady majitelů autovraků měly být minimální (max. 1 - 2 tis. Kč za odvoz), navíc některá sběrná místa zajišťují odvoz autovraků zdarma.

Osoba, která předá autovrak nebo jeho podstatné části do zařízení ke sběru autovraků, bude povinna předložit technický průkaz vozidla. Účelem tohoto ustanovení je snížit kriminalitu v oblasti nakládání s vozidly i jejich částmi.

Tabulka 41: Porovnání nákladů a přínosů

Přínosy		Náklady	
Varianta 0			
-	-	-	-
Varianta 1			
Převzetí části autovraku pouze provozovatelem zařízení ke sběru autovraků – zajištění ekologického nakládání s autovrakem	***	Osoba zbavující se autovraku (odvoz autovraku)	0 - 2 tis. Kč
Předložení technického průkazu spolu s předávaným vozidlem nebo jeho částí – snížení kriminality v oblasti vozidel a autovraků	**		

Návrh řešení: Varianta 1

12.2. Povinnosti provozovatele zařízení ke sběru autovraků a jejich částí (§ 92)

Cíl: Stanovit povinnosti pro PZ ke sběru autovraků.

Varianty

Varianta 0 – Ponechání současných povinností pro PZ ke sběru autovraků.

Varianta 1 – PZ ke sběru autovraků budou mít nově povinnost:

- kontrolovat při převzetí autovraku údaje uvedené v technickém průkazu vozidla se skutečnými údaji,
- zničit VIN

Ministerstvo umožní přístup k datům o převzatých vybraných autovracích způsobem umožňujícím dálkový přístup obecnímu úřadu ORP, který rozhoduje o trvalém vyřazení vozidla z registru silničních vozidel, a Policii České republiky.

Dotčené subjekty: PZ ke sběru autovraků, osoby předávající autovraky, MŽP, ORP, Policie ČR

Náklady a přínosy

PZ ke sběru autovraků bude nově povinen při převzetí vozidla kontrolovat shodnost údajů v technickém průkazu vozidla se skutečným vozidlem a vést o tom evidenci. Toto ustanovení bude znamenat mírné zvýšení administrativní zátěže na vedení evidence, avšak na druhou

stranu zabrání nelegálnímu nakládání s vozidly a zprůhlední celý proces předání a odhlášení vozidla.

MŽP umožní ORP dálkový přístup k datům o převzatých autovracích, aby ORP mohly trvale vyřazovat vozidla z registru silničních vozidel. Toto ustanovení bude mít pozitivní dopad na součinnost orgánů veřejné správy, čímž se zjednoduší a urychlí vyřazování vozidel z registru silničních vozidel, a rovněž přispěje ke snížení kriminality v oblasti nezákonného nakládání s autovraky.

Povinností zničit po předání autovraku VIN bude zaručeno, že podstatné části autovraku nebudou zneužity (např. nelegální odstraňování, nezákonné opětovné použití).

Tabulka 42: Porovnání nákladů a přínosů

Přínosy		Náklady	
Varianta 0			
-	-	-	-
Varianta 1			
Snížení rizika nelegální činnosti při nakládání s autovraky	**	PZ ke sběru autovraků – mírné zvýšení administrativní zátěže při kontrole shodnosti údajů v technickém průkazu s předávaným autovrakem	*
Zlepšení součinnosti orgánů veřejné správy při vyřazování autovraků z registru silničních vozidel	*		

Návrh řešení: Varianta 1

12.3. Povinnosti provozovatele zařízení ke zpracování autovraků a jejich částí (§ 93)

Cíl: Stanovit evidenční povinnosti pro PZ ke zpracování autovraků.

Varianty

Varianta 0 – Ponechání současných povinností pro PZ ke zpracování autovraků.

Varianta 1 – PZ ke zpracování autovraků budou mít nově povinnost:

- vystavit potvrzení o převzetí autovraku vlastníkově autovraku v případě shody údajů (identifikační číslo VIN a motoru) uvedených v technickém průkazu vozidla se skutečnými údaji odevzdaného autovraku
- vést evidenci o převzatých částech autovraků a vzniklých odpadech a tuto evidenci zasílat příslušnému správnímu úřadu,
- vést evidenci materiálů a částí k opětovnému použití a uchovávat tuto evidenci po dobu 5-ti let.

Dotčené subjekty: PZ ke zpracování autovraků, příslušný správní úřad (ORP)

Náklady a přínosy

PZ ke zpracování autovraků budou mít povinnost vystavit potvrzení o převzetí autovraku vlastníkovi autovraku, pokud se budou údaje uvedené v technickém průkazu vozidla shodovat se skutečnými údaji odevzdaného autovraku. Jde o sjednocení úpravy, aby mohl být autovrak odevzdáván kromě zařízení ke sběru autovraků i v zařízeních ke zpracování autovraků. Toto ustanovení však nebude mít v praxi výrazný dopad, neboť lze předpokládat, že při předání autovraku do zařízení ke zpracování autovraků vyžadovali vlastníci autovraků toto potvrzení i dříve, neboť bez zmíněného potvrzení nelze autovrak odhlásit z registru silničních vozidel.

PZ ke zpracování autovraků budou mít nově povinnost evidovat kromě převzatých autovraků také převzaté části autovraků, způsoby jejich zpracování, vzniklé odpady a materiály a části k jejich opětovnému využití.

Tato povinnost je však v praxi velmi složitě proveditelná, neboť kromě karoserie, popř. motoru (jako celku) se ostatní části dají jen velmi těžko evidovat. Dokonce i u motoru se v případě nahrazení některých součástí dá jen velmi obtížně zjistit číslo této součásti (čísla jsou nečitelná – často jsou smazána, zanesena aj.). Navíc evidence příjmu a výdeje každé části autovraku bude znamenat velmi výrazné zvýšení administrativní zátěže PZ ke zpracování autovraků cca o ¼ pracovního úvazku, tj. zhruba o 75 tis. Kč/rok.

Samotné zasílání této evidence příslušným ORP nebude vyžadovat zvýšené náklady těchto provozovatelů, neboť již teď zasílají stejnému úřadu evidenci o převzatých autovracích a jejich zpracování. Nově zasílaná evidence nebude znamenat zvýšení byrokratické zátěže pro dotčené ORP, neboť bude zaveden nový systém hlášení „Centrální informační systém odpadového hospodářství“ (CISOH), který celý proces hlášení zjednoduší (bude veden elektronicky), čímž ve výsledku pravděpodobně sníží byrokratickou zátěž.

Povinnost uchovávat evidenci materiálů a částí k opětovnému využití po dobu 5-ti let bude pro PZ ke zpracování autovraků znamenat zvýšené náklady na skladovací prostory v případě, že veškerá evidence nebude vedena elektronicky. Při vedení evidence elektronicky budou náklady na uchování této evidence minimální. Vedení a uchovávání však na druhou stranu zprůhlední celý proces zpracování autovraků i jejich částí a zabrání nelegálnímu nakládání (odstraňování apod.) částí autovraků.

Tabulka 43: Porovnání nákladů a přínosů

Přínosy		Náklady	
Varianta 0			
-	-	-	-
Varianta 1			
Životní prostředí - snížení rizika nelegálního (neekologického) nakládání s částmi autovraků	****	PZ ke zpracování autovraků – zvýšení administrativní zátěže při vedení evidence	75 tis. Kč/rok
		PZ ke zpracování autovraků – zasílání evidence správnému úřadu	-
		PZ ke zpracování autovraků – náklady na uchovávání veškeré evidence po dobu 5 let	-/*
		ORP – navýšení administrativní zátěže při rozšíření zasílané evidence	**

Návrh řešení: Varianta 1

12.4. Povinnosti výrobce vybraných vozidel (§ 94)

Cíl: Stanovit povinnosti výrobců vybraných vozidel a jejich dílů při využití odpadů z vybraných autovraků.

Varianty

Varianta 0 – Výrobce je povinen mimo jiné:

- zajistit na vlastní náklady sběr, zpracování, využití a odstranění vybraných autovraků,
- roční zprávu zasílat každoročně ministerstvu.

Varianta 1 – Výrobce je nově povinen:

- vytvořit systém sběru vybraných autovraků vlastní značky a jejich částí v takové hustotě míst ZO, aby byly zřízeny v každém správním obvodu ORP
- roční zprávu zasílat v elektronické podobě v přenosovém standardu dat o odpadech každoročně MŽP

Dotčené subjekty: výrobci vybraných vozidel, vlastníci autovraků (dostupnost sběrných míst), PZ ke zpracování vybraných autovraků

Náklady a přínosy

V současnosti je v ČR okolo 460 zařízení oprávněných vydávat potvrzení o převzetí autovraků. Přestože tato zařízení nejsou rozmístěna rovnoměrně v rámci ČR i v jednotlivých krajích, lze předpokládat, že požadavek, aby bylo minimálně jedno sběrné místo vybraných autovraků vlastní značky v každém správním obvodu ORP, je pravděpodobně již teď splněn. Pokud výše definované sběrné místo v daném ORP chybí, bude mít tato povinnost na výrobce vozidel negativní vliv v podobě zvýšené administrativní zátěže, neboť bude muset uzavřít smlouvu s daným sběrným zařízením.

Přínosem je možnost, aby výrobci zasílali zpracovanou roční zprávu MŽP v elektronické podobě, nikoli poštou jako doposud. Toto ustanovení bude mít pozitivní dopad jak pro výrobce, kde dojde k mírné časové úspoře, tak i pro MŽP, neboť díky elektronické formě dokumentu se zjednoduší a urychlí celý proces následného zpracování dat.

Tabulka 44: Porovnání nákladů a přínosů

Přínosy		Náklady	
Varianta 0			
-		-	
Varianta 1			
Výrobci – zasílání roční zprávy na MŽP elektronicky	*	Výrobci – uzavírání smlouvy s provozovatelem zařízení ke sběru autovraků	-/*
MŽP – snížení administrativní zátěže při zpracování údajů z ročních zpráv výrobců	**		

Návrh řešení: Varianta 1

13. PNEUMATIKY A MINERÁLNÍ OLEJE

13.1. Zpětný odběr odpadních pneumatik - povinnosti výrobce (§ 95)

Cíl: Zajištění minimální úrovně ZO odpadních pneumatik používaných ve vozidlech N1 a M1.

Varianty

Varianta 0 – V současnosti není výrobcům stanovena povinnost zajistit minimální úroveň ZO odpadních pneumatik. V současnosti je dotčeným osobám stanovena povinnost zajistit místa ZO v takové dostupnosti jako místa prodeje výrobku.

Varianta 1 – Výrobcům nově vyvstává povinnost zajistit minimální úroveň ZO odpadních pneumatik používaných ve vozidlech N1, M1, a to 50 % do konce roku 2012 a 65 % do konce roku 2016. Novou povinností výrobců bude na vlastní náklady zřídit místa ZO odpadních pneumatik tak, aby byla v každé ORP. Pokud obec, ve které jsou pneumatiky prodávány a která nebude zahrnuta do systému ZO, prodejce o zřízení místa ZO odpadních pneumatik požádá, musí s ní výrobce uzavřít smlouvu o ZO.

Dotčené subjekty: výrobci pneumatik

Náklady a přínosy

Minimální úroveň ZO odpadních pneumatik již byla stanovena Realizačním programem pro pneumatiky z března 2005. Avšak v současnosti se podíl zpětně odebraných pneumatik pohybuje v rozmezí 30 - 40 % z ročního množství uvedeného na trh. Lze však předpokládat, že výrobci budou postupně splňovat stanovenou minimální úroveň ZO odpadních pneumatik spolu s rozšiřováním sítě míst ZO.

Pro splnění minimální úrovně ZO odpadních pneumatik bude třeba zároveň zvýšit informovanost konečných uživatelů zejména o možnosti ZO odpadních pneumatik a místech ZO. Zároveň by tyto pneumatiky měly být od konečných uživatelů odebírány bezplatně a náklady na svoz a zpracování by měly být hrazeny z prodeje této komodity. V opačném případě by hrozilo riziko, že koneční uživatelé se budou pneumatik zbavovat jiným způsobem a výrobci nesplní limit pro stanovenou minimální úroveň ZO odpadních pneumatik.

V současnosti mají koneční uživatelé pneumatik možnost odevzdat odpadní pneumatiky v některých servisech či prodejnách pneumatik, často i bezplatně. Lze předpokládat zájem výrobců o ZO odpadních pneumatik, neboť tato komodita je využívána převážně energeticky, v současnosti ale také roste podíl využití odpadních pneumatik na drť, která je po úpravě využívána např. k pokrytí silničních povrchů nebo jako dlažba s nášlapným pryžovým povrchem, protihlukové tvárnice ad. V ČR existuje i zařízení na využití odpadních pneumatik - tzv. vakuová pyrolýza, kdy jsou odpadní pneumatiky zpracovány na topný olej, ocel a uhlík ve formě sazí.

Náklady spjaté s vytvořením místa ZO odpadních pneumatik jsou zejména administrativního charakteru, kdy výrobce bude uzavírat smlouvu se subjektem, u nějž bude zřízeno místo ZO odpadních pneumatik. Finanční náklady na tuto činnost se budou u každého výrobce lišit v závislosti na množství uzavřených smluvních míst ZO, lze však předpokládat, že vytvoření 1 místa ZO odpadních pneumatik bude vyžadovat 1 - 2 dny, jedná se tedy o cca 3 tis. Kč. V případě, že výrobci dosud nezajišťovali ZO odpadních pneumatik, bude pro ně vytvoření sítě míst ZO (1 místo v každé ORP v celé ČR) znamenat jednorázové náklady okolo 600 tis. Kč. Lze však předpokládat, že výrobce bude finančně či jiným způsobem (prostřednictvím různých bonusů apod.) motivovat poslední prodejce pro účely zřízení místa ZO právě v jeho

provozovně. Dále budou výrobci povinni zajistit svoz a zpracování odpadních pneumatik. Tyto náklady se však budou lišit podle logistiky a ceny této komodity na trhu.

Návrh řešení: Varianta 1

13.2. Povinnosti při nakládání s oleji – povinnosti výrobce (§ 97, odst. 1-2)

Cíl: Zajištění minimální úrovně ZO odpadních olejů.

Varianty

Varianta 0 – V současnosti není stanovena minimální úroveň ZO odpadních minerálních olejů, výrobci jsou však povinni zajistit místa ZO ve stejné dostupnosti jako místa prodeje.

Varianta 1 – Výrobci budou vyvstane nová povinnost zajistit minimální úroveň ZO odpadních minerálních olejů, a to 40 % do konce roku 2012 a 55 % do konce roku 2016. Dále budou mít výrobci povinnost na vlastní náklady zajistit síť míst ZO, tak, aby místo ZO bylo minimálně v každé ORP.

Dotčené subjekty: výrobci minerálních olejů

Náklady a přínosy

V současnosti se míra ZO odpadních minerálních olejů pohybuje v rozmezí 2 - 3 %. Nově navrhované úrovně ZO odpadních olejů vycházejí z Plánu odpadového hospodářství pro roky 2003 - 2013.

Pro splnění minimální úrovně ZO odpadních minerálních olejů bude třeba zvýšit informovanost konečných uživatelů, zejména o jejich povinnosti odevzdání odpadních olejů na místa ZO. Lze předpokládat, že náklady výrobců na svoz a zpracování odpadních minerálních olejů budou hrazeny z prodeje této komodity.

Náklady výrobců spojené se zajištěním sítě míst ZO odpadních minerálních olejů se budou týkat zejména administrativní činnosti, kdy výrobci budou uzavírat smlouvy se sběrnými dvory, autoservisy a prodejci minerálních olejů. Administrativní náročnost vytvoření 1 místa ZO je cca 1 - 2 pracovní dny, tzn. cca 3 tis. Kč. V případě, že výrobci dosud nezajišťovali ZO odpadních minerálních olejů, bude pro ně vytvoření sítě míst ZO (1 místo v každé ORP v celé ČR) znamenat minimální jednorázové náklady okolo 600 tis. Kč. Kromě toho lze předpokládat, že výrobce bude finančně či jiným způsobem (prostřednictvím různých bonusů apod.) motivovat poslední prodejce pro účely zřízení místa ZO právě v jeho provozovně. Další náklady budou souviset se zajištěním svozu a zpracování odpadních olejů. Tyto náklady se však budou lišit podle logistiky a nákladnosti zpracování (resp. odstranění) odpadních olejů.

Návrh řešení: Varianta 1

13.3. Povinnosti při nakládání s oleji - předání odpadních olejů (§ 97, odst. 3)

Cíl: Omezit možnost poškození ŽP při nakládání s odpadními oleji.

Varianty

Varianta 0 – V současné době není stanoven způsob odevzdání odpadních olejů konečnými uživateli.

Varianta 1 – Konečný uživatel bude mít povinnost odevzdat použité odpadní oleje pouze na místo ZO těchto olejů.

Dotčené subjekty: koneční uživatelé

Náklady a přínosy

Tato varianta spočívá ve stanovení nakládání s odpadními oleji pouze formou jejich odevzdání na místo ZO. Konečný uživatel tak bude moci odevzdávat použité minerální oleje pouze na sběrných dvorech a u posledních prodejců, u kterých je vytvořeno místo ZO. S odpadními minerálními oleji pocházejícími z průmyslu budou pravděpodobně nakládat specializované společnosti. S touto povinností souvisejí náklady na uzavření smlouvy mezi společnostmi zabývající se nakládáním s odpadními oleji a subjektem, který minerální oleje využívá. Pro konečného uživatele, který využívá malá množství minerálních olejů, tato povinnost znamená navrácení odpadních olejů nejčastěji v místě prodeje olejů.

Návrh řešení: Varianta 1

14. EVIDENCE A OHLAŠOVÁNÍ

14.1. Evidence a ohlašování odpadů, zařízení k nakládání s odpady, skladů odpadů, PCB, zařízení obsahujících PCB a odpadů PCB (§ 98)

Cíl: Zjednodušit vedení evidence a způsob ohlašování údajů orgánům státní správy. Snížení administrativní zátěže původců odpadů a současně státní a místní samosprávy.

Varianty

Varianta 0 – Ponechání současných povinností vedení evidence stanovených zákonem o odpadech.

Varianta 1 – Zvýšení limitních hodnot množství odpadu, při kterých jsou původci odpadů povinni každoročně zasílat hlášení ORP. Dále budou nově podávat hlášení všechny oprávněné osoby, které nakládají s odpadem, a to bez ohledu na množství tohoto odpadu.

Zasílání některých evidenčních údajů nově na KÚ. Rozšíření ohlašovací povinnosti pro provozovatele skládek a provozovatele zařízení (dále jen „PZ“) ke sběru nebo využívání autovraků.

Dotčené subjekty: KÚ, provozovatelé skládek, PZ ke sběru nebo využívání autovraků, provozovatelé skladů, provozovatelé zařízení k odstraňování nebo využívání odpadů, provozovatelé zařízení ke sběru a zpracování autovraků, provozovatelé zařízení ke sběru, zpracování, využívání a odstraňování EO (dále jen „PZ ke zpracování, využívání a odstranění odpadů“), PZ, která nejsou podle tohoto zákona určena k nakládání s odpady, mohou využívat pouze odpady, které splňují požadavky stanovené pro vstupní suroviny, a při nakládání s těmito odpady nesmějí být porušeny zvláštní právní předpisy, v souladu s nimiž je zařízení provozováno, a právní předpisy na ochranu zdraví lidí a životního prostředí (dále jen „PZ, která jsou schopna využívat odpady, jako vstupní suroviny“) a dopravci odpadů.

Přínosy a náklady

Varianta 0

V současné době jsou původci odpadů a oprávněné osoby povinni vést průběžnou evidenci o odpadech, která slouží k získání přehledu o nakládání s odpady v provozovně, jako dokumentace předkládaná kontrolním orgánům ve smyslu povinností vyplývajících ze zákona o odpadech a vyhlášky č. 383/2001 Sb., a také k získání sumárních údajů na konci sledovaného období pro rozhodnutí, zda je firma povinna zpracovat hlášení o produkci a nakládání s odpady a zaslat jej příslušnému obecnímu úřadu ORP. **Původci a oprávněné osoby**, které produkují nebo nakládají s více než 50 kg NO za rok nebo s více než 50 tun OO za rok, mají povinnost zasílat obecnímu úřadu ORP každoročně hlášení o druzích, množství odpadů a způsobech nakládání, to vše zasílat obecnímu úřadu ORP.

PZ k odstraňování nebo využívání odpadů, provozovatelé zařízení ke sběru a zpracování autovraků, provozovatelé zařízení ke sběru, zpracování, využívání a odstraňování elektroodpadu „(dále jen „**PZ ke zpracování, využívání a odstranění**“)**“, PZ, která jsou schopna využívat odpady, jako vstupní suroviny a dopravci odpadů**“, jsou povinni do 2 měsíců od zahájení nebo ukončení provozu zaslat údaje o zařízení obecnímu úřadu ORP.

Provozovatelé skládek zasílají každoročně údaje o stavu vytvořené finanční rezervy obecnímu úřadu ORP. **Provozovatele zařízení ke sběru nebo využívání autovraků** jsou v současné době povinni vést evidenci a zasílat každoročně údaje obecnímu úřadu ORP o počtu a stavu převzatých autovraků a o způsobech jejich zpracování. **Provozovatelé zařízení k oddělenému sběru, zpracování, využití a odstraňování elektroodpadu** jsou povinni vést evidenci a zasílat údaje obecnímu úřadu ORP o typu, množství a způsobu zpracování, využití nebo odstranění elektroodpadu.

ORP na základě těchto hlášení vede evidenci, které zasílá každoročně na MŽP, Českému statistickému úřadu a příslušnému KÚ prostřednictvím zařízení pro přenos dat nebo na technickém nosiči dat.

Obecní úřad ORP a KÚ jsou povinny vést evidenci jimi vydaných souhlasů. Tuto evidenci zasílají ministerstvu do 30. dubna následujícího roku prostřednictvím zařízení pro přenos dat nebo na technickém nosiči dat.

Varianta 1

Po přijetí varianty 1 se zvýší hranice množství odpadů, při které jsou původci odpadů povinni každoročně zasílat na ORP hlášení o druzích, množství odpadů a způsobech nakládání s nimi. Na základě zvýšení hranice ze současných 50 kg NO a 50 t OO na navrhovaných 100 kg NO a 100 t OO lze předpokládat snížení počtu podaných a zpracovaných hlášení o produkci a nakládání s odpady dle přílohy č. 20 vyhlášky č. 383/2001 Sb.

Dále rozšíření povinnosti podávat toto hlášení pro všechny oprávněné osoby, které nakládají v daném roce s odpadem, a to bez ohledu na množství tohoto odpadu, způsobí zanedbatelné zvýšení administrativní zátěže, neboť převážná většina oprávněných osob nyní nakládá s více než 50 kg NO nebo 50 t OO, což je limit, při němž podávaly hlášení podle současně platného zákona.

Na základě těchto dvou navržených změn dojde celkově ke snížení administrativní zátěže podnikatelů. Dle údajů z ISOH byl počet podaných hlášení o produkci a nakládání s odpady od podnikatelů 67,7 tis. za rok 2007. Přijetím této varianty dojde ke snížení celkového počtu podaných hlášení zhruba o 18,7 tis., čím se sníží administrativní zátěž podnikatelů v rámci informačních povinností ze současných 412 tis. Kč na cca 323 tis. Kč/rok, což je snížení o 22 %. Evidovaná produkce odpadů se však sníží pouze o cca 1,5 % v kategorii OO a 0,014 % v kategorii NO ve srovnání s rokem 2007.

Další změnou oproti současnému stavu bude povinnost zasílat některé evidenční údaje namísto ORP na KÚ. Tato nová povinnost se bude týkat provozovatelů skladů, PZ, která jsou schopna využívat odpady jako vstupní suroviny (zasílají údaje o zařízení) a provozovatelů skládek (zasílají údaje o stavu vytvořené finanční rezervy).

Přijetím varianty 1 dále dojde k rozšíření náležitostí evidenčního hlášení, které budou povinně zasílány orgánům státní správy (ORP, KÚ). Provozovatelé skládek budou mít novou, zákonem stanovenou, povinnost zasílat každoročně údaje o volné kapacitě skládky a hlášení o výsledcích monitoringu provozu skládky na KÚ. Zjištění a zaslání nově těchto údajů nebude mít významný dopad v podobě dodatečných nákladů, neboť tyto údaje provozovatelé skládek již v současné době znají, bude se tedy jednat pouze o doplnění údajů do současného hlášení. Dále PZ ke sběru nebo využívání autovraků budou povinni nově zasílat na ORP údaje o počtu autovraků odevzdaných ke zpracování a o množství částí autovraků a odpadů z nich vzniklých. Evidence příjmu a výdeje částí autovraků a odpadů z nich vzniklých je vyčíslena v části týkající se autovraků.

Změnami v evidenčních hlášeních (přesuny zasílaných hlášení z ORP na KÚ a rozšíření evidenčních hlášení o nová hlášení) dojde ke zvýšení administrativní zátěže pro pracovníky KÚ, kteří budou muset tyto zaslání údaje dále evidovat a zasílat na MŽP a zároveň dojde ke snížení administrativní zátěže pracovníků ORP. Podle novely zákona o odpadech z roku 2008 budou mít ohlašovatelé povinnost zasílat evidenci v elektronické podobě v přenosovém standardu dat. Zasíláním evidenčních údajů v elektronické podobě přímo ohlašovatelé dojde ke snížení administrativní zátěže ORP a KÚ, které nebudou muset provádět tuto elektronizaci dat. Vzhledem k elektronické podobě dat bude navýšení administrativní zátěže pro KÚ, související s přesunem hlášení z ORP na KÚ, minimální.

Novou povinností pro KÚ bude zasílání evidence o vydaných platných souhlasech, skladech odpadů a zřízeních a vydaných integrovaných povolení k zařízení na MŽP namísto 1x ročně 1x měsíčně. Tímto ustanovením však nedojde ke zvýšení administrativní zátěže KÚ, neboť zasílání dat bude prostřednictvím softwaru, který bude sám generovat tyto údaje. Daný software již kraje v současné době vlastní, tudíž nedojde ani ke zvýšení investičních nákladů.

Návrh řešení: Varianta 1

14.2. Centrální informační systém odpadového hospodářství (§ 99)

Cíl: Zjednodušit vedení evidence a způsob ohlašování údajů orgánům státní správy.

Varianty

Varianta 0 – Zachování současného stavu.

Varianta 1 – Zřízení CISOH, který bude součástí jednotného informačního systému životního prostředí.

Dotčené subjekty: MŽP, původci odpadů

Přínosy a náklady

Podle nového zákona MŽP zřizuje CISOH, který bude součástí jednotného informačního systému životního prostředí. MŽP nepočítá s dodatečnými náklady na jeho zřízení, neboť využije stávající systém evidence a sledování produkce a nakládání s odpady.

Všechna povinně zasílaná hlášení od původců a oprávněných osob budou předávána do tohoto systému. Pro provoz CISOHu bude důležité, aby hlášení od původců a oprávněných osob byla zasílána v elektronické podobě v přenosovém standardu dat o odpadech. Tento datový standard bude stejně jako nyní volně dostupný z internetových stránek ministerstva. Navíc si původci a oprávněné osoby budou moci zakoupit rozšířený software, který jim usnadní vedení průběžné evidence o produkci a nakládání s odpady v rámci jejich činnosti a provádění různých statistických výstupů pro jejich potřebu.

MŽP nepočítá s dodatečnými náklady na jeho zřízení, neboť využije stávající systém evidence a sledování produkce a nakládání s odpady. Pro podnikatele nebude zasílání údajů v elektronické podobě (v datovém standardu) znamenat zvýšení nákladů, neboť tento datový standard bude stejně jako nyní volně stažitelný z internetových stránek ministerstva.

Návrh řešení: Varianta 1

14.3. Evidence při přepravě nebezpečných odpadů (§ 100)

Cíl: Zjednodušit ohlašování údajů při přepravě NO a zpřesnit vedení evidence, je-li (vnitrostátní) přeprava NO součástí přeshraniční přepravy.

Varianty

Varianta 0 – Ponechání všech náležitostí týkající se evidence při přepravě NO. Odesílatel a příjemce NO jsou povinni se řídit přímo účinným právním předpisem ES (nařízení č. 1013/2006 o přepravě odpadů) a dále platným zněním zákona o odpadech a vyhláškou č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady.

Varianta 1 – Zpřesňují se pravidla, jak vést evidenci při vnitrostátní přepravě NO, pokud je součástí přeshraniční přepravy. Zkracuje se doba uchovávání evidence z 5 na 3 roky.

Dotčené subjekty: odesílatel NO, přepravce NO, příjemce NO

Přínosy a náklady

Varianta 0

Odesílatel NO je povinen:

- přiložit k zásilce NO vyplněný evidenční list, jehož vzor je ve vyhlášce č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady v příloze č. 26,
- zaslat evidenční list ORP do 10 dnů od zahájení přepravy,
- informovat ORP a ČIŽP v případě, že do 20 dnů od odeslání odpadu neobdrží od příjemce potvrzený evidenční list o převzetí NO.

Příjemce odpadu je povinen:

- zaslat evidenční list o přepravě NO s potvrzením o převzetí odpadu odesílateli a ORP do 10 dnů od převzetí zásilky.

Odesílatel odpadu a příjemce odpadu jsou povinni archivovat evidenci po dobu nejméně 5 let.

Varianta 1

Přijetím varianty 1 dojde ke snížení administrativní zátěže subjektů, které uskutečňují přeshraniční přepravu v rámci států EU, která dále pokračuje na území ČR. Současně platný zákon o odpadech nedává jasná pravidla, zda jsou dotčené subjekty povinny při tomto

způsobu přepravy opatřit odpad jak evropským průvodním dokladem (dle podle přílohy IB nařízení (ES) č. 1013/2006), tak i dokladem o vnitrostátní přepravě (dle vyhlášky 383/2001 Sb., příloha č. 26). Souběžná dvojitá evidence není nutná, proto se nově výslovně stanoví pravidla, jak vést evidenci přepravy odpadů v těchto případech. Doba pro uchování evidence se snižuje z 5 let na 3 roky, obdobně jako je tomu u uchování evidence podle nařízení 1013/2006. Přijetím varianty 1 se sníží administrativní zátěž dotčených subjektů.

Návrh řešení: Varianta 1

15. EKONOMICKÉ NÁSTROJE

15.1. Poplatky za nakládání s odpady (§ 101)

Cíl: Snížit množství odstraňovaných odpadů (zejména jejich ukládání na skládky) a zvýšit jejich materiálové využívání.

Současný stav

Plánem odpadového hospodářství ČR je stanoven cíl pro využívání odpadů včetně KO - zvýšit využívání odpadů s upřednostněním recyklace na 55 % všech vznikajících odpadů do roku 2012 a zvýšit materiálové využití KO na 50 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000.

V současnosti převažuje u KO ukládání na skládky v množství zhruba 70 - 75 % hmotnostních. V roce 2006 bylo 3,126 mil. t KO uloženo na skládku (Statistická ročenka životního prostředí ČR 2007). Dále je přibližně 20 % KO využíváno, a to materiálově (11 - 12 %) a energeticky (9 %).

Varianty

Z posouzení administrativních, ekonomických, dobrovolných a dalších nástrojů vyplývá, že pro dosažení stanoveného cíle je nejvhodnější zavedení poplatků za odstraňování odpadů. Ty umožní ekonomicky znevýhodnit odstraňování odpadů a motivovat tak k materiálovému využití odpadů. Výnos z poplatků pak umožní i podporu opatření vedoucích k vyššímu využívání odpadů. Ostatní nástroje zde mohou hrát pouze doplňující úlohu.

Varianta 0 – Ponechání současné výše poplatků za nakládání s odpady, kdy je zpoplatněno pouze skládkování odpadů.

Varianta 1 – Zpoplatněno bude odstraňování odpadů způsoby uvedenými pod kódy D1, D3-D5, D10 a D12 a dále technologický materiál k zabezpečení skládky.

Dotčené subjekty: původci odpadů, příjemce poplatku a provozovatelé skládek

Přínosy a náklady

Varianta 0

Tabulka 45: Sazba poplatků za ukládání odpadů na skládky dle současného zákona

Poplatek	Druh odpadu	Sazba poplatku (Kč/t) v jednotlivých letech	
		2008	2009 a další roky
Základní	KO a OO	400	500
Základní + rizikový	NO	4 700	6 200

Varianta 1

Základní funkcí poplatku za nakládání s odpady je motivace (stimulace) k ekologicky žádoucímu nakládání s odpady a ke snižování zátěže ŽP, plynoucího z odstraňování odpadů. Poplatkem bude výrazně ekonomicky znevýhodněno odstraňování odpadů a preferováno jejich využívání (zejména materiálové). Poplatky tak musí být na úrovni, která ekonomicky znevýhodní odstraňování odpadů před jejich využíváním.

Konstrukce a propočty sazeb odpovídá základní funkci poplatku. Motivace (stimulace) k ekologicky žádoucímu chování může být zajištěna pouze na základě porovnání nákladů na jednotlivé formy nakládání s odpady. V následující tabulce jsou uvedeny tyto průměrné orientační náklady.

Tabulka 46: Orientační náklady na nakládání s odpady

Způsob nakládání s odpadem	Cena/náklad ¹ Kč / t	Poplatek ² 2007 - 2008 Kč / t	Poplatek ² od 2009 Kč / t
Cena za uložení na skládku – KO + OO	1 000	400	500
Náklady na tříděný sběr KO v obcích – průměr ³	3 500	--	--
<i>Náklady na tříděný sběr – papír³</i>	<i>2 500</i>	<i>--</i>	<i>--</i>
<i>Náklady na tříděný sběr – plasty³</i>	<i>6 000</i>	<i>--</i>	<i>--</i>
<i>Náklady na tříděný sběr – sklo³</i>	<i>2 000</i>	<i>--</i>	<i>--</i>
<i>Náklady na tříděný sběr – BRKO³</i>	<i>1 100</i>	<i>--</i>	<i>--</i>
Cena za likvidaci odpadu ve spalovně	2 000	--	--
Cena za uložení na skládku - nebezpečné odpady ⁴	8 000	4 700	6 200

¹ – Cena je bez DPH a poplatků.

² – Poplatky podle stávajícího zákona.

³ – Náklady na tříděný sběr neobsahují náklady na zpracování ve zpracovatelském zařízení. Ty jsou různé podle zpracovávaného odpadu, typu technologie, odbytu výrobků, apod. V současné době nejsou tyto údaje k dispozici a nelze je tedy použít pro stanovení výše poplatku.

⁴ – U nebezpečných odpadů jde o smluvní ceny, které jsou stanovovány původcům podle množství a druhů na skládku ukládaných odpadů

Jak vyplývá z tabulky, nejlevnějším způsobem nakládání s odpady je jejich uložení na skládku. Rozdíl mezi náklady na uložení odpadů na skládku (bez poplatku) a náklady na oddělený sběr využitelných KO je cca 2 500 Kč.

Sazba poplatku za ukládání OO a KO na skládku je navýšena tak, aby byl respektován požadavek na ekonomické zvýhodnění materiálového využití odpadů.

Tabulka 47: Navrhovaná sazba poplatků za nakládání s odpady (Kč/t)

Rok	Odstraňování odpadů (dle kódů) D1, D3, D4, D5 a D12 + technologický materiál		Spalování odpadů (kód D10)	
	KO	NO	KO	NO
2010 - 2011	200	6 000	100	1 000
2012 - 2013	400	7 000	150	1 500
Od r. 2014	800	8 000	200	2 000

Pozn. K sazbě poplatku za skládkování odpadů (kód D1 a D5) je nutné ještě přičíst sazbu až 500 Kč za KO+OO a až 1 700 Kč za NO (poplatek pro obec, na jejímž katastrálním území leží skládka).

Sazby poplatků za ukládání NO jsou stanoveny odvozením ze sazeb za ukládání KO a OO.

Poplatku nebude podléhat:

- úprava odpadů před jejich odstraněním (D2, D8, D9, D13, D14) a skladování odpadů před jejich odstraněním (D15) - byly by zpoplatněny 2x, jednou při úpravě nebo skladování a podruhé při vlastním odstranění,
- vypouštění do vodních těles (D6) – řešeno v rámci vodního zákona; vypouštění do moří a oceánů (D7) a spalování na moři (D11) – netýká se ČR.

Tabulka 48: Předpokládané náklady (včetně poplatků) na různé způsoby nakládání s KO+OO v jednotlivých letech

Způsob nakládání s odpadem	Náklady (Kč/t) v jednotlivých letech		
	2010 - 11	2012 - 13	2014 a dále
Uložení na skládku*	2 000	2 500	3 000
Tříděný sběr v obcích	3 500	3 700	3 900
Spalování	2 500	2 650	2 750

Pozn.: V tabulce je počítáno s mírou inflace 5 %

Při této výši poplatků se budou rozdíly v nákladech na různé způsoby nakládání s odpady postupně vyrovnávat ve prospěch materiálového a energetického využití odpadů (viz následující tabulka).

Dopady na původce odpadů

Celková cena za uložení odpadů na skládku se v současnosti pohybuje okolo 1 500 Kč/t KO. Při zvýšení poplatků za nakládání s odpady dojde v roce 2010 - 11 ke zvýšení nákladů na odstranění 1t KO skládkováním zhruba o 400 Kč (včetně DPH), v roce 2012 - 13 cca o 600 Kč a v dalších letech cca o 1 100 Kč. Do ceny odpadů ukládaných na skládku se pravděpodobně promítne ještě poplatek za technologický materiál, který si provozovatelé skládek pravděpodobně započtou do ceny za skládkování pro všechny původce odpadů (viz novelizační bod 15.5.). Celkové náklady za odstranění odpadů skládkováním se tak v roce 2010 - 11 budou pohybovat zhruba okolo 2 000 Kč/t KO, v roce 2010 - 13 okolo 2 500 Kč/t KO a v dalších letech okolo 2 800 – 3 000 Kč/t KO.

Tyto sazby poplatků budou mít výrazně negativní dopad na původce odpadů, u nichž se tyto poplatky promítnou v ceně za KO. Lze předpokládat, že oproti současnému poplatku bude navýšení poplatků za nakládání s odpady znamenat zvýšení výdajů domácností o cca 0,85 % popř. o cca 1,85 % u domácností s nejnižšími příjmy (v letech 2010 - 2011) a v dalších letech až o cca 1,2 %, popř. až o cca 2,72 % u domácností s nejnižšími příjmy.

Vyšší sazby poplatků se promítnou u původců nejen v ceně výrobků a služeb, ale současně se odrazí i ve snaze omezovat produkci odpadů, hledat pro odpady alternativy využití a preferovat jejich materiálové využití.

Dopady na obce

V současnosti jsou náklady obcí na svoz a nakládání s odpady zhruba 750 Kč/os. Z toho zhruba ¼ je hrazena z rozpočtu obcí.

Předpokládá se, že navýšení poplatků se promítne do nákladů firem, které pro obce zajišťují sběr, svoz a odstranění KO, a odrazí se tudíž v ceně této služby pro obce. Při současné průměrné produkci domovního odpadu 280 kg/os/rok lze předpokládat, že náklady obcí na sběr, svoz a uložení odpadů na skládku se zvýší zhruba o 10 %.

V úvahu je však třeba brát také předpokládané snižování množství odstraňovaného KO vzhledem k odklonu jeho toku k využívání (především k materiálovému využívání) a vzhledem k nové povinnosti separovat BRO, kde se očekává odklon cca 150 kg/os/rok BRO z KO po cca 2 - 3 letech od zavedení systému, což by mělo výrazně snížit náklady obcí na odstraňování KO.

Dopad poplatku za KO v obcích se však pravděpodobně nepromítne všude stejně, neboť v současné době obce hradí cca 25 % nákladů na odpadové hospodářství ze svých rozpočtů. Pokud obce zvýší poplatek za domovní odpad až na maximální hranici navrhovanou zákonem (tj. 1 000 Kč) měla by tato částka pokrýt celkové náklady obcí na odpadové hospodářství až do roku 2013. Pro další roky se odhaduje, že obce budou muset ze svých rozpočtů hradit 0 - 10 % nákladů na odpadové hospodářství.

Dopady na podnikatelský sektor

Z analýzy „Strategie použití ekonomických nástrojů k ochraně životního prostředí“, kterou zpracovala Univerzita Jana Evangelisty Purkyně ve spolupráci s Českým statistickým úřadem, kde byly hodnoceny dopady poplatků za produkci odpadů na průmysl vyplynulo, že u analyzovaného vzorku ekonomických subjektů:

Podíl poplatků za uložení odpadů na tržbách se pohyboval v roce 2006 do 0,5 % u 98 % subjektů. V roce 2010 dojde k mírnému nárůstu respondentů v kategoriích do 5 %. Podíl poplatků na výkonové spotřebě se v roce 2006 pohyboval v průměru na hodnotě 0,2 % s tím,

že u 96 % respondentů se podíl pohyboval do 0,5 %. V roce 2010 by opět došlo k mírnému nárůstu respondentů v kategoriích do 5 %.

Největšími plátcí poplatků za uložení odpadů v roce 2006 byly podniky 3 odvětví: Stavebnictví, Výroba a rozvod elektřiny, plynu a tepelné energie a Výroba základních kovů a hutních výrobků, ale ani u těchto odvětví nejsou podíly poplatků extrémně odlišné od průměrů.

V r. 2006 celkem 328 podniků (což je 4 % celkového souboru s 8 665 podniky) platilo kumulativně 80 % poplatků za uložení odpadů. V r. 2010 by to bylo celkem 337 podniků, které by platily kumulativně tento objem poplatků.

Návrh řešení: Varianta 1

Novým systémem poplatků za skládkování se budou postupně vyrovnávat rozdíly mezi cenami za skládkování KO, spalování a materiálové využití ve prospěch materiálového a energetického využití. Zvýšením cen za skládkování odpadů lze rovněž předpokládat zvýšenou motivaci domácností i podnikatelských subjektů třídít KO.

15.2. Příjemce poplatků za nakládání s odpady (§ 102 odst. 10)

Cíl: Efektivní využití výnosů z poplatků za nakládání s odpady.

Varianty

Varianta 0 – Ponechání současného systému rozdělení poplatků za nakládání s odpady, kdy poplatek za ukládání odpadu na skládku se skládá ze dvou složek. Příjemcem základní složky za ukládání odpadu je obec, na jejímž katastrálním území leží skládkám, a příjemcem rizikové složky za ukládání NO je SFŽP.

Varianta 1 – Výnos z poplatku za nakládání s odpady bude rozdělen rovným dílem mezi SFŽP a kraj. Dále bude podle novely zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích placen poplatek obci, na jejímž katastrálním území leží skládka. Tato obec si bude moci sama stanovit výši poplatku (až do výše 500 Kč).

Dotčené subjekty: původci odpadů, příjemce poplatku (obec, na jejímž katastrálním území leží skládka, kraj a SFŽP)

Přínosy a náklady

Varianta 0

Tabulka 49: Sazba poplatků za odstraňování odpadů skládkováním

Poplatek	Druh odpadu	Příjemce poplatku	Sazba poplatku (Kč/t) v jednotlivých letech	
			2008	2009 a další roky
Základní	KO a OO	Obec*	400	500
Základní	NO	Obec*	1 400	1 700
Rizikový	NO	SFŽP	3 300	4 500

* Obec na jejímž katastrálním území leží skládka

Celkový výnos z poplatků u obcí, na jejichž katastrálním území leží skládka, je v současnosti okolo 1,427 mld. Kč. Spolu s navyšováním poplatků za skládkování v roce 2009 a dále se očekává zvýšení těchto výnosů o cca 200 - 300 mil. Kč (v závislosti na produkci odpadů, neboť lze předpokládat postupné snižování ukládání odpadů na skládky a orientace na využití). Další pozitivní dopad u obcí, na jejichž katastrálním území leží skládka, tvoří efekt získaný výjimkou těchto obcí z placení poplatků za skládkování (cca 200 mil. Kč).

Celkový výnos SFŽP z rizikové složky poplatku (za ukládání NO) je okolo 120 mil. Kč. Spolu se zvýšením sazby za rizikovou část poplatku v roce 2009 a dále se očekává zvýšení těchto výnosů o cca 20 mil. Kč.

Varianta 1

Tato varianta navrhuje, aby byl poplatek za nakládání s odpady rozdělen rovným dílem mezi kraj a SFŽP. Dále bude placen poplatek za ukládání odpadu na skládku obcí, na jejímž katastrálním území leží skládka, a tento poplatek bude do výše až 500 Kč za KO a OO a až 1 700 Kč za NO v závislosti na rozhodnutí dané obce. Navrhovanou sazbu poplatku za ukládání odpadu na skládku ukazuje následující tabulka.

Tabulka 50: Navrhovaná sazba poplatků za odstraňování odpadů skládkováním a jejich příjemce

Druh odpadu	Příjemce poplatku	Sazba poplatku (Kč/t) v jednotlivých letech		
		2010-2011	2012-2013	Od r. 2014
KO a OO	Obec*	0 - 500	0 - 500	0 - 500
NO	Obec*	0 - 1 700	0 - 1 700	0 - 1 700
KO a OO	Kraj a SFŽP**	200	400	800
NO	Kraj a SFŽP**	6 000	7 000	8 000

* Obec na jejímž katastrálním území leží skládka, ** Kraj a SFŽP si dělí poplatek rovným dílem

Ke změně oproti stávajícímu zákonu dochází zrušením dvou složek poplatku (základní a rizikové) u nebezpečných odpadů – viz § 46 odst. 1 a § 48 stávajícího zákona. Tyto dvě složky poplatků byly zavedeny především pro možnost dělení výnosů z poplatků mezi obce a SFŽP. Nově budou ponechány pouze dvě sazby: pro KO+OO a pro NO. Zrušením těchto dvou složek poplatků dojde ke zjednodušení poplatkového systému.

Tabulka 51: Odhadované výnosy z poplatků za nakládání s odpady (kód D1, D3, D4, D5 a D12)

Rok	Množství OO (mil. t)	Množství NO (tis. t)	Výnos obcí* (mil Kč)	Výnos krajů a SFŽP (mil. Kč)
2010	4,4	75	2 322	1 330
2011	4,3	75	2 256	1 310
2012	4,1	70	2 185	2 130
2013	4,0	70	2 122	2 090
2014	3,9	65	2 053	3 640

* Obec na jejímž katastrálním území leží skládka (při výpočtu je použita maximální výše poplatků)

Dále bude zpoplatněno spalování odpadů (D10), kde stanovené sazby jsou uvedeny v tab. 47. Výnosy z těchto poplatků si mezi sebe rozdělí opět kraj a SFŽP, a to rovným dílem. Výnosy z těchto poplatků ukazuje následující tabulka.

Tabulka 52: Odhadované výnosy krajů a SFŽP z poplatků za D10

Rok	Výnos (mil. Kč)
2010 - 11	70
2012 - 13	105
2014	140

Celkový výnos z poplatků za nakládání s odpady (D1, D3, D4, D5, D10 a D12), který si mezi sebe rozdělí rovným dílem kraje a SFŽP, je v roce 2010 odhadován na cca 1,4 mld. Kč a v dalších letech bude, i přes snižující se množství odpadů ukládaných na skládku, postupně narůstat spolu s navyšováním poplatků a v roce 2014 je předpokládán výnos z těchto poplatků 3,78 mld. Kč. Celkový výnos z poplatků za ukládání odpadů na skládku u obcí, na jejichž katastrálním území leží skládka (dle novely zákona o místních poplatcích), bude v roce 2010 okolo 2,3 mld. Kč (při maximální výši poplatků), ale lze očekávat, že postupem času bude klesat, spolu s tím, jak se bude snižovat množství odpadů ukládaných na skládku při navýšení poplatků za skládkování.

V případě, že si obec, na jejímž katastrálním území leží skládka, zvolí výrazně nižší výši poplatku za ukládání odpadů na skládku oproti ostatním skládkám, může hrozit riziko nadměrného zatěžování ŽP, kdy může dojít k odvozu odpadů ke skládkování ze vzdálenějších obcí, kterým se v takovém případě vyplatí (i při započítání ceny za dopravu) odvést KO na tuto skládku, čímž se zvýší emise z této dopravy. Předpokládáme však, že drtivá většina obcí, na jejichž katastrálním území leží skládka bude za ukládání odpadů na tyto skládky vybírat poplatek 500 Kč.

Návrh řešení: Varianta 1

15.3. Systém platby poplatků za nakládání s odpady (§ 101 odst. 6 a § 102)

Cíl: Stanovit systém platby za nakládání s odpady.

Varianty

Varianta 0 – Ponechání současného systému platby za ukládání odpadů, kdy platí osoba, která odpad vyprodukovala.

Varianta 1 – Za nakládání s odpady by platil PZ k odstraňování nebo využívání odpadů, a to měsíčně, čtvrtletně nebo pololetně dle výše celkové částky. Podkladem pro rozhodnutí o placení poplatku budou údaje ohlašované PZ prostřednictvím integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP). KÚ rozhodne o výši poplatku na základě poplatkového hlášení a poplatkového přiznání.

Dotčené subjekty: osoba, která odpad vyprodukovala, PZ k odstraňování nebo využívání odpadů, KÚ, celní úřady

Přínosy a náklady

Varianta 1

Znamená zvýšenou byrokratickou zátěž pro KÚ v souvislosti s vydáváním poplatkových výměřů. KÚ budou muset na podkladě údajů z ISPOPu a ověření těchto údajů rozhodnout o výši poplatku za uplynulý kalendářní rok a o jeho vyrovnání se zaplacenými zálohami poplatkovým výměrem (tzv. ročním vyúčtováním). Dále budou muset vydat zálohový výměř, kterým stanoví výši zálohy na poplatky a výši pololetních, čtvrtletních nebo měsíčních splátek pro daný kalendářní rok, kde podkladem pro vydání zálohového výměru budou údaje za uplynulý kalendářní rok (případně odhad u nových zařízení). Byrokratická zátěž KÚ, související s vydáním ročního vyúčtování a vydáním nového zálohového výměru pro PZ k odstraňování nebo využívání odpadů, je odhadována na 44 – 88 tis. Kč/rok/KÚ.

Vybírání poplatků od PZ k odstraňování nebo využívání odpadů bude znamenat minimální navýšení administrativní zátěže celních úřadů, neboť tyto transakce probíhají prostřednictvím elektronického systému. Mírné navýšení administrativní zátěže lze očekávat pouze v případech, kdy nedojde k uhrazení těchto poplatků od PZ k odstraňování nebo využívání odpadů, a celní úřady budou muset tyto poplatky následně vymáhat.

Pro PZ k odstraňování nebo využívání odpadů bude placení poplatků formou záloh znamenat zanedbatelné zvýšení administrativní zátěže (vyplnění poplatkového hlášení a poplatkového přiznání). Údaje pro poplatkové hlášení i přiznání budou mít k dispozici, neboť množství odpadů budou uvádět zároveň do ISPOPu.

Placení poplatků za nakládání s odpady by pro PZ k odstraňování nebo využívání odpadů zároveň nemělo znamenat jednorázové zvýšení nákladů na složení prvních záloh (po zavedení zálohového systému), neboť budou mít možnost dohodnout se s KÚ na výši jednotlivých záloh během roku (např. rozdílná výše záloh v jednotlivých měsících či čtvrtletích).

Návrh řešení: Varianta 1

15.4. Poplatek za komunální odpad z domácností (§ 103)

Cíl: Stanovit strukturu a výši poplatků, která by odpovídala nákladům obcí na svoz a odstranění směsného KO a zároveň motivovat k nižší produkci netříděných odpadů.

Varianty

Varianta 0 – Ponechání struktury a výše poplatků za směsný KO podle současného zákona.

Varianta 1 – Obec si kalkulaci sazby poplatku stanoví obecně závaznou vyhláškou. Poplatek bude složen ze dvou částí: z paušální (omezené maximální hranicí 250 Kč/os/rok) a z druhé pohyblivé části (s maximální hranicí 750 Kč/os/rok), závislé na množství směsného odpadu vyprodukovaného poplatníkem.

Současně se zruší poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů upravený v zákoně o místních poplatcích.

Dotčené subjekty: fyzické osoby produkující KO, obce

Přínosy a náklady

Varianta 0

Poplatek za KO z domácností má v současnosti „paušální“ charakter, kdy obec stanoví většinou stejnou sazbu pro všechny obyvatele a nemotivuje tak obyvatele ke třídění. Navíc u nynější úhrady podle zákona o místních poplatcích omezení horní hranicí poplatku (celkem max. 500 Kč/os/rok) neumožňuje obcím z výběru poplatku plně pokrýt náklady na sběr, svoz a odstranění odpadu.

Varianta 1

Poplatek za KO z domácností by měl jednak pokrýt náklady obcí vynaložené na nakládání s odpady v obci a současně motivovat k plnění recyklačních cílů (tzn. zvýšit využívání odpadů s upřednostněním recyklace na 55 % všech vznikajících odpadů do roku 2012 a zvýšit materiálové využití komunálních odpadů na 50 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000).

Varianta 1 tedy navrhuje konstruovat poplatek principem jako daň (tj. paušální část platby) a jako platbu za služby (tj. svoz a odstranění odpadu) závislou na množství tohoto odpadu.

Výše poplatku by byla tvořena:

- paušální částkou 250 Kč/os/rok,
- částkou podle množství odpadu vyprodukovaného poplatníkem, nejvýše však 750 Kč/os/rok.

Obec by v případě druhé, tzv. pohyblivé částky poplatku rozpočetla náklady na odstraňování směšného KO odvozené od výše úhrady jednoho svozu sběrné nádoby daného druhu a objemu pro jednoho poplatníka s tím, že by vycházela z nákladů předchozího kalendářního roku a stanovila by ji zvláště pro popelnice, kontejnery a pytle. První, tzv. pevná částka poplatku, by představovala rozúčtované náklady obce na odstraňování všech ostatních druhů odpadů produkovaných občany (velkoobjemový, nebezpečný a další) včetně zbývajících obecních nákladů na odpadové hospodářství.

Výhodou takového způsobu stanovení poplatku je jeho přizpůsobitelnost konkrétním podmínkám obcí, kdy si obec výši pohyblivé části poplatku stanoví na základě nákladů vynaložených na odstraňování směšného komunálního odpadu a občan v odůvodněných případech zaplatí počet svozů odpovídající množství jím produkovaného odpadu.

Náklady na svoz a odstranění směšného KO se pohybují v průměru okolo cca 750 Kč/osobu. Proto lze předpokládat, že u většiny obcí dojde k navýšení poplatků za odpad (někde až o 50 %), zatímco v obcích, kde již nyní jsou poplatky placeny podle množství vyprodukovaného odpadu, nedojde ke změně.

V obcích, kde se v současnosti platí poplatky za odpad paušálně, nikoli podle skutečně vyprodukovaného množství, může dojít v letech 2010 - 2011 k navýšení poplatků cca o 400 Kč/osobu, což bude mít dopad v podobě zvýšení výdajů domácností o cca 0,85 % a u domácností s nejnižšími příjmy o cca 1,85 %.

Lze předpokládat, že v dalších letech bude, vzhledem ke zvyšujícím se nákladům za odstraňování odpadů skládkováním, docházet k nárůstu poplatků za KO z domácností až na maximální možnou výši stanovenou zákonem (tj. 1 000 Kč/os). Tyto poplatky zvýší výdaje domácností zhruba o 1,2 % a u domácností s nejnižšími příjmy až o 2,72 %.

Pozitivním dopadem tohoto způsobu stanovení poplatku je vyšší motivace občanů snižovat množství směšného KO a třídít jimi vyprodukované odpady.

Podle analýzy složení domovního odpadu je možné vytrídít cca 60 % odpadu, u kterého je možné jeho další využití. Při dnešní produkci cca 280 kg domovního odpadu/obyvatele/rok to odpovídá cca 170 kg využitelných složek. Z nich asi třetinu tvoří BRKO a 2/3 papír, plast, sklo a ostatní využitelné složky. V roce 2006 bylo na obyvatele vytríděno 43,6 kg komunálního (tedy převážně domovního) odpadu, tj. cca 1/3 předpokládaných využitelných složek (mimo BRKO). Z toho vyplývá, že existuje významná rezerva pro třídění a využití i dalších složek komunálního odpadu.

Lze tedy předpokládat, že zvýšením stávajících poplatků za ukládání odpadů dojde k cca 15% odklonu od skládkování (tj. cca 460 tis. t ročně) a vyššímu využívání KO v následující struktuře:

- papír, plasty, sklo (vyšší separace): cca 150 tis. t;
- kovy: cca 10 tis. t;
- objemný odpad (následné třídění): cca 100 tis. t;
- BRKO (povinná separace): cca 200 tis. t.

Související navýšení poplatků spolu s možností občana v jisté míře ovlivnit výši jím placeného poplatku však s sebou nese riziko vyššího výskytu černých skládek, a tudíž i zvýšení nákladů na jejich odstranění.

Návrh řešení: Varianta 1

Pokud se bude výše poplatku za KO odvíjet od skutečného množství vyprodukovaného KO, potom bude směřovat ke splnění stanoveného cíle, tzn. motivaci k nižší produkci netříděných odpadů.

15.5. Poplatky za technologický materiál na zajištění skládky (Příloha č. 11)

Cíl: Zabránit únikům nezpoptatněného materiálu ukládaného na skládku a zároveň snížit množství materiálu ukládaného na skládku .

Současný stav

V současnosti se objevil problém zvyšujícího se množství nezpoptatněných materiálů ukládaných na skládky. Podle šetření SFŽP se v praxi vyskytují případy, kdy 90 % NO ukládaného na skládky je evidováno jako materiál k technickému zabezpečení skládky (TZS) a tudíž není zpoptatněn, čímž dochází k velkým nepostihnutelným únikům z placení poplatků. Podle vyhlášky MŽP č. 294/2005 Sb. by materiál k TZS měl tvořit maximálně 25 % projektované kapacity skládky, avšak záleží na konkrétních podmínkách skládky. V praxi technologický materiál zabírá cca 25 - 35 % kapacity skládky.

Varianty

Varianta 0 – Materiál k TZS není zpoptatněn.

Varianta 1 - Podle návrhu by měl být nově zpoptatněn i technologický materiál určený k zabezpečení skládky, a to materiál k TZS, který nevykazuje nebezpečné vlastnosti bude zpoptatněn stejnou sazbou jako OO ukládaný na skládku a materiál k TZS, který bude vykazovat nebezpečné vlastnosti bude zpoptatněn stejnou sazbou jako NO.

Varianta 2 - materiál k TZS (max. 25 % hmotnostních všech odpadů na skládce) by měl být zpoptatněn poloviční sazbou oproti ostatním odpadům ukládaným na skládku.

Dotčené subjekty: Provozovatelé skládek, firmy produkující odpad vhodný jako materiál k TZS (např. stavebnictví aj.), všichni producenti odpadů ukládaných na skládku, příjemci poplatků (kraj, SFŽP)

Přínosy a náklady

Varianta 1

Toto ustanovení bude mít dopad na původce odpadů vhodných jako materiál k TZS, neboť provozovatelé skládek budou započítávat sazbu poplatku za materiál k TZS do ceny za skládkování. Je možné, že provozovatelé skládek nebudou vybírat navrhovaný poplatek za materiál k TZS přímo od původce těchto odpadů (technologických materiálů), alespoň ne v plné výši, pokud by hrozil odliv technologických materiálů (např. stavební sutě aj.) mimo skládku (např. k ukládání těchto materiálů do dolů apod.) a pro TZS by se musely používat jiné (dražší) materiály např. neznečištěné zeminy aj.

V případě, že provozovatelé skládek nebudou účtovat poplatky za materiál k TZS původcům těchto odpadů, ale započítají poplatky za technologický materiál plně do nákladů za skládkování pro ostatní (resp. všechny) původce odpadů, lze předpokládat, že se zvýší ceny za skládkování v roce 2010 - 11 o 50 - 100 Kč/t KO, v roce 2012 - 13 o 100 - 200 Kč/t KO a následujících letech o 200 - 400 Kč/t KO.

Přínosem této varianty bude omezení úniků ukládání nezaplatněného materiálu na skládku.

Varianta 2

Druhou možností je zpoplatnit materiál k TZS poloviční sazbou oproti ostatním odpadům ukládaným na skládku. Tato zvýhodněná sazba by se však týkala maximálního množství 25 % hmotnostních ze všech odpadů uložených na skládku. Technologický materiál nad tento limit by byl zpoplatněn stejnou sazbou, která odpovídá jeho zařazení do příslušné kategorie odpadu.

V případě, že provozovatelé skládek nebudou účtovat poplatky za technologický materiál původcům těchto odpadů, ale započítají poplatky za technologický materiál plně do nákladů za skládkování pro ostatní původce odpadů (viz varianta 1), lze předpokládat, že se zvýší ceny za skládkování v roce 2010 - 11 o cca 30 Kč/t KO, v roce 2012 - 13 o 50 - 100 Kč/t KO a v následujících letech o 100 - 200 Kč/t KO.

Rizikem jsou vyšší úniky nezaplatněného materiálu na skládku i rychlejší úbytek kapacity skládek, kdy se bude ukládat více materiálu k TZS, i přesto že to nebude nezbytně nutné (u některých skládek má např. materiál k TZS tvořit alespoň 15 %, přesto však by se z důvodů nižší sazby ukládalo 25 % odpadů jako materiál k TZS).

Návrh řešení: Varianta 1

15.6. Finanční zajištění havárie skládek a finanční rezerva pro rekultivaci a následnou péči o skládku (§ 104)

Cíl: Získání dostatečného množství financí na zajištění havárie skládky a na rekultivaci tak, aby nedocházelo k ohrožování životního prostředí. Požadavky vychází ze směrnice 1999/31/ES o skládkách odpadů.

Varianty

Varianta 0 – Zachování současného stavu, kdy provozovatel skládky je povinen při provozování skládky vytvářet a vést finanční rezervu na rekultivaci, zajištění péče o skládku a asanaci po ukončení jejího provozu dle stanovené výše.

Varianta 1 – Provozovatel skládky odpadů bude povinen před zahájením první fáze provozu skládky nebo její části založit zvláštní účet, na který uloží stanovenou částku pro finanční zajištění havárie skládky. Dále dojde ke zvýšení výše finanční rezervy, kterou má provozovatel skládky povinnost vytvářet a vést na rekultivaci a zajištění následné péče o skládku po ukončení jejího provozu (dále jen „finanční rezerva na rekultivaci“).

Provozovatel skládek bude dále povinen každoročně KÚ zasílat hlášení o výsledcích monitoringu provozu skládky v předcházejícím roce a to do 31. března následujícího roku.

Všichni pracovníci skládky musí být každoročně proškoleni odpadovým hospodářem.

Skládkovým tělesem dotčené pozemky musí být zaneseny do katastru nemovitostí.

Podvarianty

Podvarianta 1a – výše uložené finanční částky na zajištění havárie skládky se bude vztahovat k 10 – 30 % rozpočtových nákladů na zřízení skládky.

Podvarianta 1b – výše uložené finanční částky na zajištění havárie skládky bude stanovena

dle nákladů nutných na odstranění případných škod vzniklých v první fázi provozu skládky nebo její části nebo z důvodu ukončení provozu během první fáze. Možné škody, jejich rozsah a výši částky budou stanoveny na základě znaleckého posudku k tomu oprávněné osoby. Tato varianta dává dále možnost jištění formou uzavření pojistné smlouvy nebo prokázání jištění jinou formou finančního zajištění.

Podvarianta 1c – výše uložené finanční částky na zajištění havárie skládky bude stanovena na základě výsledků z procesu EIA.

Varianta 2 – Změnou oproti variantě 1 bude povinnost provozovatele skládky odpadů založit finanční rezervu na rekultivaci ještě před zahájením provozu první fáze skládky.

Dotčené subjekty: provozovatel nebo vlastník skládky, odpadový hospodář

Přínosy a náklady

Varianta 0

V současné době je výše finanční rezervy na rekultivaci stanovena na hodnoty 100 Kč/t uloženého NO nebo KO s výjimkou odpadu z azbestu a 35 Kč/t uloženého OO a odpadu z azbestu, odpadu ukládaného jako materiál k TZS. Tyto peněžní prostředky převádí provozovatel skládky na zvláštní vázaný účet vždy k poslednímu dni následujícího měsíce. Provozovatel má dále povinnost zabezpečit po ukončení provozu skládky její asanaci, rekultivaci a následnou péči a zamezit negativnímu vlivu skládky na životní prostředí. Tyto činnosti musí provozovatel nebo vlastník skládky zajišťovat z vlastních prostředků a prostředků finanční rezervy po dobu nejméně 30 let.

Varianta 1

Po přijetí varianty 1 dojde ke zvýšení výše finanční rezervy na rekultivaci, kterou musí provozovatel skládky vytvářet a vést. Finanční rezerva na rekultivaci bude činit 150 Kč/t

uloženého NO nebo KO s výjimkou odpadu z azbestu a 50 Kč/t uloženého OO a odpadu z azbestu, odpadu ukládaného jako materiál k TZS. Náklady vzniklé z důvodu zvýšení finanční rezervy na rekultivaci se budou lišit v závislosti na množství ukládaného odpadu za jeden kalendářní měsíc. Změna výše finanční rezervy na rekultivaci způsobí navýšení ročních nákladů provozovatelů skládek. Dodatečné náklady, které budou muset vynaložit provozovatelé skládek za rok jsou uvedeny v tabulce 53. Na druhou stranu však zvýšením finanční rezervy na rekultivaci skládky bude zajištěno dostatek financí pro následnou rekultivaci.

Tabulka 53: Dodatečné náklady provozovatelů skládek dle množství ukládaného odpadu za rok

Velikost skládky	Dodatečné náklady (Kč/ rok)
Velké (ukládající cca 100 tis. tun/ rok)	6 500 000
Středně velké (ukládající cca 25 tis. tun/rok)	1 625 000
Malé skládky (ukládající cca 12 tis. tun/ rok)	780 000

Povinnost provozovatele skládky bude dále každoročně KÚ zasílat hlášení o výsledcích monitoringu provozu skládky v předcházejícím roce, a to do 31. března následujícího roku. Splněním této povinnosti dojde k minimálnímu administrativnímu zatížení, neboť tyto údaje provozovatelé skládek již v současné době znají. Bude se tedy jednat pouze o doplnění údajů do současného hlášení. Přínosem bude zvýšení přehledu o skládkách, které nejsou v rámci IPPC.

Provozovatel skládky bude mít dále povinnost zajistit, aby odpadový hospodář prokazatelně proškolil všechny zaměstnance skládky, čímž můžeme předpokládat zvýšení kvalifikace zaměstnanců skládky.

Dále dojde ke zanedbatelnému zvýšení nákladů pro provozovatele nebo vlastníky skládky, neboť budou muset pozemky dotčené skládkou zanést do katastru nemovitostí. Náklady spojené se zápisem či změnou pozemků v katastru nemovitostí jsou 500 Kč (forma kolku). Tato povinnost se vztahuje na všechny provozované skládky v ČR, kterých je celkem 252. Tato povinnost se však vztahuje i na skládky, které již ukončily svůj provoz. Tyto subjekty budou muset provést zanesení do katastru zpětně. Bude se jednat cca o dalších 150 skládek.

Lze předpokládat, že katastru nemovitostí nevzniknou žádné náklady, protože již nyní mají k dispozici kód 73, který je definován jako plocha určená ke skládce. Tato povinnost souvisí s následnou péčí o pozemky dotčené skládkou. Díky evidenci skládek v katastru nemovitostí se předejde riziku ohrožení ŽP a zdraví lidí z důvodu nižší pravděpodobnosti narušení skládkového tělesa případnou stavební činností.

Dále budou mít provozovatelé skládky povinnost vytvořit finanční zajištění skládky pro případ havárie. Povinnost finančního zajištění pro případ havárie skládky se bude vztahovat i na provozovatele těch skládek, které jsou v současné době již v provozu a u nichž ještě nebyla ukončena první fáze provozu skládky.

Samostatný účet lze zrušit po ukončení první fáze provozu skládky nebo její části nebo po ukončení provozu během první fáze se souhlasem KÚ poté, co došlo k vypořádání případných škod nebo je nepochybné, že žádné škody nevznikly. Po ukončení první fáze

provozu skládky bude tedy finanční rezerva rozpuštěna, neboť již provozovatel skládky bude mít dostatek financí z provozu skládky, aby z nich v případě havárie mohl financovat následná opatření.

Dalším důvodem zajištění prostředků pro případ havárie před zahájením provozu skládky je i omezení případů, kdy provozovatel skládky zakládá skládku za účelem maximálního zisku bez snahy dodržování následných povinností vyplývajících ze zákona (např. rekultivace skládky aj.) a po nahromadění určitých finančních prostředků z provozu skládky ukončí svoji činnost a snaží se vyhnout těmto následným povinnostem.

Podvarianta 1a

Tato povinnost významně zatíží rozpočet připravované skládky, neboť finance potřebné na založení skládky se pohybují nejčastěji v řádu desítek milionů Kč. Výše financí potřebných na vznik skládky se však liší v závislosti na plánované velikosti nově vznikající skládky. Náklady na založení skládky s plánovanou provozní kapacitou zhruba 50 tis. m³ se pohybují okolo 10 mil. Kč, u skládek s provozní kapacitou 1 mil. m³ a výše předpokládáme však náklady v řádech až sta milionů Kč. Na základě vzniklé povinnosti uložit částku ve výši 10 - 30 % rozpočtových nákladů na zřízení skládky se náklady provozovatelům skládek zvýší u skládek s provozní kapacitou 50 tis m³ o 1 - 3 mil. Kč a náklady provozovatelů skládek s kapacitou více jak 1 mil. m³ se zvýší řádově o 10 – 30 mil. Kč.

Negativním dopadem této varianty je riziko vyšší korupce ve veřejné správě, kdy velké procentické rozpětí (10-30 %) z rozpočtových nákladů na zřízení skládky, které je třeba složit před založením skládky na vázaný účet, by mohlo podnítit začínající provozovatele skládek k ovlivňování úředníků, kteří mají pravomoc rozhodnout o výši této rezervy. Výše rezervy se může díky tomuto procentickému rozpětí lišit mezi skládkami (při stejné provozní kapacitě) řádově o miliony až desítky milionů.

Dalším negativním dopadem možnosti úředníků zvolit (v určitém procentickém rozpětí) výši finanční rezervy pro danou skládku je možné narušení rovných podmínek mezi provozovateli skládek, kdy hrozí riziko, zvýhodňování např. skládek, jejichž provozovatelem je obec na úkor samostatných podnikatelských subjektů provozujících skládky.

Reálným rizikem je také možnost provozovatelů skládek se odvolat proti rozhodnutí úřadů o stanovené výši finanční rezervy pro danou skládku, kdy se tito provozovatelé budou domáhat nejnižší možné výše rezervy. Tím se výrazně zvýší administrativní zátěž orgánů státní správy na správním řízení, s čímž se váží také zvýšené náklady těchto orgánů.

Podvarianta 1b

Po přijetí této varianty lze předpokládat, že povinnost založit finanční zajištění havárie skládky stanovenou na základě znaleckého posudku, bude mít negativní dopad v podobě dodatečných nákladů na soudního znalce, který bude muset vyjádřit riziko havárie. Ceny znaleckých posudků se pohybují v řádech 10ti tis. Kč. Vzhledem k tomu, že soudní znalec bude odhadovat náklady na zajištění havárie skládky na základě zabezpečení skládky, které je v současné době na velmi dobré úrovni, hrozí riziko, že odhadnuté finanční náklady na případnou havárii budou minimalizovány z důvodu nízkého rizika havárie. V případě skutečné havárie by poté finanční rezerva mohla být nedostatečná s ohledem na skutečný rozsah škod a na náklady potřebné k jejich pokrytí.

Podvarianta 1c

Po přijetí této varianty by se výše finanční rezervy odvíjela od procesu EIA, který je prováděn vždy před vybudováním nové skládky, a v němž jsou posuzována možná rizika a dopady skládky na životní prostředí. Z těchto rizik a dopadů by bylo možné vyčíslit náklady na zajištění havárie a podle toho i stanovit výši finanční rezervy.

Varianta 2

Po přijetí této varianty se zvýší náklady pro provozovatele skládky z důvodu vytvořením finanční rezervy na rekultivaci a zajištění péče o skládku ještě před zahájením provozu první fáze skládky nebo její části. Pokud by se výše finanční rezervy na rekultivaci vypočítávala z celkové kapacity skládky jednalo by se o složení částky až 150 milionů Kč.

Tuto variantu se nedoporučuje přijmout zejména z důvodu velmi vysokých nákladů pro provozovatele skládky ještě před zahájením samotného provozu skládky.

Tabulka 54: Porovnání nákladů a přínosů

Přínosy		Náklady	
Varianta 0			
-	-	Riziko infringementu	*****
Varianta 1			
Životní prostředí	****		
		Provozovatel skládky – náklady na finanční zajištění havárie skládky	1-3 mil. 10 – 30 mil. Kč.
		Provozovatel nebo vlastník skládky – náklady na finanční rezervu	cca 1-10 mil. Kč/rok
		Provozovatel nebo vlastník skládky – náklady na zápis do katastru nemovitostí	500 Kč za kolek
		Odpadový hospodář – proškolení všech zaměstnanců skládky	*
Varianta 2			
		Provozovatel nebo vlastník skládky – náklady na finanční rezervu před zahájením provozu skládky	až 150 mil. Kč

Návrh řešení: Varianta 1

Pro splnění povinností vyplývajících ze směrnice 1999/31/ES je nezbytné přijmout variantu 1b, která však znamená zvýšení nákladů pro provozovatele, popř. vlastníky skládek. Zároveň bude mít tato varianta 1b pozitivní dopad na životní prostředí, neboť bude vytvořena dostatečná finanční rezerva na zajištění havárie skládky a finanční rezerva na rekultivaci a následnou péči o skládku po ukončení navážení odpadu.

15.7. Poplatky na podporu sběru, zpracování, využití a odstranění vybraných autovraků (§ 106)

Cíl: Stanovit okruh žadatelů o registraci použitého vozidla do registru silničních vozidel, na něž se budou vztahovat poplatky na podporu sběru, zpracování, využití a odstranění vybraných autovraků (s ohledem na hlavní cíl těchto poplatků, tj. omezit prodej ojetých automobilů, zvláště pak starších ojetých automobilů z dovozu).

Varianty

Varianta 0 – Od 1.1. 2009 vstoupila v platnost novela zákona o odpadech (zákon č. 383/2008 Sb.), podle níž je žadatel o registraci použitého vybraného vozidla do registru silničních vozidel povinen zaplatit poplatek na podporu sběru, zpracování, využití a odstranění vybraných autovraků. Tento poplatek se platí při první registraci použitého vybraného vozidla v ČR a při první přeregistraci vozidla, pokud je již vozidlo v ČR registrováno.

Poplatek je stanoven podle plnění mezních hodnot emisí ve výfukových plynech, který se prokazuje zápisem v osvědčení o registraci vozidla:

- 3 000 Kč v případě splnění mezních hodnot emisí EURO 2,
- 5 000 Kč v případě splnění mezních hodnot emisí EURO 1,
- 10 000 Kč v případě nesplnění mezních hodnot emisí EURO 1 nebo 2,
- 0 Kč v případě splnění mezních hodnot emisí EURO 3.

Doklad o zaplacení poplatku bude podkladem pro ORP pro provedení registrace.

Poplatky jsou příjmem Státního fondu životního prostředí (SFŽP) a slouží výhradně pro hrazení nákladů spojených s nakládáním s vybranými autovraky, které nemají v ČR existujícího výrobce a pro podporu zařízení k nakládání s vybranými autovraky.

Varianta 1 – V případě úmrtí vlastníka vozidla se poplatek neplatí při přeregistraci takového vozidla na osobu, která je dědicem.

Dotčené subjekty: žadatel o registraci použitého vozidla získaného dědictvím v dědickém řízení, SFŽP

Náklady a přínosy

Varianta 0

V současnosti je celkový počet ročně registrovaných ojetých osobních automobilů do registru silničních vozidel cca 136 tis. Z těchto registrovaných ojetých automobilů cca 24 % splňuje limit emisí EURO 1, cca 45 % splňuje mezní hodnoty emisí EURO 2 a cca 6 % nesplňuje mezní hodnoty emisí EURO 1 ani EURO 2. Z toho vyplývá, že celkový odhadovaný roční výnos z poplatků do SFŽP bude zhruba 430 mil. Kč.

Varianta 1

V případě že změna majitele vozidla bude vyplývat z dědického řízení, nebude dědic poplatek za přeregistraci platit (pokud bude vozidlo registrovat na sebe). Podle statistiky ministerstva spravedlnosti bylo v roce 2007 vyřízeno 132 765 dědických řízení. V rámci těchto řízení by mohlo být odhadem „zdeděno“ okolo 20 tis. osobních automobilů (při zohlednění např. průměrného počtu osob na 1 automobil v ČR (tab. 34) aj.). Pokud by u „zdeděných“ aut byl stejný procentový podíl automobilů splňujících jednotlivé mezní hodnoty emisí EURO jako u varianty 0, bude výnos z poplatků (viz varianta 0) snížen zhruba o 70 mil. Kč/rok.

Návrh řešení: Varianta 1

Hlavním cílem zavedení poplatků za první registraci (či první přeregistraci) ojetých osobních automobilů do registru silničních vozidel ČR je omezit prodej ojetých automobilů a podpořit orientaci koncových uživatelů na novější typy vozidel. V případě nabytí osobního automobilu v rámci dědického řízení však pozbývá tento poplatek smyslu s ohledem na hlavní cíl zavedení těchto poplatků a je tudíž nadbytečný.

15.8. Odnosná taška (§ 107)

Cíl: Předcházení vzniku odpadů (omezení spotřeby odnosných plastových tašek).

Varianty

Varianta 0 – Zachování současného stavu, kdy odnosné tašky mohou být rozdávány zdarma.

Varianta 1 – Tato varianta navrhuje, aby prodejce nesměl předat spotřebiteli bezúplatně odnosnou tašku, přičemž minimální prodejní cena této tašky bude stanovena Ministerstvem financí.

Dotčené subjekty: spotřebitelé, prodejci

Přínosy a náklady

Varianta 0

V současnosti jsou v řadě velkých obchodních řetězců, ve většině prodejních míst obuvi a oděvů, stejně jako v případě drobných prodejců rozdávány jednorázové plastové odnosné tašky zdarma. Ročně zákazníci v ČR spolu s nákupem obdrží až stovky milionů plastových odnosných tašek. Jeden z největších obchodních řetězců působících v ČR rozdává ročně až 150 mil. plastových tašek. Zároveň však tyto velké řetězce umožňují spotřebiteli i použití odnosné tašky z ekologicky šetrného materiálu (např. biobavlna), jejíž cenu však musí spotřebitel uhradit.

Varianta 1

Hlavní přínos spočívá ve snížení množství jednorázových plastových odnosných tašek, které se dostanou do oběhu, čímž se výrazně sníží množství tohoto odpadu. Lze předpokládat, že spotřebitel se v případě, kdy si cenu jednorázové odnosné tašky bude muset uhradit, rozhodne spíše pro odnosnou tašku určenou k opakovanému použití.

Toto ustanovení bude mít pozitivní dopad na prodejce, kteří nyní poskytují jednorázové plastové odnosné tašky zdarma jako službu spotřebiteli, neboť se jim uhradí náklady na pořízení těchto tašek. Pořizovací cena jednorázových plastových odnosných tašek se v současnosti pohybuje v rozmezí 0,1 – 0,5 Kč/ks.

Návrh řešení: Varianta 1

Z důvodu předcházení vzniku odpadů zejména z plastových odnosných tašek se doporučuje přijetí varianty 1.

16. VÝKON VEŘEJNÉ SPRÁVY V OBLASTI ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ (§ 115 - 131)

Cíl: Změna kompetencí, které vycházejí z jiných novelizačních bodů.

Varianty

Varianta 0 - Ponechání současných kompetencí.

Varianta 1 - Rozšíření kompetencí.

MŽP bude

- vykonávat funkci kontaktního subjektu pro odpady perzistentních organických znečišťujících látek,
- vydávat rozhodnutí o přeshraniční přepravě odpadů,
- zpracovávat a vést souhrnnou evidenci o odpadech perzistentních organických znečišťujících látek,
- vést Seznam o ZO a zpřístupňuje tento Seznam na portálu veřejné správy,
- vydávat oprávnění k provozování KS, rozhodovat o prodloužení platnosti či zrušení těchto oprávnění a vést seznam vydaných oprávnění,
- spravovat a provozovat CISOH,
- po projednání s Ministerstvem průmyslu a obchodu stanovovat v pochybnostech, zda určitý typ BA náleží do skupiny PBA, průmyslových BA nebo automobilových BA.

S výkonem nově ustanovených povinností bude souviset nárůst administrativní zátěže. Lze předpokládat, že administrativně i finančně nejnáročnější bude plnění povinnosti vést a provozovat CISOH a vést Seznam o ZO a zpřístupňovat jej na portálu veřejné správy.

Tabulka 55: Porovnání nákladů a přínosů

Přínosy		Náklady	
Varianta 0			
-	-	-	-
Varianta 1			
		MŽP - kontaktní subjekt pro odpady POPs	*
		MŽP - rozhodnutí o přeshraniční přepravě odpadů	**
		MŽP - vedení souhrnné evidence o POPs	*
		MŽP - vedení Seznamu o ZO + jeho zpřístupňování na portálu veřej. správy	***
		MŽP - vydávání oprávnění k provozování KS	**
		MŽP - správa a provoz CISOH	***
		MŽP - ve spolupráci s MPO v pochybnostech stanovit typ BA	-/*

Krajská veterinární správa bude

- vydávat závazná stanoviska pro udělení souhlasu k provozu zařízení k využívání BRO, pokud se v zařízení zpracovává vedlejší živočišný produkt,

- kontrolovat nakládání s VŽP a ukládá sankce za jejich porušení.

S vydáváním závazných stanovisek ze strany Krajské veterinární správy (KVS) nebude souviset výraznější nárůst administrativní činnosti, neboť udělování souhlasu k provozu zařízení k využívání BRO vyplývá z již platné legislativy. Podobně tak nedojde k navýšení administrativních či finančních nákladů za kontrolu nakládání s VŽP, neboť kontrola činnosti podobného rázu je běžnou náplní činnosti KVS.

Tabulka 56: Porovnání nákladů a přínosů

Přínosy		Náklady	
Varianta 0			
-	-	-	-
Varianta 1			
		KVS - vydávání závazných stanovisek pro udělení souhlasu k provozu zařízení k využívání BRO	**
		KVS - kontrola nakládání s VŽP	**

Orgány ochrany veřejného zdraví budou

- vydávat odborná stanoviska k manipulačním řádům pro nakládání s odpady ze zdravotnictví.

Tato činnost nebude pro orgány ochrany veřejného zdraví novou povinností, neboť v současnosti vydávají odborná stanoviska k manipulačním řádům, jejichž zpracování vyplývá z Metodického doporučení k nakládání s odpady ze zdravotnictví.

ČIŽP bude

- moci zakázat nebo pozastavit uvádění BA na trh nebo do oběhu nebo nařídít stažení z trhu, hrozí-li poškození lidského zdraví nebo ŽP nebo již k němu došlo.

Tato povinnost nebude pro ČIŽP znamenat významnější dopad.

Česká obchodní inspekce bude

- kontrolovat plnění povinností týkajících se uvádění BA na trh nebo do oběhu, jejich označování a zajištění ZO výrobcem a posledním prodejcem.

Nově zavedená povinnost pro ČOI nebude výraznějším zatížením, neboť lze předpokládat, že tato povinnost bude spadat do činností, kterými se ČOI běžně zabývá.

Celní orgány budou

- vybírat a vymáhat poplatky,
- kontrolovat splnění požadavků u EEZ uváděných na trh,
- Generální ředitelství cel poskytne MŽP, ČIŽP a ČOI informace ze svých evidencí a informačních systémů o odpadech, které byly vyvezeny z ČR nebo dovezeny do ČR ze států, které nejsou členskými státy Evropské unie.

Vybírání a vymáhání poplatků patří mezi běžné činnosti, kterými se celní orgány zabývají od vstupu ČR do Schengenského prostoru, proto vybírání a vymáhání poplatků týkajících se odpadového hospodářství nebude pro celní orgány znamenat novou zátěž. V rámci běžné činnosti celní úřady kontrolují i splnění požadavků o EEZ uváděných na trh, proto ani tato povinnost nebude znamenat významnější dopad.

Tabulka 57: Porovnání nákladů a přínosů

Přínosy		Náklady	
Varianta 0			
-	-	-	-
Varianta 1			
		Celní orgány - vybírání a vymáhání poplatků	***
		Celní orgány - kontrola splnění požadavků u EEZ	*
		GŘ cel - poskytování informací MŽP, ČIŽP, ČOI	*

KÚ bude

- provádět vlastní místní šetření k ověření informací obsažených v žádosti pro zahájení provozu jednotlivých fází provozu skládky,
- rozhodovat o výši záloh poplatků na základě poplatkového hlášení,
- vydávat rozhodnutí k manipulačnímu řádu původci odpadů ze zdravotnictví nebo oprávněné osobě (v případě pokud tyto manipulační řády nebudou součástí provozních řádů, které jsou kontrolovány orgány ochrany veřejného zdraví),
- na portálu veřejné správy vést seznam zařízení k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadů ve svém správním obvodu,
- ukládat rozhodnutím provozovateli skládky nápravná opatření k odvrácení havarijního stavu skládky nebo následků tohoto stavu,
- v případě nedokončení přeshraniční přepravy zajišťovat bezpečné uskladnění odpadu,
- ukládat pokuty a současně může stanovit opatření a lhůty pro zjednání nápravy samostatným rozhodnutím,
- rozhodovat o nakládání s perzistentními organickými znečišťujícími látkami a v rozhodnutí může stanovit podmínky; o vydaných rozhodnutích informuje každoročně ministerstvo,
- udělovat souhlas s provozním řádem skladu NO, jehož projektovaná kapacita je větší než sto tun skladovaných NO, a tento souhlas může vázat na podmínky,
- moci stanovit podmínky pro provozování skladu odpadů, pokud je sklad součástí jiného zařízení, k jehož provozu vydává souhlas s provozem a s provozním řádem,
- spolupracovat při kontrole placení poplatků se SFŽP.

Předkládaný zákon navrhuje celou řadu nových povinností pro KÚ. Největším dopadem bude povinnost udělovat souhlas s provozním řádem skladu NO s projektovanou kapacitou nad 100 t. Předpokládaná výše nákladů na udělování těchto souhlasů je 3,34 mil. Kč, detailnější kalkulace je uvedena v části týkající se souhlasů a registrace. Nákladnou činností bude i

povinnost provádět místní šetření k ověření informací obsažených v žádosti pro zahájení provozu jednotlivých fází provozu skládky, hlavní složku nákladů bude tvořit logistika zaměstnanců KÚ na místo místního šetření.

Na plnění všech nově navrhovaných povinností bude potřeba navýšit současnou kapacitu pracovišť odpadového hospodářství 1 KÚ o cca 1,3 - 1,6 úvazku. S tím jsou spjaty finanční náklady ve výši až 800 tis. Kč ročně včetně mzdových, režijních a jednorázových nákladů na vybavení kanceláří.

Tabulka 58: Porovnání nákladů a přínosů

Přínosy		Náklady	
Varianta 0			
-	-	-	-
Varianta 1			
		KÚ - vlastní místní šetření na skládkách	***
		KÚ - rozhodování o výši záloh poplatků	**
		KÚ - rozhodnutí k manipulačním řádům k nakládání s odpady ze zdravotnictví	*
		KÚ - vede seznam zařízení k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadů	**
		KÚ - ukládá rozhodnutím provozovateli skládky nápravná opatření k odvrácení havarijního stavu skládky nebo následků tohoto stavu	*
		KÚ - rozhoduje o nakládání s POPS	*
		KÚ - uděluje souhlasy s provozním řádem skladů NO	***
		KÚ - spolupracuje se SFŽP při kontrole placení poplatků	**

ORP bude

- vydávat rozhodnutí původci odpadů nebo oprávněné osobě nakládající s odpady ze zdravotnictví k manipulačnímu řádu, pokud není součástí provozního řádu,
- ukládat fyzickým osobám pokuty za přestupek a současně může stanovit opatření a lhůty pro zjednání nápravy samostatným rozhodnutím,
- udělovat souhlas původci odpadů s provozním řádem skladu NO a udělení souhlasu může vázat na podmínky,
- moci stanovit podmínky pro provozování skladu odpadů.

Významné finanční zatížení ORP bude znamenat udělování souhlasů k provozování skladů NO, které mají méně než 100 tun, a to 3,34 mil. Kč pro celou ČR. Průměrné náklady pro 1 ORP tak jsou cca 16 tis. Kč. Bližší vyčíslení viz. Část týkající se části Souhlasy a registrace.

Plnění všech nově požadovaných povinností si vyžádá cca 0,2 úvazku navíc. Finanční náklady na plnění požadované agendy jsou cca 65 tis. Kč.

Tabulka 59: Porovnání nákladů a přínosů

Přínosy		Náklady	
Varianta 0			
-	-	-	-
Varianta 1			
		ORP - vydává rozhodnutí k manipulačním řádům nakládání s odpady ze zdravotnictví	*
		ORP - uděluje souhlas s provozním řádem skladů NO do 100 t	***

IV. Celkové zhodnocení

Dopady na podnikatelský sektor

Hodnocení nebezpečných vlastností odpadů

Po přijetí nového zákona bude mít fyzická či právnická osoba, která žádá o prodloužení pověření k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, možnost si vybrat, zda bude absolvovat 1x za 3 roky školení pro hodnocení nebezpečných vlastností odpadů stejně jako doposud nebo zda bude každoročně absolvovat vzdělávací program pro prodloužení pověření k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů. Lze předpokládat, že cena za vzdělávacího programu bude výrazně nižší než cena školení pro hodnocení nebezpečných vlastností odpadů (max. 1/3 ceny tohoto školení), tudíž by nemělo dojít k navýšení nákladů osob absolvující vzdělávací program každoročně namísto 1x za 3 roky.

Plány a programy

Povinnost zpracovat programy předcházení vzniku odpadů (při souběžném zpracování s Plány odpadového hospodářství) zvýší náklady původcům odpadů na zpracování tohoto dokumentu řádově o 1-15 tis. Kč.

Souhlas a registrace

Nový zákon se dotkne provozovatelů a vlastníků skládek, neboť jim nově vyvstává povinnost žádat o souhlas na rekultivaci a souhlas na následnou péči. Navýšení finančních nákladů na tuto administrativní činnost však bude pro provozovatele skládky minimální, neboť vyplnění formuláře není časově příliš náročné. Průměrné náklady na vyplnění jednoho formuláře se pohybují zhruba okolo 1 tis. Kč.

Nakládání s odpady

Povinnost zpracovat ZPO nejen u odpadů, které jsou určeny ke skládkování bude mít výrazný dopad v podobě zvýšení nákladů na zpracování protokolů, které jsou potřeba pro zpracování ZPO. Náklady se budou pohybovat do 10 tis. Kč.

Na skládkách komunálního, nebezpečného, inertního a ostatního odpadu bude nakládání s odpady zajišťovat tzv. odpadový hospodář. Průměrná měsíční mzda odpadového hospodáře se pohybuje v rozmezí 15 - 25 tis. Kč, roční náklady provozovatele na zaměstnávání osoby způsobilé k nakládání s odpady se budou tedy pohybovat zhruba okolo 250 tis. Kč.

Dále dojde k vzrůstu nákladů pro provozovatel nebo vlastníky skládky, neboť budou muset pozemky dotčené skládkou zanést do katastru nemovitostí. Náklady spojené se zápisem či změnou pozemků v katastru nemovitostí jsou 500 Kč (forma kolku). Tato povinnost se vztahuje na všechny provozované skládky v ČR, kterých je celkem 252, a zároveň i na skládky, které již ukončily svůj provoz. Tyto subjekty budou muset provést zanesení do katastru zpětně. Bude se jednat cca o dalších 150 skládek.

Nebezpečné odpady

Pro původce a oprávněné osoby, které nakládají s NO zákon stanoví novou povinnost, a to detailnější označování NO. Uvedením osoby odpovědné za nakládání s NO, katalogového čísla odpadu a názvu druhu odpadu však prakticky nebude znamenat další finanční zátěž, neboť se jedná pouze o mírné upravení současného označení.

Odpady ze zdravotnictví

Původci odpadů ze zdravotnictví budou mít podle nového zákona povinnost zpracovávat manipulační řád nakládání se zdravotnickým odpadem. V praxi se nebude jednat o významnou změnu, neboť původci zdravotnických odpadů zpracovávají dokumentaci týkající se nakládání se zdravotnickým odpadem již v současnosti (postupují podle příslušného metodického doporučení).

Požadavky na vybrané výrobky a jejich zpětný odběr

Výrobci pneumatik a minerálních olejů budou povinni uvádět některé nové informace (způsob využití nebo odstranění nespotřebovaných částí výrobku, obsah vyjmenovaných škodlivých látek) na etiketě, v průvodní dokumentaci výrobku nebo v návodu na použití. Tím dojde k jednorázovému finančnímu zatížení, neboť budou muset navrhnout a zrealizovat nový potisk výrobku, změnu etikety nebo doplnění informací do návodu k použití apod. Náklady na změnu potisku či etikety se pohybují okolo 100 tis. Kč. Zvýšení informovanosti bude mít pozitivní dopad na konečné uživatele, popř. zprostředkovaně i na životní prostředí.

Výrobci pneumatik, minerálních olejů, vozidel a BA budou mít povinnost podat návrh na zápis do Seznamu výrobců MŽP, což bude znamenat jednorázové zvýšení administrativní zátěže cca o 1 - 2 tis. Kč, v případě že tuto povinnost bude zajišťovat KS, vzroste PS jednorázově administrativní zátěž cca o 10 tis. Kč.

Návrh zákona stanovuje náležitosti žádosti o získání oprávnění k provozování **KS** či k prodloužení platnosti oprávnění. Předpokládá se jednorázové zvýšení administrativní zátěže pracovníků žadatele spojené s vypracováním požadovaných bodů popisu způsobu zajišťování společného plnění včetně předložení požadovaných vzorů smluv a dokumentů, což předpokládá jednorázový náklad cca 10 – 100 tis. Kč (materiálové a mzdové náklady a náklady na právní služby).

Výrobci pneumatik, minerálních olejů a vozidel budou mít povinnost vést evidenci výrobků uváděných na trh, zpětně odebraných, opětovně využitých a odpadních výrobků. Roční mzdové náklady spojené s vedením evidence jsou včetně odvodů a dalších režijních nákladů odhadovány na cca 150 tis. Kč. Zajištění této povinnosti si vyžádá také jednorázové náklady na pořízení softwaru – cca 300 tis. Kč a dále je nutné vynaložit každoročně cca 50 tis. Kč na softwarovou správu informačního systému pro vedení evidencí.

Výrobci pneumatik a minerálních olejů budou mít nově povinnost zpracovat roční zprávu. Vzhledem k předchozí povinnosti vedení evidence hmotnostních toků již nebude samotné zpracování roční zprávy vyžadovat výrazné navýšení administrativní zátěže a je odhadováno na cca 10 - 20 tis. Kč/rok.

Výrobci pneumatik a minerálních olejů budou mít povinnost poskytnout zpracovatelům relevantní informace pro zpracování ZO výrobků. Předpokládá se, že informace budou udávány zpracovatelům pravděpodobně na internetových stránkách, tzn. předpokládané náklady jsou odhadovány na cca 5 - 10 tis. Kč.

Výrobci pneumatik, minerálních olejů, vozidel a BA budou mít povinnost vytvářet finanční záruku na krytí nákladů spojených se ZO a využitím výrobků na konci životnosti. Vzhledem k tomu, že není v návrhu stanovena výše finanční rezervy (bude stanovena až v PPP), nelze odhadnout náklady těchto výrobců. Vytvoření finanční rezervy bude rovněž znamenat omezení „cash-flow“, neboť prostředky na finanční rezervu budou vázány na speciálním účtu a tyto prostředky nebudou moci být využity např. pro zlepšení technologií, případně na jiné investice.

Návrh zákona stanovuje povinnost **PS** provádět ověření správnosti a úplnosti účetní uzávěrky, výroční zprávy PS a vedení evidence osob a toku výrobků auditorem. Předpokládané náklady na povinnost auditu v požadovaném rozsahu se budou pohybovat v rozmezí cca 100 - 400 tis. Kč v závislosti na společnosti, která audit provádí a velikosti subjektu, který je auditován. Pozitivním dopadem této varianty je usnadnění kontroly činnosti PS pro MŽP.

Elektrická a elektronická zařízení

Žadatel o provozování systému zabývajícím se ZO EO bude mít povinnost k žádosti o oprávnění k provozování systému doložit dokumenty, které dokládají, že žadatel má zajištěn ZO EO v definované hustotě a vytvořil finanční rezervu v dostatečné výši. Finanční náročnost na doložení těchto dokumentů, které jsou součástí žádosti o oprávnění k provozování systému, se pohybují celkově v řádu 1 - 2 tis. Kč. Lze předpokládat, že doložení požadovaných dokumentů bude problematické pro menší KS, neboť v současnosti nesplňují podmínky k získání oprávnění k provozování systémů - zajištění dostatečné hustoty ZO EO a vytvoření finanční rezervy v požadované výši.

Provozovatel kolektivního systému bude mít povinnost vytvářet finanční rezervu na nakládání s HEO v minimální stanovené výši podle určité kategorie EEZ. Tato povinnost sice omezí cash-flow daného KS, lze ale předpokládat, že požadovaná částka je vzhledem k obratu KS nízká.

Výrobce, resp. provozovatel KS bude mít nově povinnost zajistit ZO EO v definované hustotě míst (v každé obci s počtem obyvatel nad 2 tis. v roce 2010 a 1,5 tis. v roce 2012). Nejvýznamnější náklady budou spojeny s uzavíráním smluvních míst ZO s poledními prodejci či sběrnými dvory. Administrativní náročnost uzavření 1 smlouvy se pohybuje okolo 5 hodin pracovní činnosti, jedná se tedy o cca 1 tis. Kč.

Konečný uživatel bude mít nově možnost bezplatně vrátit EO v místě prodeje. V případě, že EO bude mít hmotnost do 5 kg, může tento výrobek vrátit i bez vazby na nákup. Pro posledního prodejce povinnost bezplatného odběru EO znamená negativní dopad, neboť zpětně odebraný EO bude náročný na skladování.

Výrobce EEZ bude mít nově povinnost zajistit ve spolupráci se zpracovatelem EO dostatečnou míru minimálního využití EO.

Výrobce, resp. provozovatel systému ZO EO bude mít nově povinnost poskytovat záruku, která bude prokazovat, že nakládání s veškerým EO bude finančně zajištěno. V této variantě není stanovena přesná výše finanční záruky, lze však předpokládat, že se bude pohybovat v řádech milionů Kč.

Baterie a akumulátory

Zákon bude mít dopad na výrobce přenosných BA, které obsahují nadlimitní množství kadmia, v současnosti však žádný takový producent na území ČR není znám, proto lze v rámci ČR očekávat negativní dopad pouze na výrobce, kteří uvádí na trh přenosné BA pocházející ze zemí ES nebo mimo území ES a distributory těchto BA, kteří budou muset nahradit doposud používaný typ BA.

Povinnost výrobce, popř. distributora BA předložit kontrolním orgánům na požádání technickou dokumentaci, kterou prokáže splnění limitů o přípustném množství těžkých kovů v jím vyráběných (popř. dovážených) BA, bude znamenat jednorázový nárůst administrativní zátěže související se zpracováním této dokumentace. Zajištění podkladů pro technickou

dokumentaci bude pro výrobce BA znamenat zvýšení nákladů, a to zejména na pořízení analýzy chemických látek obsažených v BA (celkově cca do 10 tis. Kč/1 druh baterie).

Další povinností výrobců BA bude informování distributorů o tom, že BA, které vyrábí, splňují povolené limity obsahu těžkých kovů. Náklady na zajištění této povinnosti se budou lišit v závislosti na formě informování. Lze předpokládat, že výrobci budou informovat odběratele zejména prostřednictvím svých internetových stránek a odhadované náklady na změnu informací na internetových stránkách jsou cca 1 tis. Kč.

Výrobce BA (resp. PS) bude mít dále povinnost na vlastní náklady písemně informovat konečné uživatele o způsobu zajištění ZO odpadních BA. Dále bude výrobce (resp. PS) zveřejňovat aktuální seznam míst ZO BA, který bude obsahovat alespoň název místa a jeho adresu. Tento seznam bude výrobce muset zveřejňovat způsobem dostupným konečnému uživateli. Z této povinnosti bude vyplývat jednorázové zvýšení administrativní zátěže, která však spíše než z vytvoření samotného seznamu míst ZO vyplývá z povinnosti vytvořit síť ZO, tzn. z uzavírání smluv s posledními prodejci a dalšími místy, kde bude zajišťován ZO a svoz BA. Výrobce dále zajistí informování konečných uživatelů o možných negativních účincích látek obsažených v BA na lidské zdraví i životní prostředí a o významu grafického symbolu pro ZO. Roční náklady výrobce na informování konečných uživatelů jsou odhadovány na 10 - 100 tis. Kč. Lze očekávat, že výrobci budou informovat konečné uživatele prostřednictvím svých internetových stránek, a předpokládané náklady na informační povinnost jsou cca do 10 tis. Kč.

Další povinností výrobců (resp. PS) bude vytvoření sítě míst ZO použitých BA. Maximální náklady na zřízení nových míst ZO jsou cca 39 mil. Kč, a to v případě, že všichni poslední prodejci, kteří mají povinnost zpětně odebírat BA (dle přílohy zákona č. 10) vyzvou výrobce, aby v jejich prodejně zřídil místo ZO. Přesto se však očekává, že náklady na vytvoření systému míst ZO BA bude nižší. Spolu se zajištěním ZO použitých BA se však váží i poměrně vysoké náklady na svoz BA, a s tím spojenou administrativu (potřeba zvýšení počtu pracovníků o cca ½ pracovního úvazku, tzn. cca 150 tis. Kč/rok pokud výrobce plní své povinnosti individuálně, popř. solidárně a min. 1 pracovní úvazek, tzn. cca 300 tis. Kč/rok, pro PS).

Výrobce bude dále povinen na vlastní náklady zajistit zpracování a materiálové využití odpadních BA za použití BAT, zatímco spalování odpadních BA bude zakázáno. Tím, že budou odpadní BA zpracovávány a materiálově využívány oproti dřívějšímu spalování, dojde ke snížení nákladů výrobců na odstranění BA (cca 18 tis. Kč/t odpadních BA). Zpracovatel odpadních BA bude muset splňovat minimální účinnost procesu materiálového využití BA stanovené zákonem o odpadech (olověné BA – 65 %, niklkadmiové BA – 75 %, ostatní BA – 50 %). Nebude-li rozhodnutím EK způsob výpočtu účinnosti zásadně odlišný, nepředpokládají se dodatečné náklady na úpravu provozovaných technologií.

Vozidla

Provozovatelé zařízení ke zpracování autovraků budou mít nově povinnost vést evidenci o převzatých částech autovraků a vzniklých odpadech. Tato povinnost je v praxi velmi složitě proveditelná, neboť kromě karoserie, popř. motoru (jako celku) se ostatní části dají jen velmi těžko evidovat. Tato povinnost bude znamenat výrazné zvýšení administrativní zátěže provozovatelů zařízení k využívání autovraků cca o ¼ pracovního úvazku, tj. zhruba o 75 tis. Kč/rok. Vedení evidence však na druhou stranu zprůhlední celý proces zpracování autovraků i jejich částí a zabrání nelegálnímu nakládání (odstraňování apod.) částí autovraků.

Povinnost výrobce vozidel informovat spotřebitele prostřednictvím prodejních míst o sběrných místech vybraných autovraků vlastní značky bude pro výrobce znamenat zvýšení

finančních nákladů. Lze očekávat, že k informování budou využívány především internetové stránky (vedení internetových stránek - cca 5 tis. Kč) nebo tisk plakátů (se sběrnými místy a jejich adresami rozdělenými podle krajů), které budou vyvěšeny do prodejních míst (náklad plakátů 500 ks - cca 5 tis. Kč). Tímto opatřením vzroste informovanost majitelů vozidel o sběrných místech autovraků, což by mohlo vést ke snížení rizika negativního dopadu autovraků na životní prostředí.

Výrobce vozidel je povinen vytvořit systém sběru vybraných autovraků vlastní značky, tak aby v každém správním obvodu ORP bylo minimálně jedno sběrné místo. Přestože tato zařízení nejsou rozmístěna rovnoměrně v rámci ČR i v jednotlivých krajích, lze předpokládat, že tento požadavek je pravděpodobně již teď splněn. Pokud výše definované sběrné místo v daném ORP chybí, bude mít tato povinnost na výrobce vozidel negativní vliv v podobě zvýšené administrativní zátěže, neboť bude muset uzavřít smlouvu s daným sběrným zařízením.

Pneumatiky a minerální oleje

Výrobci pneumatik a minerálních olejů budou mít novou povinnost zajistit minimální úroveň ZO. Zároveň musí zajistit i místa ZO tak, aby bylo vytvořeno min. 1 místo ZO v ORP. S plněním těchto povinností se pojí navýšení zejména administrativní činnosti díky uzavírání smluv mezi výrobcem a provozovatelem místa ZO. Uzavření 1 smlouvy bude vyžadovat cca 1–2 pracovní dny, jedná se tedy o cca 3 tis. Kč.

Evidence a ohlašování

Zvýšením minimální hranice množství odpadů, při které jsou původci odpadů povinni každoročně zasílat na ORP hlášení o druzích, množství odpadů a způsobech nakládání s nimi, dojde ke snížení celkového počtu podaných hlášení zhruba o 18,7 tis., čím se sníží administrativní zátěž podnikatelů v rámci informačních povinností ze současných 412 tis. Kč na cca 323 tis. Kč/rok, což je snížení o 22 %.

Ekonomické nástroje

Zpoplatnění technologického materiálu určeného k zabezpečení skládky (který zabírá cca 25 - 35 % kapacity skládky) bude mít dopad na původce těchto odpadů (např. stavební firmy aj.), neboť se jim zvýší náklady na uložení těchto odpadů na skládky. Pokud by však zpoplatněním technologického materiálu došlo k odlivu tohoto materiálu (např. stavební sutě aj.) mimo skládku (např. k ukládání těchto materiálů do dolů apod.), započítají provozovatelé skládek navrhovaný poplatek za materiál k TZS pravděpodobně plně do nákladů za skládkování pro ostatní (resp. všechny) původce odpadů. V takovém případě se zvýší ceny za skládkování v roce 2010 - 11 cca o 50 - 100 Kč/t KO, v roce 2012 - 13 cca o 100 - 200 Kč/t KO a následujících letech cca o 200 - 400 Kč/t KO.

Vyšší sazby poplatků za odstraňování odpadů se promítnou u původců odpadů v ceně výrobků a služeb, současně se odrazí i ve snaze omezovat produkci odpadů, hledat pro odpady alternativy využití a preferovat jejich materiálové využití.

Podíl poplatků za odstraňování odpadů na tržbách se pohyboval v roce 2006 do 0,5 % u 98 % subjektů. V roce 2010 dojde k mírnému nárůstu podnikatelských subjektů, u nichž bude podíl poplatků na tržbách tvořit 0,5 - 5 %. Podíl poplatků na výkonové spotřebě se v roce 2006 pohyboval v průměru na hodnotě 0,2 % s tím, že u 96 % subjektů se podíl pohyboval do 0,5 %. V roce 2010 by opět došlo k mírnému nárůstu podnikatelských subjektů v kategorii 0,5 - 5 %.

Největšími plátcí poplatků v roce 2006 byly podniky 3 odvětví: Stavebnictví, Výroba a rozvod elektřiny, plynu a tepelné energie a Výroba základních kovů a hutních výrobků, ale ani u těchto odvětví nejsou podíly poplatků extrémně odlišné od průměrů.

V r. 2006 celkem 328 podniků (což je 4 % celkového souboru s 8 665 podniky) platilo kumulativně 80 % poplatků. V r. 2010 by to bylo celkem 337 podniků, které by platily kumulativně tento objem poplatků.

Na základě vzniklé povinnosti uložit finanční částku pro finanční zajištění havárie skládky ještě před zahájením provozu první fáze provozu skládky nebo její části se zvýší náklady provozovatelům skládek. Výše uložené finanční částky na zajištění havárie skládky bude stanovena dle nákladů nutných na odstranění škod, případně vzniklých v první fázi provozu skládky nebo její části nebo z důvodu ukončení provozu během první fáze.

Změna výše finanční rezervy na rekultivaci způsobí navýšení roční náklady provozovatelů skládek. Náklady se budou lišit v závislosti na množství ukládaného odpadu za jeden kalendářní měsíc. Dodatečné náklady se budou pohybovat 1 - 10 mil. Kč.

Dopady na státní a veřejný sektor

Plány a programy

Povinnost zpracovat programy předcházení vzniku odpadů (při souběžném zpracování s POH) bude pro ministerstvo znamenat navýšení nákladů za externí zpracování podkladových studií a dále na proces SEA. Tyto náklady je možno odhadnout v rozmezí 700 – 800 tis. Kč.

Povinnost zpracovat programy předcházení vzniku odpadů (při souběžném zpracování s POH) bude mít za následek navýšení nákladů pro kraje v samostatné působnosti na zpracování tohoto dokumentu řádově o 75 – 125 tis. Kč.

Souhlas a registrace

Jedním z hlavních dopadů na státní sektor je navýšení počtu souhlasů (o dva), které bude mít za povinnost udělovat kromě souhlasu k zahájení provozování skládky, také souhlas na uzavírání a rekultivaci skládky (dále jen „souhlas na rekultivaci“) a souhlas na zajištění následné péče o skládku po jejím uzavření (dále jen „souhlas k následné péči“). Navýšení průměrných nákladů na zvýšení administrativní činnosti v souvislosti s udělováním souhlasů se na úrovni 1 kraje bude pohybovat okolo 175 tis. Kč ročně, na úrovni celé ČR se pak jedná o navýšení nákladů na výkon státní správy zhruba o 2 273 tis. Kč.

Nová povinnost provést místní šetření při udělování souhlasu zvýší náklady KÚ cca o 15 tis. Kč/KÚ, tzn. 200 tis. Kč/rok v ČR. Náklady se budou lišit v závislosti na vzdálenosti místa šetření.

Dojde také ke zvýšení administrativní zátěže věcně příslušného orgánu státní správy z důvodu nové povinnosti vydávat souhlas s provozním řádem na provozování skladu NO. Náklady orgánům státní správy se zvýší cca o jednu novou pracovní pozici, a to na dobu 2 let. Roční náklady na 1 pracovníka/KÚ jsou 513 730 Kč, z čehož jsou mzdové náklady ve výši 359 250 Kč a režijní náklady ve výši 154 480 Kč. Celkem se tedy jedná o roční náklad cca 6 680 tis. Kč pro všechny KÚ v ČR, který bude muset být vynakládán po dobu 2 let.

Nebezpečné odpady

Další z povinností KÚ bude udělování souhlasů k povolování míšení nebo ředění NO. Novela zákona o odpadech rozšiřuje výčet možností, kdy lze tento souhlas udělit. V současnosti však nelze stanovit, kolik souhlasů bude průměrně 1 KÚ ročně udělovat a jak velké administrativní a finanční dopady bude tato úprava zákona mít.

Biologicky rozložitelné odpady

Obce s převahou rodinných domů budou mít povinnost zavést oddělené soustředování BRKO, popř. zavést systém obecního kompostování.

Domácí kompostování

Nejlevnějším systémem je domácí kompostování, kdy obyvatelé obce kompostují BRO sami na svém pozemku, a to buď na vlastním kompostu nebo nemají-li kompost, tak v kompostérech, které může obec zakoupit. V případě zakoupení 2 ks kompostérů o velikosti 270-650 l/domácnost jsou investiční náklady obce odhadovány na 870 Kč/os. Náklady obce na nákup kompostérů lze částečně pokrýt z dotací, které je možné čerpat z Operačního programu ŽP z Prioritní osy 4, oblast podpory 4.1. Zkvalitnění nakládání s odpady. Dotace na tyto projekty může dosáhnout až 90 % celkových nákladů, tzn. investiční náklady při využití 90 % dotace jsou 87 Kč/os. Návratnost této investice se očekává při produkci vyseparovaného BRKO 112 kg/obyv., tzn. do 1-2 let. Navíc v dalších letech dojde při odklonu 100-150 kg BRKO/obyvatele/rok k úspoře cca 85-128 Kč/obyv./rok (v letech 2010-2011), a cca 165-238 Kč/obyv./rok (v letech 2012-2014) za skládkování KO.

Systém sběru a svozu BRO

Pro sběr BRO se využívají speciální nádoby kompostainery o objemu 120 nebo 240 l a velkoobjemové kontejnery (VOK). Investiční náklady obce na nákup kompostainerů o objemu 240 l (1 na 10 domácností) a 2 VOK 18 m³ na 1 000 obyvatel jsou cca 165 Kč/os. Náklady obce na nákup nádob na BRO lze částečně pokrýt z dotací, které je možné čerpat z Operačního programu ŽP z Prioritní osy 4, oblast podpory 4.1. Zkvalitnění nakládání s odpady. Dotace na tyto projekty (veřejná podpora) může dosáhnout až 40 % celkových nákladů, tzn. celkové investiční náklady při využití 40 % dotace jsou 100 Kč/os.

Kromě jednorázových investičních nákladů je nutné počítat s každoročními náklady na svoz. Lze očekávat, že při vytřídění BRO se sníží množství KO, proto poklesnou náklady na svoz KO. Ovšem redukce nákladů za svoz nižšího množství KO plně nevykompenzuje náklady za svoz BRO, proto se celkové náklady za svoz KO a BRKO mírně zvýší. Pro udržitelnost systému třídění a svozu BRO na kompostárnu by vzdálenost obce od kompostárny měla být do 10 km. Náklady na svoz BRO se poté pohybují okolo 15 Kč/t/km. Ovšem vše záleží na konkrétních místních podmínkách.

Průměrná cena za příjem BRO na kompostárnu činí cca 300 - 500 Kč/t. Náklady za uložení odpadu na skládku budou v roce 2010 - 2011 700 Kč, tzn. lze očekávat úsporu nákladů při odklonu 1 t BRO ze skládky 200 - 400 Kč.

Navíc v případě výstavby obecní kompostárny (dotace na tyto projekty (veřejná podpora) může dosáhnout až 40 % (popř. až 90 %) celkových nákladů) lze očekávat snížení nákladů za zpracování kompostu (o podnikatelský zisk aj.), a dále v případě prodeje kompostu lze od nákladů odečíst výnos z prodeje (cena kompostu cca 100 - 600 Kč/t) atd.

Celkové zhodnocení systému domácího a obecního kompostování

V rámci analýzy RIA nelze odhadnout celkové náklady obcí na zavedení systému třídění a svozu BRO, neboť závisí na místních podmínkách, na zvoleném systému, na výši získaných dotací, na vzdálenosti kompostárny, zajištění služeb svozu a kompostování (obecní, svozová

firma apod.), na produkci BRO/obyvatele/rok atd. Přesto lze předpokládat úspory v řádu cca 100 - 200 Kč/t BRO při zavedení systému kompostování BRO v porovnání se skládkováním (brána cena za skládkování v roce 2010 - 2011, tzn. 700 Kč/t KO).

Podobně i z výsledků pilotních projektů třídění, svozu a odstranění bioodpadu, které proběhly ve 13 městech ČR nebo mikroregionech, zahrnujících několik menších obcí, i ze zahraničních zkušeností (např. Rakousko) vyplynulo, že při správném zavedení systému třídění BRO (nutnost informovanosti obyvatelstva) a odklonu BRO z KO má tento systém pozitivní dopad na odpadovou ekonomiku obcí.

Přeshraniční přeprava

Dojde k mírnému snížení administrativní zátěže na MŽP, neboť oznamovatel o přeshraniční přepravě bude zasílat oznámení ve stanoveném počtu kopií (podle počtu států přes něž se přeshraniční přeprava uskutečňuje, včetně cílového státu), čímž odpadne nutnost kopírování těchto oznámení zaměstnanci MŽP.

Požadavky na vybrané výrobky a jejich zpětný odběr

Povinnost provést zápis výrobců BA, vozidel, pneumatik a minerálních olejů do Seznamu výrobců a zpřístupnění na portálu veřejné správy bude pro MŽP znamenat výrazné jednorázové zvýšení byrokratické zátěže. Tato povinnost bude odhadem vyžadovat 4 - 5 pracovníků v 1. roce platnosti zákona a cca 1 pracovníka v dalších letech. Celkové roční náklady na tyto pracovníky jsou v prvním roce odhadovány na 2 843 – 3 554 tis. Kč (zahrnuje mzdové i režijní náklady). V dalších letech budou náklady cca 710 tis. Kč.

Přínosem návrhu zákona je přehled kontrolních orgánů státní správy o hmotnostním toku výrobků uváděných na trh a zpětně odebraných, zejména pro účely zjištění úrovně ZO a účinnosti procesu materiálového využití pro jednotlivé výrobky (BA, minerální oleje, pneumatiky, vozidla) podléhající povinnosti ZO.

Baterie a akumulátory

Povinnost výrobců a distributorů BA předkládat technickou dokumentaci k výrobkům bude znamenat možnost snazší kontroly splnění limitů těžkých kovů v BA ze strany kontrolních úřadů než v současnosti.

Vozidla

Přínosem je možnost, aby výrobci vozidel zasílali zpracovanou roční zprávu MŽP v elektronické podobě nikoli poštou jako doposud, což bude mít pozitivní dopad jak pro výrobce, kde dojde k mírné časové úspoře, tak zejména pro MŽP, neboť díky elektronické formě dokumentu se zjednoduší a urychlí celý proces následného zpracování dat.

Ekonomické nástroje

Návrhem zákona dojde ke zvýšení administrativní zátěže KÚ, související s vydáním ročního vyúčtování a vydáním nového zálohového výměru pro provozovatele zařízení k odstraňování nebo využívání odpadů. Tato zátěž je odhadována na 44 - 88 tis. Kč/rok/KÚ.

Podle návrhu zákona bude výnos z poplatků za odstraňování odpadů na skládky rozdělen mezi obec, kraj a SFŽP. Celkový výnos z poplatků u obcí, na jejichž katastrálním území leží skládka, bude v roce 2010 okolo 2,3 mld. Kč, ale lze očekávat, že postupem času bude klesat, spolu s tím, jak se bude snižovat množství odpadů ukládaných na skládku při navýšení poplatků za skládkování. Celkový výnos z druhé části poplatků za nakládání s odpady, který

si mezi sebe rozdělí rovným dílem kraje a SFŽP, je v roce 2010 odhadován na cca 1,40 mld. Kč a v dalších letech bude, i přes snižující se množství odpadů ukládaných na skládku, postupně narůstat spolu s navyšováním poplatků a v roce 2014 je předpokládán výnos z těchto poplatků 3,78 mld. Kč.

Vyšší sazby poplatků se promítnou u původců odpadů v ceně výrobků a služeb, současně se odrazí i ve snaze omezovat produkci odpadů, hledat pro odpady alternativy využití a preferovat jejich materiálové využití.

Obcím (jako původcům odpadů) se zvýší náklady za odstraňování KO formou skládkování. Předpokládá se, že navýšení nebude kopírovat plné zvýšení poplatku, a to zejména pro konkurenci firem, které pro obce zajišťují sběr, svoz a odstranění KO. V úvahu je třeba brát také předpokládané snižování množství odstraňovaného odpadu vzhledem k odklonu jeho toku k využívání (především k materiálovému využívání) a vzhledem k nové povinnosti separovat BRO, kde se očekává odklon cca 150 kg/os/rok BRO z KO po cca 2 - 3 letech od zavedení systému.

Dopady na životní prostředí

Nakládání s odpady

Přijetí návrhu zákona bude mít pozitivní vliv na životní prostředí. Hlavním přínosem je nově požadovaná přítomnost odpadového hospodáře na všech typech skládek, čímž se zajistí správné nakládání s odpady. Stejně tak je významným přínosem i povinnost vytvořit finanční zajištění ještě před samotným zahájením provozu skládky. Z této částky, která bude stanovena za základě znaleckého posudku, bude později hrazena péče o skládku, včetně její sanace, resp. rekultivace. Díky nové povinnosti evidovat dotčený pozemek skládkou v katastru nemovitostí se předejde riziku ohrožení ŽP a zdraví lidí z důvodu nižší pravděpodobnosti narušení skládkového tělesa případnou stavební činností.

Nebezpečné odpady

Detailnější označování NO bude mít pravděpodobně pozitivní vliv v případě potřeby zjištění složení daného NO a vyhledání kontaktní osoby, a lze tak předpokládat možnost rychlejšího jednání při zásahu během případné nehody při nakládání s NO.

Biologicky rozložitelné odpady

Oddělené soustředování BRKO, popř. systém obecního kompostování bude mít pozitivní vliv na životní prostředí, neboť se sníží množství BRO ukládaného na skládky. Odhaduje se, že po zavedení separace BRKO dojde ke snížení ukládaných KO na skládky až o 1/3.

Přeshraniční přeprava

Toto ustanovení má zabránit přepravě odpadů ze zahraničí za účelem využití odpadu způsobem obdobným jako paliva nebo jiným způsobem k výrobě energie, pokud nebude kapacita spaloven odpadů dostatečná pro spalování KO, který bude mít původ v ČR. V důsledku přeshraniční přepravy odpadů by pak docházelo ke zvýšení ukládání tuzemských odpadů na skládky, což je zcela proti hierarchii nakládání s odpady, proti cílům uvedeným v plánech odpadového hospodářství a proti stanoveným cílům omezování ukládání komunálních odpadů na skládky. Pokud by toto omezení přeshraniční přepravy neplatilo,

hrozilo by neplnění rámcové směrnice o odpadech, směrnice o skládkách a riziko sankcí ze strany EK.

Požadavky na vybrané výrobky a jejich ZO

ZO výrobků bude mít pozitivní vliv na životní prostředí, kdy výrobky, na něž se povinnost ZO vztahuje, budou ekologicky rozebírány, zpracovávány a následně materiálově využívány. K doložení těchto povinností bude sloužit důsledná evidence, kterou povedou výrobci, provozovatelé zařízení ke sběru (netýká se posledních prodejců, u nichž je zavedeno místo ZO) i zpracovatelé těchto výrobků.

Baterie a akumulátory

Přijetí návrhu zákona bude mít pozitivní vliv na životní prostředí, kdy zákazem používání přenosných BA obsahujících nadlimitní množství kadmia se v budoucnu omezí úniky tohoto těžkého kovu, zejména koncentrace kadmia ve výluzích ze skládek KO a koncentrace kadmia v emisích ze zařízení pro spalování odpadu.

Také zvýšení informovanosti konečných uživatelů prostřednictvím informačních kampaní o možném vlivu látek obsažených v BA na životní prostředí, stejně jako o možnostech ZO použitých BA bude mít pozitivní vliv na životní prostředí. Lze očekávat, že použité BA budou tříděny odpovídajícím způsobem, čím se snížení množství BA končících na skládkách KO a omezí se úniku těžkých kovů emisemi ze spaloven.

Vozidla

Návrh zákona zpřehlední nakládání s autovraky i s jejich částmi zavedením důsledné evidence od majitele autovraku přes provozovatele zařízení ke sběru autovraků až po konečné provozovatele zařízení k využívání autovraků. Tím by se mělo snížit nelegální využívání autovraků a neekologické odstraňování jejich nevyžitelných částí.

Ekonomické nástroje

Vyšší sazby poplatků za odstraňování odpadů se odrazí ve snaze původců odpadů omezovat produkci odpadů, hledat pro odpady alternativy využití a preferovat jejich materiálové využití.

Lze tedy předpokládat, že zvýšením stávajících poplatků za ukládání odpadů dojde k cca 15 % odklonu od skládkování (tj. cca 460 tis. t ročně) a vyššímu využívání KO v následující struktuře:

- papír, plasty, sklo (vyšší separace): cca 150 tis. t;
- kovy: cca 10 tis. t;
- objemný odpad (následné třídění): cca 100 tis. t;
- BRKO (povinná separace): cca 200 tis. t.

V. Konzultace

Akuma a.s. – společnost působí v průmyslu vyrábějícím komponenty pro automobilovou dopravu, v oblasti průmyslových a malých uzavřených baterií,

Analytické laboratoře Plzeň, a.s.,

.A.S.A. Česká republika

AVE CZ odpadové hospodářství, s r.o.

Bateria Slaný CZ - společnost zabývající se výrobou baterií a akumulátorů,

Čefos – provozovatel skládky ostatního odpadu v Libereckém kraji,

Česká inspekce životního prostředí,

České sdružení výrobců a dovozců přenosných baterií - sdružuje všechny významné výrobce a dovozce přenosných baterií v České republice, založeno v roce 1999

ECOBAT - KS zajišťující sběr a recyklaci spotřebitelských baterií na území celé ČR,

Ekologické audity a posudky - Ing. Jan Mičan,

ETC Consulting Group s.r.o.,

ISES, s.r.o. – soukromá společnost zajišťující komplexní služby v oblasti ochrany životního prostředí,

Kovohutě Příbram nástupnická, a.s.,

Krajská veterinární správa pro Středočeský kraj - Benešov,

KÚ Jihočeského kraje – odbor životního prostředí,

KÚ Jihomoravského kraje – odbor životního prostředí,

KÚ Libereckého kraje – odbor životního prostředí,

KÚ Pardubického kraje – odbor životního prostředí,

KÚ Plzeňského kraje – odbor životního prostředí,

KÚ Olomouckého kraje – odbor životního prostředí,

KÚ Středočeského kraje – odbor životního prostředí,

KÚ Ústeckého kraje – odbor životního prostředí,

KÚ Vysočina – odbor životního prostředí,

Magistrát Hl. města Prahy – odbor životního prostředí,

Marius Pedersen a.s. – společnost zabývající se nakládáním se všemi druhy odpadů s celorepublikovým zastoupením,

MěÚ Benešov – odbor životního prostředí,

MěÚ Česká Lípa – odbor životního prostředí,

MěÚ Český Krumlov – odbor životního prostředí,

MěÚ Dobříš – odbor životního prostředí,

MěÚ Hořovice – odbor životního prostředí,

MěÚ Prachatice – odbor životního prostředí,

MěÚ Vyškov – odbor životního prostředí,

MěÚ Znojmo – odbor životního prostředí,

MěÚ Židlochovice – odbor životního prostředí,

Ministerstvo průmyslu a obchodu,

NIMETAL spol. s r.o. – likvidace niklkadmiových a nikloželezných průmyslových akumulátorů,

Recyklace EKO-VUK, a.s. – společnost zabývající se využitím a odstraněním nebezpečných odpadů s obsahem těžkých kovů, především rtuti,

Saft-Ferak a.s. – společnost zabývající se výrobou průmyslových baterií,

Sita CZ

Skládka odpadů EKO Volfartice – Liberecký kraj

Skládka Pod Haldou s.r.o. – skládka ostatního odpadu, která se nachází v Královéhradeckém kraji,

Skládka ZITAS – TKO – Karlovarský kraj,

Spalovna SAKO, Brno,

Spalovna TERMIZO, Liberec,

Svaz průmyslu a dopravy ČR – jedná se o dobrovolnou organizaci sdružující zaměstnavatele a podnikatele v České republice z oblasti průmyslu a dopravy,

Varta – AUTOBATERIE spol. s r.o. – společnost poskytující komplexní služby v oblasti autobaterií,

Všeobecná fakultní nemocnice v Praze – RNDr. Eva Horáková,

Zařízení na energetické využití odpadu ZEVO, Praha.

VI. Implementace a vynucování

Ústředním orgánem státní správy je MŽP, které nový zákon předkládá, a je tedy pověřeno implementací příslušných právních předpisů ES v této oblasti. Orgány státní správy, které budou dále dohlížet nad dodržováním povinností vyplývajících z nového zákona a zajišťovat jejich vynucování prostřednictvím pokut, jsou ObÚ, ORP, KÚ a ČIŽP.

Za správní delikty fyzických osob (dále jen „přestupky“) lze nově uložit pokutu od 50 tis. Kč do 1 mil. Kč v závislosti na složitosti a závažnosti deliktu. V současné době je minimální hranice stanovena na 20 tis. Kč. Nově může být uložena pokuta ve výši 500 tis. Kč fyzické osobě, která:

- odkládá komunální odpad z domácností na místech k tomu neurčených nebo neshromažďuje odděleně, netřídí nebo nepředává komunální odpad k využití a odstraňování podle systému stanoveného obcí,
- používá kaly v rozporu s podmínkami stanovenými v § 37 a ve vyhlášce,
- odloží odpadní výrobek mimo místa k tomu určená.

Tato pokuta může být uložena ObÚ, čímž se zvyšuje minimální hranice ukládání pokut ObÚ ze současných 20 tis. Kč na 500 tis. Kč.

Dále se nově dopustí přestupku řidič vozidla, které přepravuje odpad tím, že u sebe nemá doklady podle druhu přepravovaného odpadu a účelu přepravy nebo převzal vozidlo bez označení. Za tento přestupek bude řidiči hrozit pokuta až do výše 50 tis. Kč, kterou bude ukládat ČIŽP.

Novým zákonem dojde k celkovému zpřehlednění a upřesnění správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob. Jsou rozděleny do odstavců, které jsou vztaheny k dotčených subjektům. Tímto konkretizováním dotčených subjektů, kteří se mohou deliktu dopustit lze předpokládat zvýšenou vymahatelnost.

Nově definované subjekty, které se mohou dopustit deliktu:

- Právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba
- Původce odpadů nebo oprávněná osoba
- PZ ke sběru a výkupu, využívání nebo odstraňování odpadů
- PZ ke sběru a výkupu odpadů
- PZ k využívání nebo odstraňování odpadů
- PZ k odstraňování odpadů
- Provozovatel skládky
- Právnická osoba pověřená k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů
- Výrobce vybraných výrobků
- Výrobce EEZ
- Výrobce vybraných vozidel
- Provozovatel kolektivního systému
- Provozovatel kolektivního systému pro elektroodpad
- Provozovatel kolektivního systému pro BA
- Provozovatel místa ZO
- Poslední prodejce
- PZ ke sběru autovraků
- Osoba, která zajišťuje zpracování a materiálové využití odpadních výrobků
- Osoba, která zpracovává elektroodpad
- PZ ke zpracování autovraků
- Osoba, která zpracovává odpadní BA

Za správní delikty právnických osob a podnikajících fyzických osob lze uložit pokutu od 1 mil. Kč do 50 mil. Kč v závislosti na složitosti a vážnosti deliktu. Dochází tedy ke zvýšení minimální hranice uložení pokuty za správní delikt, a to ze současných 300 tis. Kč na 1 mil. Kč.

Další změnou je projednávání správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob v prvním stupni. Obecně dochází k rozšíření kompetencí orgánům státní správy pro udělování pokut. Nově bude mít ze zákona možnost ukládat pokutu KÚ, a to až do výše 50 mil. Kč. Dojde také ke zvýšení maximální hranice pokuty, kterou může ukládat ORP, a to ze současného 1 mil. na maximální hranici 50 mil. Kč. Dále dle nového zákona nebude mít ObÚ možnost ukládat pokuty za správní delikty právnických osob a podnikajících fyzických osob. Dojde tedy k odebrání kompetence ukládat pokuty obecnímu úřadu, neboť v současné době je ObÚ dána kompetence uložit pokutu až do výše 300 tis. Kč.

Při stanovení výše pokut se dále přihlíží zejména k závažnosti ohrožení životního prostředí, popřípadě k míře jeho poškození. Pokutu ukládá, vybírá a vymáhá správní úřad, který jako první zahájil řízení o jejím uložení. Pokuty uložené inspekcí vymáhá příslušný celní úřad.

Nově tento zákon navrhuje ustanovení, ve kterém má možnost právnická osoba prokázat, že za správní delikt neodpovídá.

Lze předpokládat, že novým systémem správních deliktů (zejména zvýšením výše pokut) se výrazně zvýší motivace k dodržování zákona o odpadech.

VII. Přezkum účinnosti

Jako období, které je vhodné pro přezkum účinnosti implementovaných opatření a pro zhodnocení pokroku při dosahování cílů novelizace, se doporučuje doba 5 let. Tato perioda je dostatečně dlouhá pro shromáždění postačujícího objemu dat relevantních pro přezkum účinnosti a podnětů od dotčených subjektů a zároveň dostatečně krátká tak, aby nedošlo k přehlčení velkým objemem podnětů a navrhovaných změn.

Seznam použitých zkratk

BA	Baterie a akumulátory
BAT	Nejlepší dostupné techniky (Best Available Techniques)
BRKO	Biologicky rozložitelné komunální odpady
BRO	Biologicky rozložitelné odpady
CENIA	CENIA, Česká informační agentura životního prostředí
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČOI	Česká obchodní inspekce
ČR	Česká republika
ČSN	Česká státní norma
ČSÚ	Český statistický úřad
EEZ	Elektrické a elektronické zařízení
EK	Evropská komise
EO	Elektroodpad
ES	Evropská společenství
EU	Evropská unie
GŘ	Generální ředitelství
HEEZ	Historická a jiná nekrytá elektrozařízení
ISPOP	Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností
KO	Komunální odpad
KS	Kolektivní systém
KÚ	Krajský úřad
KVS	Krajská veterinární správa
MěÚ	Městský úřad
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MV	Ministerstvo vnitra
MZd	Ministerstvo zdravotnictví
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NO	Nebezpečný odpad
ObÚ	Obecní úřad
OO	Ostatní odpad
ORP	Obecní úřad obce s rozšířenou působností

OS	Oddělený sběr
PBA	Použité baterie a akumulátory
PCB	Polychlorované bifenyly
POH	Plán odpadového hospodářství
POPs	Perzistentní organické znečišťující látky
PPP	Prováděcí právní předpis
PS	Provozovatel systému
PZ	Provozovatel zařízení
SFŽP	Státní fond životního prostředí
S-IO	Skládka inertního odpadu
S-NO	Skládka nebezpečného odpadu
S-OO	Skládka ostatního odpadu
VOK	Velkoobjemový kontejner
VŽP	Vedlejší živočišný produkt
ZO	Zpětný odběr
ZPO	Základní popis odpadu
ŽP	Životní prostředí

Hodnocení tabulek nákladů a přínosů

Hodnocení dopadů	Slovní hodnocení dopadů
-	Bez dopadů
*	Velmi nízké
**	Nízké
***	Středně vysoké
****	Vysoké
*****	Velmi vysoké
-/*	Bez dopadů, popř. velmi nízké dopady (dále obdobně)

b) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Co se týče právních předpisů nejvyšší právní síly, jsou kromě obecných ustanovení Ústavy a Listiny základních práv a svobod (např. čl. 2 odst. 3 Ústavy, čl. 2 odst. 2 a čl. 4 odst. 1 Listiny) relevantní též ustanovení týkající se životního prostředí (čl. 7 Ústavy, čl. 35 Listiny) a některá ustanovení další – zejména čl. 11 odst. 4 Listiny, podle něhož lze daně a poplatky ukládat pouze na základě zákona, nebo čl. 26 odst. 1 Listiny zakotvující svobodu podnikání a provozování jiné hospodářské činnosti – s možnými podmínkami a omezeními uvedenými v čl. 26 odst. 2. Návrh zákona je s těmito i dalšími ustanoveními v souladu.

c) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, její slučitelnosti s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Nejvýznamnější mezinárodní úmluvou v této oblasti je *Úmluva o kontrole pohybu nebezpečných odpadů přes hranice států a jejich zneškodňování* (tzv. Basilejská úmluva),

uzavřená v Basileji v roce 1989. S problematikou upravenou návrhem nového zákona částečně souvisí také *Stockholmská úmluva o perzistentních organických polutantech*. Návrh zákona je s oběma těmito úmluvami v souladu.

Navrhovanou právní úpravou se do českého právního řádu transponují požadavky *směrnice Evropského parlamentu a Rady ES č. 98/2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic*. Tato směrnice byla schválena po několikaletém vyjednávání (návrh předložila Evropská komise již v roce 2005), členské státy mají převzít její požadavky do vnitrostátních právních řádů nejpozději do 12. prosince 2010. Nová směrnice nahrazuje několik platných právních předpisů ES v oblasti nakládání s odpady, konkrétně směrnicí 75/439/EHS o zneškodňování odpadních olejů, směrnicí 91/689/EHS o nebezpečných odpadech a směrnicí 2006/12/ES o odpadech (tato směrnice je tzv. kodifikovaným zněním směrnice 75/442/EHS o odpadech a jejích pozdějších novel).

Návrh dále reaguje na řízení o porušení Smlouvy o založení ES, které je proti ČR v současné době vedeno ze strany Evropské komise z důvodu nekompatibility platné právní úpravy se *směrnicí Rady 1999/31/ES o skládkách odpadů*.

Dotčenými právními předpisy ES v této oblasti jsou dále:

- *směrnice Rady 75/439/EHS ze dne 16. června 1975 o zneškodňování odpadních olejů, ve znění pozdějších předpisů*
- *směrnice Rady 78/176/EHS ze dne 20. února 1978 o odpadech z průmyslu oxidu titaničitého*
- *směrnice Rady 86/278/EHS ze dne 12. června 1986 o ochraně životního prostředí a zejména půdy při používání kalů z čistíren odpadních vod v zemědělství*
- *směrnice Rady 87/217/EHS ze dne 19. března 1987 o předcházení a omezování znečištění životního prostředí azbestem*
- *směrnice Rady 91/689/EHS ze dne 12. prosince 1991 o nebezpečných odpadech*
- *směrnice Rady 96/59/ES ze dne 16. září 1996 o zneškodňování polychlorovaných bifenylyů a polychlorovaných terfenylyů (PCB/PCT)*
- *směrnice 2000/53/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 18. září 2000 o vozidlech s ukončenou životností, ve znění pozdějších předpisů*
- *směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/76/ES ze dne 4. prosince 2000 o spalování odpadů*
- *směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/95/ES o omezení používání některých nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních v platném znění*
- *směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/96/ES ze dne 27. ledna 2003 o odpadních elektrických a elektronických zařízeních, ve znění pozdějších předpisů*
- *nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 850/2004 ze dne 29. dubna 2004 o perzistentních organických znečišťujících látkách a o změně směrnice 79/117/EHS*
- *směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/12/ES ze dne 5. dubna 2006 o odpadech*
- *směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/21/ES ze dne 15. března 2006 o nakládání s odpady z těžebního průmyslu a o změně směrnice 2004/35/ES*
- *nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 ze dne 14. června 2006 o přepravě odpadů*
- *směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/66/ES ze dne 6. září 2006 o bateriích a akumulátorech a odpadních bateriích a akumulátorech a o zrušení směrnice 91/157/EHS*

Evropský soudní dvůr se problematikou nakládání s odpady (waste management) zabývá poměrně často – ať už v řízení o žalobách nebo na základě dotazu soudního orgánu členského státu (řízení o předběžné otázce). Významné jsou zejména rozsudky v oblasti přeshraniční přepravy, spalování odpadu (odstranění vs. energetické využití) či ve věci hranice odpad – vedlejší produkt, resp. odpad – neodpad (tj. stav, kdy látka nebo věc není nadále odpadem). Některé rozsudky Evropského soudního dvora ve věci odpadů byly natolik významné, že jejich obecné závěry byly zapracovány do nové rámcové směrnice (např. čl. 4 – 6 a čl. 16).

Základními principy ES v této oblasti jsou zejména princip znečišťovatel platí (čl. 14 směrnice), princip prevence (např. čl. 9), princip odpovědnosti původce (čl. 8 – rozšířená odpovědnost výrobce) či navzájem související principy soběstačnosti a blízkosti v rámci využití a odstranění odpadu (čl. 16).

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K § 1

V souladu s právem ES je vymezen účel a předmět úpravy návrhu zákona o odpadech.

K § 2

Působnost zákona o odpadech je vymezena negativně v návaznosti na související právní předpisy trojím způsobem.:

- 1) V odstavci 1 jsou taxativně vyjmenovány věci (komodity), na které se i v tom případě, že naplňují definici pojmu „odpad“ podle tohoto zákona, pravidla a povinnosti tímto zákonem stanovené nevztahují vůbec. Nakládání s nimi je plně upraveno jinými právními předpisy, na něž se tento zákon odkazuje. Protože se zákon o odpadech na tyto odpadní věci (komodity) nevztahuje ani podpůrně, znamená to, že tyto odpady se nezařazují ani podle Katalogu odpadů (ani v tom případě, že v Katalogu odpadů mají katalogové číslo přiřazeno) a na nakládání s nimi se nevztahují povinnosti zákonem o odpadech stanovené. Zákon o odpadech je ze své působnosti plně vylučuje. Jedná se například o odpadní vody nebo sedimenty z vodních toků a nádrží, jsou-li používány na zemědělském půdním fondu.
- 2) V odstavci 2 jsou stanoveny látky nebo předměty, na které se i v tom případě, že naplňují definici pojmu odpad, zákon o odpadech vztahuje pouze podpůrně. Tato konstrukce, založená na současné působnosti zákona o odpadech a zvláštního zákona (přičemž zákon o odpadech se uplatní pouze v případě, že zvláštní zákon nestanoví jinak nebo že na ustanovení zákona o odpadech přímo odkáže) je uplatněna například na nakládání s vedlejšími produkty živočišného původu nebo na tzv. těžební odpad – tím je podle vládního návrhu zákona o nakládání s těžebním odpadem a o změně některých zákonů (sněmovní tisk 548) odpad vznikající při vyhledávání, těžbě, úpravě a skladování nerostných surovin a při provozu lomů.
- 3) Ustanovením odstavce 3 jsou dále z působnosti zákona o odpadech vyjímány i některé movité věci, kterých se při naplnění podmínek stanovených tímto zákonem jejich vlastníci nezbavuje jako odpadu, ale jako výrobku, materiálu nebo suroviny a tudíž se v takovém případě odpadem vůbec nestávají. V případě, že stanovené požadavky nesplňují, jsou odpadem, se kterým je nutné nakládat v souladu s pravidly a povinnostmi stanovenými tímto zákonem. Jedná se tedy o případy, kdy je v souladu s novou rámcovou směrnicí o odpadech požadováno pro rozhodnutí, zda je s věcí nutné nakládat podle tohoto zákona, či nikoliv, posouzení každého jednotlivého případu. Do této skupiny se bude zařazovat rovněž nekontaminovaná zemina a jiné přírodní materiály vytěžené během stavebních prací, pokud bude i poté použita in situ.

K § 3

Pro účely tohoto zákona jsou v § 3 definovány pojmy používané v rámci celého zákona. Další pojmy, mající vazbu pouze k některým zvláštním částem tohoto zákona, jsou definovány v úvodu těchto částí a pouze pro jejich účely.

V § 3 jsou zcela v souladu s právními předpisy ES definovány pojmy odpad, nebezpečný odpad, sběr odpadů, úprava odpadů, zpracování odpadů, využívání, odstranění, materiálové využití, energetické využití odpadů, opětovné použití, příprava před opětovným použitím a předcházení vzniku odpadů.

Další skupinu pojmů tvoří pojmy, vycházející z rámcové směrnice o odpadech, ale upravené

nebo rozdělené tak, jak je tomu v ČR již dnes a proto to odpovídá již ustálené praxi odpadového hospodářství. Jedná se především o definice pojmů shromažďování a skladování odpadů, odpadové hospodářství a nakládání s odpady nebo původce odpadů.

Některé definice převzaté z předpisů ES byly přesunuty ze základních pojmů (§ 3) do pojmů uvedených ve zvláštních částech zákona pouze pro účely těchto částí. Jedná se o definice pojmů odpadní oleje, regenerace odpadních olejů, biologicky rozložitelný odpad a další pojmy používané směrnicemi ES, vydanými speciálně pro stanovení pravidel nakládání s vybranými odpady, výrobky a zařízeními (např. PCB, elektrozařízení, autovraky atd.).

V § 3, ale i ve zvláštních částech zákona, jsou dále definovány další pojmy, které předpisy ES nedefinují, ale tímto zákonem jsou používány nebo jsou definované zvláštními předpisy jinak, než je nutné pro účely tohoto zákona, např. poslední prodejce, základní popis odpadu, technologický materiál, přenosový standard dat o odpadech, odnosná taška aj.

V § 3 odst. 2 jsou definovány především pojmy, které jsou nutné k dosažení plné shody zákona o odpadech se směrnicí o skládkách odpadů.

K § 4

V souladu s jedním z hlavních cílů nové rámcové směrnice o odpadech bylo nutné přesněji vymezit pojem odpad, a to stanovením podmínek a pravidel pro jeho vznik, pro situace, kdy se movitá věc odpadem nestává a kdy movitá věc, která naplnila definici pojmu odpad, tímto odpadem přestává být.

Definice uvedená v § 3 odst. a) je založena jednak na subjektivním vztahu vlastníka k věci (úmysl zbavit se pro něho nepotřebné věci), jednak na objektivizované skutečnosti – vyřadit určitou věc z používání (např. z důvodu prošlé záruční lhůty). Věc současně musí naplňovat dvě podmínky, aby byla odpadem:

- 1) musí se jednat o movitou věc,
- 2) vlastník se věci zbavuje nebo projeví úmysl se jí zbavit nebo má povinnost se jí zbavit,

Ustanovení § 4 odst. 2 stanoví, kdy podle zákona o odpadech vždy dochází ke zbavování se věci jako odpadu a tudíž se věc vždy stává odpadem. Vlastník se zbavuje movité věci, když:

- 1) věc předá jako odpad jiné osobě,
- 2) věc odstraní sám v souladu s tímto zákonem (tj. pokud provozuje zařízení k tomu určené).

Je tedy zřejmé, že pokud vlastník jakoukoliv věc sám využije nebo má v úmyslu ji využít a nemá povinnost se jí zbavit ve smyslu tohoto zákona, nemůže být naplněna definice pojmu odpad v souladu se zákonem o odpadech. V daném případě je samozřejmě nutné, aby při využívání věci byly jejím vlastníkem splňovány požadavky zvláštních předpisů.

Ustanovení § 4 odst. 3 vymezuje nejproblematictější část definice pojmu odpad, tedy případy, kdy lze předpokládat úmysl vlastníka věci zbavit se jí ve smyslu tohoto zákona, tedy jako odpadu. Je to v těch případech, kdy

- a) movitá věc vzniká u právnických osob nebo fyzických osob oprávněných k podnikání při výrobě nebo jiné podnikatelské činnosti, jejímž prvotním cílem není výroba nebo získání této věci, nebo
- b) původní účelové určení movité věci odpadlo nebo zaniklo.

V případě písmene a) však nová rámcová směrnice o odpadech stanoví podmínky, při jejichž splnění se ani věc, která vznikla nechtěně, nemusí stát odpadem, ale je vedlejším produktem, který má nebo může mít ekonomickou hodnotu. Tyto podmínky stanoví odstavec 5.

Ustanovení § 4 odst. 6 dále v souladu s rámcovou směrnicí stanoví podmínky, za jejichž splnění odpad přestává být odpadem.

Ustanovení § 4 odst. 7 stanoví, že budou-li, nebo jsou-li stanovena další kritéria pro konkrétní způsoby využití vedlejších produktů ve smyslu odstavce 5 a výrobků z odpadů ve smyslu odstavce 6, musejí být splněna, přestože v tomto zákoně uvedena nejsou.

Ustanovení § 4 odst. 8 ponechává osvědčený institut platného zákona o odpadech, podle kterého v pochybnostech o tom, zda movitá věc je nebo není odpadem, rozhoduje krajský úřad.

Ministerstvo je dále zmocněno zpřesnit prováděcím právním předpisem kritéria, která podle odstavce 4 musí být splněna k tomu, aby konkrétní látka nebo předmět mohly být považovány za vedlejší produkt a nikoli odpad, a to pokud budou rozhodnutím Evropské komise taková kritéria přijata.

K § 5

Nová rámcová směrnice o odpadech stanoví ve svém čl. 4 hierarchii způsobů nakládání a právní rámec pro nakládání s odpady ve Společenství. Tato hierarchie byla doposud upravena pouze v politice ES, blíže ji také formovaly některé rozsudky Evropského soudního dvora. Zařazením hierarchie přímo do právního předpisu dochází k významné změně, neboť napříště se bude jednat o principy závazné, které se navíc promítají do mnoha dalších ustanovení zákona.

Jako hlavní je v návrhu zákona akcentována například povinnost nakládat s odpady způsobem, který nemá nepříznivý dopad na životní prostředí a lidské zdraví, podpora při uplatňování hierarchie způsobů nakládání s odpady a v souladu se zásadou „znečišťovatel platí“ požadavek, podle něhož náklady na odstraňování odpadů nese držitel odpadu, předchozí držitelé či výrobci výrobků, z nichž odpad vznikl.

Ustanovení se snaží dosáhnout cíleného sestupného nakládání s odpady podle důležitosti přístupu k životnímu prostředí s ohledem na jednotlivé způsoby využití odpadů s tím, že tato sestupnost vytvoří v rámci politiky životního prostředí základ pro následné upřednostňování způsobu volby nakládání s odpady od znečišťovatelů a původců prostřednictvím dostupných ekonomických nástrojů pro ovlivňování takového jednání v oblasti volného rozhodování znečišťovatelů a tržního přístupu osob zainteresovaných v nakládání s odpady.

K § 6

Zákon stanoví hlavní povinnosti při nakládání s odpadem, jehož vzniku nebylo možné zabránit, a to stanovením povinností vztahujících se na všechny, kdo odpady vlastní nebo s nimi nakládají.

Nakládat s odpady a zbavovat se jich je obecně možné pouze způsobem stanoveným tímto zákonem a ostatními právními předpisy vydanými na ochranu životního prostředí. Nakládání s odpady podle tohoto zákona je možné pouze v zařízeních, která jsou k nakládání s odpady podle tohoto zákona určena. Z toho důvodu převzít odpady do svého vlastnictví může jen osoba (oprávněná osoba), která takové zařízení provozuje nebo obec za zvlášť stanovených podmínek. Každý, kdo odpad předává k dalšímu nakládání s ním, je povinen si ověřit, zda osoba, které ho předává, je k tomu oprávněna.

Z plnění zákonem stanovených povinností jsou vyjmuty jednotky požární ochrany a další právnické osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání, které jsou zvláštními právními předpisy určeny k řešení havárií a zdlouvání požárů.

Odkazem na jednotlivé demonstrativně uvedené složkové zákony toto ustanovení uvozuje povinnosti při ochraně životního prostředí jako celku. Ze zvláštních předpisů jde zejména o zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, aj.

Způsob vymezení dovoleného způsobu znečištění životního prostředí prostřednictvím limitů dále uvádí například zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší), ve znění pozdějších předpisů.

K § 7

Povinnost původce a osoby oprávněné ke sběru a výkupu odpadů zařazovat odpady podle Katalogu zůstala zachována. Ministerstvo i nadále zařazuje sporné odpady.

Katalog odpadů je transponován z legislativy EU (rozhodnutí komise 2000/532/ES) za účelem splnění čl. 4 rozhodnutí Komise 2000/532/ES.

V případě pochybností, kdy nelze s určitostí zařadit odpad dle Katalogu odpadů, zařadí odpad Ministerstvo životního prostředí za podpory expertní skupiny.

Postup pro zařazování odpadu podle Katalogu odpadů je transpozicí výše uvedeného rozhodnutí Komise.

K § 8

Úprava je převzata ze současného znění zákona o odpadech.

Zákon stanoví úplný výčet případů, kdy původce a osoba oprávněná ke sběru nebo výkupu odpadů je povinna přiřadit odpadu kategorii „nebezpečný odpad“ a jako s takovým s ním nakládat, pokud u něj pověřená osoba nevyloučí všechny nebezpečné vlastnosti a nevydá o tom osvědčení. To neplatí o odpadu komunálním, který je vždy považován za odpad kategorie ostatní (úleva obcím).

K § 9

Pro přiřazování kategorie nebezpečný odpad odpadům, které nejsou nebezpečné vždy, ale pouze v případech kontaminace nebezpečnou chemickou látkou nebo jiným nebezpečným odpadem, zůstává zachován institut pověřené osoby, která na žádost původce nebo oprávněné osoby hodnotí nebezpečné vlastnosti těchto odpadů. Pouze na základě osvědčení o tom, že odpad nemá žádnou z 15 nebezpečných vlastností uvedených v příloze zákona, vydaného pověřenou osobou, lze s tímto odpadem nakládat jako s odpadem kategorie ostatní.

Požadavky, které musí žadatel o pověření splňovat, aby mohl získat pověření od ministerstva nebo Ministerstva zdravotnictví, stanoví § 9. Od stávající právní úpravy se liší především v požadavku, aby školení pro žadatele o pověření k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů byl ukončen závěrečnou zkouškou. Vzdělávací program je určen i pro pověřené osoby žádající o prodloužení pověření. Tyto osoby pro získání prodloužení pověření mohou buď absolvovat tento vzdělávací program, který bude veden k vybraným aktualizovaným tématům k udržení jejich odbornosti nebo absolvovat školení pro nové žadatele žádající o pověření, avšak bez vykonání závěrečné zkoušky.

K § 10

Ustanovení upravuje, za jakých podmínek ministerstva rozhodnutím odejmou pověření k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů. Jedná se o opatření proti zneužití vydávání osvědčení o hodnocení nebezpečných vlastností právnickou osobou nebo fyzickou osobou oprávněnou k podnikání v případě, že odborný zástupce ukončí činnost u této pověřené osoby.

Platnost rozhodnutí o pověření obecně zaniká smrtí fyzické osoby, zánikem právnické osoby, prohlášením konkursu na majetek pověřené osoby, uplynutím doby, na kterou bylo vydáno u pověřené osoby, nebo také dnem doručení oznámení pověřené osoby o ukončení její činnosti jako pověřené osoby k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů ministerstvu, které ji pověřilo, splynutím odpovědné osoby s osobou pověřenou při správním řízení a výrokem soudu a odsouzením za trestný čin spáchaný v rámci činnosti spojené s uděleným pověřením.

K § 11

Jsou upraveny podmínky pro vydání osvědčení o vyloučení nebezpečných vlastností a jeho náležitosti. Toto osvědčení je pověřenou osobou vydáno v případě, že odpad nemá žádnou z nebezpečných vlastností. V opačném případě vydá sdělení o tom, že odpad nebezpečný je.

Dále jsou upraveny pravomoci ČIŽP a KÚ a podmínky, za jakých může dojít k pozastavení platnosti či odejmutí vydaného osvědčení.

Pověřená osoba osvědčí vyloučení nebezpečných vlastností odpadu osvědčením, nebo sdělí, že odpad má vlastnosti zařazující jej do kategorie nebezpečných s tím, že o tom uvědomí Českou inspekci životního prostředí a krajský úřad.

K § 12

Ustanovení upravuje základní požadavky na vzorkování odpadů pro provedení zákonem požadovaných laboratorních zkoušek a testů, na úroveň pracovišť, kde jsou zkoušky a testy prováděny a dále stanoví odpovědnost za proces vzorkování odpadů.

Úprava je reakcí na připomínku Evropské komise k nesprávnému provedení ustanovení Rozhodnutí Rady 2003/33/ES v tom smyslu, že v české právní úpravě není zaručena při vzorkování odpadů nezávislost osob a laboratoří. Další podrobnosti ke vzorkování odpadů stanoví prováděcí právní předpis. I nadále je na základě zákona č. 22/1997 Sb. pro vzorkování zachována oborová technická norma s dalšími požadavky na způsobilost odborných pracovišť a laboratoří pro posuzování shody (Všeobecné požadavky na způsobilost zkušebních a kalibračních laboratoří).

K § 13 až 16

Upravují se plány odpadového hospodářství krajů, České republiky a původců.

Navrhovaná úprava respektuje stávající podobu Plánu odpadového hospodářství ČR, krajů a původců. Požadavek rámcové směrnice o odpadech na zpracování programů předcházení vzniku odpadů je naplněn písmenem a) zákonem stanoveného obsahu závazné části Plánů odpadového hospodářství ČR a krajů (§ 14 odst. 6 a § 15 odst. 4). Tato varianta zpracování programů do Plánu odpadového hospodářství je variantou přinášející nejnižší administrativní a finanční zátěž jak České republice a krajům, tak původcům odpadů. Tuto variantu zpracování připouští článek 29 bod 1 rámcové směrnice.

Závazná část plánu odpadového hospodářství České republiky se zpracovanými programy předcházení vzniku odpadů stanoví rámcové cíle, rámcová opatření k jejich dosažení a upravuje soustavu indikátorů jejich hodnocení pro předcházení vzniku odpadů, omezování

jejich množství a nebezpečných vlastností, nakládání s vybranými odpady podle části čtvrté tohoto zákona, nakládání s dalšími odpady, zejména nebezpečnými, nakládání s odpady z obalů, využívání odpadů, snižování podílu odpadů ukládaných na skládky a podílu biologicky rozložitelné složky v nich obsažené, vytváření integrovaného systému nakládání s odpady, zohlednění ostatních podmínek ovlivňující vznik odpadů, v souladu s požadavky jiného právního předpisu. Návrh plánu odpadového hospodářství České republiky projedná ministerstvo s kraji v samostatné působnosti.

V předcházení vzniku odpadů, omezování jejich množství a nebezpečných vlastností, nakládání s komunálními odpady, nakládání s vybranými odpady podle části čtvrté tohoto zákona, nakládání s dalšími odpady, zejména nebezpečnými, nakládání s odpady z obalů, využívání odpadů musí být plán odpadového hospodářství kraje v souladu se závaznou částí plánu odpadového hospodářství České republiky a jejími změnami.

Plán odpadového hospodářství původce odpadů je závazným podkladem pro jeho činnosti a k tomu obce, které k zabezpečení svých povinností při nakládání s komunálním odpadem vytvořily dobrovolný svazek obcí, mohou na základě písemné dohody zpracovat společný plán odpadového hospodářství původce odpadů, určující rozsah a způsob nakládání s komunálním odpadem.

K § 17 a 18

Provoz každého zařízení k využívání, odstraňování, sběru a výkupu odpadů musí být povolen s ohledem na konkrétní typ, technologii a umístění zařízení. K vydání souhlasu s provozem zařízení je zmocněn místně příslušný krajský úřad. Na základě připomínky Evropské komise musí být pro všechny fáze provozu skládky (ukládání odpadů na skládku, uzavírání a rekultivace skládky, zajištění péče o skládku) vydáno samostatné povolení. Pro odpovídající posouzení budoucího provozu zařízení a pro stanovení podmínek jeho provozu je nutné provést místní šetření a to před zahájením odstraňování odpadů a před vydáním souhlasu s druhou a třetí fází provozu skládky.

Vzhledem ke skutečnosti, že i pouze skladované nebezpečné odpady mohou ohrozit životní prostředí a zdraví lidí, a také na základě negativních zkušeností z praxe s provozem nelegálních skladů odpadů, musí být sklad nebezpečných odpadů provozován na základě souhlasu krajského úřadu k jeho provoznímu řádu. Provoz skladu ostatních odpadů musí být krajskému úřadu minimálně ohlášen.

Rozsah vydávaných souhlasů je širší než ve stávající právní úpravě, nicméně je vyvolán požadavky vyplývajícími ze směrnice o skládkách odpadů. I nadále jsou souhlasy vydávané ve správním řízení základním administrativním nástrojem správních úřadů při řízení hospodaření s odpady a činností v rámci výkonu státní správy.

Souhlasy na 4 roky se vydávají k provozování zařízení určených k nakládání s odpady, tj. k provozování zařízení k odstraňování, využívání, sběru a výkupu odpadů. Tyto souhlasy obsahují i souhlas s provozním řádem těchto zařízení. Zároveň se stanoví případy, kdy souhlas není vyžadován a postačí pouze ohlášení stanovených údajů.

K § 19

Odpovědnost za nakládání s odpady je stanovena vymezením povinností původců odpadů a všech osob oprávněných k nakládání s nimi.

V rámci povinností původců odpadů se nově stanovuje povinnost zpracovat základní popis odpadu v souladu s prováděcím právním předpisem a předat jej základní popis odpadu oprávněné osobě s každou jednorázovou nebo první z řady opakovaných dodávek odpadu do

zařízení nebo vždy na vyžádání oprávněné osoby, která přebírá odpad od původce do svého vlastnictví. Tato nová povinnost souvisí s přesnou transpozicí rozhodnutí Rady 2003/33/ES, kterým byla stanovena kritéria a postupy pro přijímání odpadů na skládkách podle článku 16 směrnice 1999/31/ES a její přílohy II. Podkladem pro jejich zpracování byly i připomínky a zkušenosti z praxe. připomínek a zkušeností z praxe. Základní popis odpadu informuje o způsobu vzniku odpadu, o skutečných vlastnostech odpadu a tím umožňuje optimalizovat nakládání s ním, včetně minimalizace dopadů na zdraví lidí a životní prostředí. Základní popis odpadu je průvodní dokumentací odpadu, která poskytuje prvotní informaci pro rozhodování o nakládání s odpadem v souladu s hierarchií nakládání s odpady stanovenou zákonem (předcházení vzniku odpadů, úprava za účelem opětovného použití odpadů, materiálové využití, jiné využití, odstranění).

Z důvodu zjednodušení a zefektivnění kontroly se původci odpadů ukládá povinnost předložit průběžnou evidenci ke kontrole v místě nakládání s odpadem.

Nelze předpokládat, že každý původce odpadů zná možné vlivy těchto odpadů na životní prostředí a lidské zdraví a že zajistí řádné nakládání s nimi. Obecně největší riziko představují nebezpečné odpady a proto je v stanoveno, že pokud původce nakládá v posledních 2 letech s nebezpečnými odpady v množství větším než 100 t za rok, musí ustanovit odpadového hospodáře, který zaručí, že s odpady bude nakládáno tak, aby nebylo poškozeno nebo ohroženo životní prostředí a lidské zdraví.

Z důvodu větší právní jistoty a předcházení negativních dopadů při provozování skladů nebezpečných odpadů se do zákona nově zakotvuje, že pokud původce provozuje sklad nebezpečných odpadů, musí jej provozovat pouze se souhlasem k jeho provoznímu řádu. (Viz. též usnesení vlády č. 1076 ze dne 27. srpna 2008 o Systémových opatřeních k předcházení nežádoucím situacím v souvislosti s nezákonným nakládáním s chemickými látkami a odpady.)

Doplňuje se zmocnění pro ministerstvo stanovit vyhláškou obsah a formu základního popisu odpadu, požadavky na odběr vzorků, metody hodnocení odpadů a požadavky na osoby provádějící vzorkování odpadů a jejich hodnocení pro účely vypracování základního popisu odpadu.

K § 20 až 23

Stanoví se povinnosti provozovatelů zařízení ke sběru, výkupu, využívání a odstraňování odpadů.

Provozovatel zařízení ke sběru, výkupu, využívání a odstraňování odpadů je obecně povinen zachovávat taková opatření, která zajistí ochranu životního prostředí a zdraví lidí při nakládání s odpady. Součástí těchto opatření je zajistit odpady před jejich znehodnocením, odcizením nebo únikem, oznámit příslušnému úřadu jakoukoli situaci vedoucí k možnému ohrožení životního prostředí a zdraví lidí, ověřovat nebezpečné vlastnosti odpadů atd. Za účelem správného nakládání s odpady musí vždy přijímat a předávat odpady v souladu s obsahem základního popisu odpadu.

Pro provozovatele zařízení ke sběru a výkupu odpadů se ponechávají evidenční povinnosti zaměřené na omezení případů krádeží kovových předmětů. Seznam odpadů, které v této souvislosti nesmí provozovatel zařízení ke sběru a výkupu odpadů převzít, aniž by identifikoval osobu, od které je přijal a seznam odpadů, které nesmí vykupovat od fyzických osob a za které nesmí poskytovat úplatu v hotovosti, stanoví ministerstvo vyhláškou.

Nově se stanoví, že jako zařízení ke sběru a výkupu odpadů nelze provozovat mobilní zařízení.

Povinnosti provozovatele zařízení k mechanicko-biologické úpravě odpadů a požadavky na využívání odpadů na povrchu terénu budou stanoveny prováděcím právním předpisem.

K § 24

V souladu s požadavkem Evropské komise na přesnou transpozici směrnice Rady 1999/31/ES o skládkách odpadů má provozovatel skládky povinnost složit určitou částku („finanční rezervu“) před zahájením provozu skládky. Tyto prostředky musí být použitelné nejen na rekultivaci a zajištění péče o skládku a sanaci po ukončení jejího provozu, ale i na práce související s odvrácením havárie nebo omezení dopadů havárie. Provozovatel má dále povinnost vytvářet finanční rezervu v dané výši během celé doby ukládání odpadů na skládku.

V souladu se směrnicí o skládkách odpadů má provozovatel skládky odpadů dále povinnost ročního hlášení o výsledcích kontroly monitoringu ve všech fázích provozu skládky a povinnost zajistit, aby odpadový hospodář každoročně prokazatelně proškolil všechny pracovníky skládky.

Za účelem následného využití území musí být pozemky dotčené skládkovým tělesem zaneseny do katastru nemovitostí.

Je zakázáno používat technologický materiál vykazující nebezpečné vlastnosti na zajištění skládek, které nejsou určeny k ukládání nebezpečných odpadů. Technické provedení a zabezpečení skládek je určeno pro ukládání inertních a ostatních odpadů, nikoli materiálů či odpadů s nebezpečnými vlastnostmi.

Samostatným ustanovením bylo cíleno dosáhnout zvláštní definiční úpravy při stanovení plnění povinností při skládkování jako nejméně technicky náročného nakládání s odpady, ale s nejméně negativně vymežitelnými dopady na životní prostředí s upřesněním povinností odpadového hospodáře skládky.

K § 25

Jsou stanoveny zvláštní požadavky na spalování odpadů a faktory pro rozlišení spalování odpadů jako způsob jejich odstranění a využití.

Podmínky, za kterých je spalování pevných komunálních odpadů považováno za energetické využívání odpadů, včetně výše požadované energetické účinnosti, stanovuje rámcová směrnice o odpadech. Vzorec pro výpočet energetické účinnosti spalování byl převzat i do přílohy navrhovaného zákona.

K § 26

Povinnost ustanovit odpadového hospodáře platí za zákonem stanovených podmínek pro původce a oprávněnou osobu. V souladu se směrnicí 1999/31/ES o skládkách odpadů musí odpadového hospodáře ustanovit i provozovatel skládky odpadů jakékoliv skupiny.

Ačkoli odpadový hospodář není zahrnut mezi definice směrnice, je mu už nyní platnou úpravou vymezena samostatná role a zvláštní právní odpovědnost, přestože nejde o zvláštní pracovní zařazení fyzických osob, ale o vymezení jejich pracovní činnosti pracovní náplní či smlouvou o poskytování služeb. Zákonem tak došlo ke splynutí oprávněné osoby s osobou povinnou přesto, že jde o prostou odpovědnou osobu, která zajišťuje plnění povinností uložených původcům odpadů prostřednictvím zvláštních pracovních "auditů" na pomezí vnitřního auditu, kontroly a závazkového právního vztahu obchodní povahy při podnikání.

K § 27

Stanoví se povinnosti právnických osob a podnikajících fyzických osob, které se účastní na přepravě odpadů, mj. povinnost označovat motorová vozidla přepravující odpady způsobem stanoveným v prováděcím právním předpise. Definiuje se odpovědnost dopravce za informovanost řidiče vozidla a za vybavení vozidla nutnými doklady po celou dobu přepravy a povinnost řidiče převzít vozidlo jen je-li řádně označeno a vybaveno doklady.

Vychází se ze stávající právní úpravy, jež už v předchozím období transponovala nařízení č. 1013/2006 a související předpisy.

K § 28

Cílem tohoto ustanovení je primárně předcházet nelegálnímu nakládání, ohrožení životního prostředí a zdraví osob při nakládání s nebezpečnými odpady, a to zejména s promítnutím skutečnosti, že znečišťovatel a spotřebitel nemůže nakládat s nebezpečnými odpady jinak než jako s výrobky za zcela jasného vymezení rolí původce a výrobce. Článkem 20 rámcové směrnice se v rámci ekonomicky šetrného nakládání s komunálními odpady tyto odpady vyjímají z kategorie nebezpečných odpadů, přestože nebezpečné druhy odpadů obsahují.

Udělení souhlasu věcně a místně příslušného orgánu státní správy k provoznímu řádu místa určeného pro skladování nebezpečného odpadu vychází z usnesení vlády č. 1076 ze dne 27. srpna 2008 o Systémových opatřeních k předcházení nežádoucím situacím v souvislosti s nezákonným nakládáním s chemickými látkami a odpady.

K § 29

Ustanovení transponuje rámcovou směrnici o odpadech č. 98/2008.

Jde v zásadě o převzetí stávající právní úpravy. Smyslem je zamezení nepřijatelného ředění nebezpečných odpadů za účelem snížení obsahu nebezpečných složek na úroveň požadovanou pro jejich přijetí do zařízení s nižší poplatkovou úrovní. Pokud však je ředění nebo míšení nebezpečných odpadů prováděno v rámci schválené technologie využívání nebo odstraňování odpadů, spadá jeho povolení do kompetence krajského úřadu.

K § 30

Balení a označování nebezpečných odpadů vychází z platné právní úpravy, a to z § 19 až 22 zákona č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích, ve znění pozdějších předpisů, Evropské dohody o mezinárodní silniční dopravě nebezpečných věcí vyhlášené ve Sbírce zákonů pod č. 64/1987 a Řádu pro mezinárodní železniční dopravu nebezpečného zboží.

Značení shromažďovacích prostředků je dnes stanoveno ve vyhlášce 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, pouze pro provozovatele zařízení ke sběru a výkupu odpadů. Pro další oprávněné osoby a původce nejsou tyto povinnosti v současné době stanoveny.

Identifikační list nebezpečného odpadu a povinnost vybavit jím místa nakládání s nebezpečným odpadem zůstává jako osvědčený instrument platného zákona o odpadech. Smyslem je především zvýšení bezpečnosti pracovníků, kteří s těmito odpady nakládají.

K § 31

Návrh ustanovení uplatňuje dosavadní princip, že obec je původcem odpadů vznikající na jejím katastrálním území z činnosti fyzických osob. Nově se zavádí povinnost obce určit místa k odkládání 5 využitelných složek komunálních odpadů (papír, sklo, plast, kovy a nápojové kartony). Účelem je přispět ke zvýšení materiálového využití komunálních odpadů v souladu s rámcovou směrnicí o odpadech a v souladu s cíly plánu odpadového hospodářství.

Nový zákon zakládá nově povinnost umožnit také separaci biologicky rozložitelného komunálního odpadu. Podle přechodného ustanovení se první dva roky od účinnosti zákona bude tato povinnost vztahovat pouze na části obce s převažující zástavbou rodinných domů. Účelem je naplnění čl. 5 směrnice 1999/31/ES a plnění cíle postupného snižování ukládání biologicky rozložitelného komunálního odpadu na skládky v souladu s Plánem odpadového hospodářství. Toto opatření povede rovněž k vyššímu materiálovému využívání komunálních odpadů.

Podrobnosti ke splnění povinnosti sběru jednotlivých využitelných složek komunálního odpadu v obcích budou stanoveny prováděcím právním předpisem. Jako doposud je obec povinna zajistit sběr směsného komunálního odpadu, nebezpečných složek komunálního odpadu a zároveň určit místa k jejich odkládání.

K § 32

Právní osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání jsou původci komunálního odpadu živnostenského. Povinnost původce plní buď samostatně nebo mohou využít zavedeného systému obce na základě písemné smlouvy s obcí.

K § 33

Toto ustanovení zákona představuje rozšíření možností předcházení vzniku biologicky rozložitelných odpadů. Obec má možnost zavést obecně závaznou vyhláškou systém obecního kompostování zelených zbytků, tedy předcházení vzniku biologicky rozložitelných odpadů. Obecní kompostování může být prováděno formou komunitního nebo domácího kompostování, případně svozem na obecní kompostárnu. Toto opatření přispěje k dodržování požadované hierarchie nakládání s odpady, na jejímž první stupni je právě předcházení jejich vzniku.

K § 34

Za účelem naplnění cíle směrnice 1999/31/ES snížit množství biologicky rozložitelných odpadů ukládaných na skládky se stanovují povinnosti při provozu zařízení pro biologické zpracování biologicky rozložitelných odpadů.

Dále se definuje, co se pro účely této části zákona rozumí pod pojmy biologicky rozložitelný odpad, zařízení pro biologické zpracování odpadů a využitelný biologicky rozložitelný odpad. Pojem biologicky rozložitelný odpad je v souladu se směrnicí 1999/31/ES.

K § 35 a 36

V souladu se směrnicí o skládkách odpadu se umožňuje na skládky ukládat pouze ty biologicky rozložitelné odpady, které jsou obsaženy ve směsném komunálním odpadu. Mezi základní povinnosti provozovatele zařízení ke sběru, výkupu nebo využívání biologicky rozložitelných odpadů patří provozovat toto zařízení se souhlasem k provozování zařízení a s jeho provozním řádem podle § 20, s výjimkou zařízení s maximální roční kapacitou 150 t BRO (tzv. „malých zařízení“). Dále je stanoveno za jakých podmínek lze provozovat zařízení

ke sběru, výkupu nebo využívání biologických odpadů, jak hodnotit a zařazovat výstupy do jakostních tříd a jakým způsobem nakládat s dále nevyužitelným zbytkovým odpadem. Tato ustanovení přispívají k naplnění čl. 5 směrnice 1999/31/ES a k plnění cíle postupného snižování množství odpadu ukládaného na skládky.

Ministerstvo se ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství a Ministerstvem zdravotnictví zmocňuje stanovit prováděcím právním předpisem podrobnosti k nakládání s biologicky rozložitelným odpadem.

K § 36 a 37

Tato ustanovení zakotvují základní požadavky směrnice 86/278/EHS o ochraně životního prostředí a zejména půdy při používání kalů z čistíren odpadních vod v zemědělství.

Právní osoba a fyzická osoba, která užívá půdu, je povinna používat pouze upravené kaly, a to za podmínek stanovených tímto zákonem a prováděcím právním předpisem a v souladu s programem použití kalů, který má povinnost původce kalů stanovit tak, aby jejich použitím nebyla zhoršena kvalita půdy a kvalita povrchových a podzemních vod. Tato část zákona dále stanoví v jakých případech, resp. za jakých podmínek je použití kalů zakázáno.

Prováděcí právní předpis stanoví podrobnosti pro použití kalů na zemědělské půdě. Zákon nově stanoví, že účinnost technologie úpravy musí být prokázána fyzikálními, chemickými a biologickými ukazateli a potvrzena mikrobiologickým rozbohem. Toto opatření zmocňuje prováděcí právní předpis pro stanovení ukazatele technologické úpravy a mikrobiologické rozboru. Do současné doby nebyla tato oblast samostatně upravena.

K § 38

Ustanovení transponuje směrnici 82/883/EHS o postupech monitorování životního prostředí ovlivněného vypouštěním odpadů z průmyslu oxidu titaničitého a doзору nad ním, 78/176/EHS o odpadech z průmyslu oxidu titaničitého a 92/112/EHS o postupech harmonizace programů snižování a úplného vyloučení znečišťování odpady z průmyslu oxidu titaničitého. Vychází též ze zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší), ve znění pozdějších předpisů.

K § 39 až 41

Tato ustanovení vycházejí z nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 850/2004 ze dne 29. dubna 2004 o perzistentních organických znečišťujících látkách a o změně směrnice 79/117/EHS, nařízení Rady (ES) č. 1195/2006 ze dne 18. července 2006, kterým se mění příloha IV nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 850/2004 o perzistentních organických znečišťujících látkách.

Ustanovení upravuje povinnosti při nakládání s PCB, odpady PCB a zařízeními obsahujícími PCB. Vychází ze směrnice 96/59/ES o odstraňování polychlorovaných bifenyly a polychlorovaných bifenyly.

K § 42

Jsou stanoveny povinnosti, jejichž cílem je v souladu se směrnicí č.87/217/EHS zejména zabránit uvolňování azbestových vláken nebo azbestového prachu do ovzduší. V případě dodání odpadů z azbestu na skládku v neporušených obalech, ze kterých nedochází k uvolňování azbestových vláken do ovzduší, není nutné z provozních důvodů tyto odpady okamžitě zakrývat.

K § 43 a 44

Doplnění o odpady ze zdravotnictví mezi vybrané odpady navazuje na požadavek bezpečného nakládání s těmito odpady, vzhledem k jejich specifitě a potenciální možnosti nebezpečného šíření infekce. Jedním z nedostatků platné právní úpravy v oblasti nakládání s odpady ze zdravotnictví je absence údajů o evidenci a nakládání s odpady od drobných původců a po převzetí oprávněnými osobami. Tento nedostatek bude zařazením mezi vybrané odpady odstraněn.

Podrobnosti nakládání s odpady ze zdravotnictví budou stanoveny vyhláškou, kterou připraví ministerstvo ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví. Pro provoz zdravotnických a jim podobných zařízení je nezbytné zpracovat manipulační řád pro nakládání s odpady ze zdravotnictví, který se zabývá jednotlivými druhy vznikajících odpadů, včetně manipulace s nimi v rámci zdravotnických a jim podobných zařízení. Náplň manipulačního řádu bude určena vyhláškou. Manipulační řád bude součástí provozního řádu, který musí zdravotnické zařízení vypracovat podle § 15 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

K § 45 až 53

Úprava je adaptací českého právního řádu na přímo použitelný právní předpis ES - nařízení č. 1013/2006 o přepravě odpadů.

Jsou proto stanoveny pouze příslušné orgány pro přeshraniční přepravu odpadů v návaznosti na článek 53 nařízení, opatření k provádění zásad soběstačnosti a blízkosti v návaznosti na čl. 12 odst. 1 písm. a) ve spojení s čl. 16 rámcové směrnice o odpadech. Vymezuje se procesní podrobnosti k postupu podávání oznámení, vydávání rozhodnutí ministerstvem, změnách v přepravě po odsouhlasení a zrušení souhlasu v návaznosti na příslušná ustanovení nařízení. Ukládají se podrobnosti k zajišťování finanční záruky a pojištění v návaznosti na čl. 6 nařízení 1013/2006. Další podrobnosti ke způsobu výpočtu a podmínkám pro kalkulaci a zajištění finanční záruky obsahuje příloha 7.

V návaznosti na čl. 22 až 25 nařízení se upravují procesní podrobnosti týkající se nedokončené a nedovolené přepravy. V návaznosti na čl. 22 odst. 9 a čl. 24 odst. 7 nařízení se stanoví povinnost zajištění bezpečného uskladnění odpadu z nedokončené nebo nedovolené přepravy po nezbytně nutnou dobu krajskému úřadu, včetně uložení povinnosti úhrady takto vynaložených nákladů osobám odpovědným za nedokončenou či nedovolenou přepravu rozhodnutím.

K § 54

Právní úprava oblasti vybraných výrobků, odpadních výrobků z nich vzniklých a jejich zpětného odběru je v souladu s několika směrnicemi ES (2000/53/ES, 2002/95/ES, 2002/96/ES, 2006/66/ES), které už byly do českého právního řádu transponovány jednotlivými novelami zákona o odpadech.

Okruh vybraných výrobků zůstává stejný jako podle platné právní úpravy, tj. elektrická a elektronická zařízení, vozidla, baterie a akumulátory, pneumatiky a minerální oleje.

Ustanovení části osmé zákona se vztahují na vybrané výrobky a odpadní výrobky bez ohledu na jejich tvar, objem, hmotnost, materiálové složení nebo použití, značku a konečného uživatele nebo na to, zda jsou zabudované do funkčních celků. Výjimky z tohoto pravidla, zejména z důvodu zajištění přesné právní transpozice směrnic ES, jsou uvedené ve zvláštních dílech hlavy III. této části zákona.

Hlava I a II upravují základní pojmy a společná pravidla pro nakládání se všemi vybranými výrobky. Hlava III specifikuje tato pravidla zvlášť pro každý jednotlivý vybraný výrobek s ohledem na zvláštnosti těchto vybraných výrobků a z důvodu zajištění přesné právní transpozice k vybranému výrobku podle příslušných směrnic ES.

K § 55

Zde uvedené definice slouží pro účely celé části osmé zákona. V případě potřeby, zejména z důvodu zajištění přesné transpozice směrnic ES, jsou pro jednotlivé vybrané výrobky v hlavě III. této části zákona některé definice upřesněny.

Některé pojmy tato část zákona nedefinuje s ohledem na to, že jsou právním řádem ČR již nyní definovány, nebo jsou definovány v § 3 tohoto zákona shodně se směrnicí. Jedná se o pojmy "využívání" a "odstraňování" definované tímto zákonem, "nebezpečná látka" (viz. § 2 odst. 2 zákona č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů). Dále se jedná o pojem "prevence", protože tento pojem se v normativním textu směrnice vyskytuje pouze v článku 1, a pojem "recyklace", který ve výsledném znění směrnice zahrnuje v sobě definice dvou pojmů – materiálového a energetického využití. Oba tyto pojmy jsou definovány zákonem v souladu se směrnicí ("materiálovým využitím odpadů - náhrada prvotních surovin látkami získanými z odpadů, které lze považovat za druhotné suroviny, nebo využití látkových vlastností odpadů k původnímu účelu nebo k jiným účelům, s výjimkou bezprostředního získání energie") a ("energetickým využitím odpadů - použití odpadů hlavně způsobem obdobným jako paliva za účelem získání jejich energetického obsahu nebo jiným způsobem k výrobě energie"). Rozsah pojmu "distributor" je vymezen obecným způsobem jako ten, kdo uvádí vybraný výrobek do oběhu.

K § 56

Rámcovou směrnicí o odpadech zdůrazňuje koncepci rozšířené odpovědnosti výrobce. Ten je povinen zajistit předcházení vzniku odpadu z výrobků z výrobků, které uvedl na trh, a dále financování nakládání s odpadními výrobky. Některé povinnosti je možno přenést i na jiné osoby, které s odpadním výrobkem přijdou do styku (např. na distributory, nebo poslední prodejce, zpracovatele i konečné uživatele), primární odpovědnost však zůstává na výrobcí.

Ustanovení § 56 vyjmenovává obecně povinnosti výrobců vybraných výrobků s tím, že konkrétnější požadavky např. na obsah škodlivých látek nebo způsob označení jsou stanoveny v souladu s příslušnými evropskými směrnicemi zvlášť pro jednotlivé výrobky v hlavě III.

K § 57

Stanovují se obecná pravidla pro zajištění systému zpětného odběru odpadních výrobků. Pro jednotlivé druhy vybraných výrobků jsou tato pravidla upřesněna v hlavě III. osmé části zákona. Požadavky na hustotu sítě zpětného odběru jsou nastaveny tak, aby místa zpětného odběru byla pro konečné uživatele dostatečně dostupná a zároveň aby nedošlo k neúměrnému zatížení výrobců, resp. kolektivních systémů při jejich obsluze a k nepříznivým dopadům na životní prostředí.

K výraznému posunu oproti platné právní úpravě dochází pokud jde o režim zpětně odebraných výrobků. Zatímco podle platného zákona se použitý výrobek stává odpadem až ve chvíli předání osobě oprávněné k jeho využití nebo odstranění, podle tohoto návrhu se stává odpadem už okamžikem odevzdání ke zpětnému odběru. Osoby, které zajišťují zpětný odběr a u kterých se tak hromadí odpadní výrobky, však nemusí splňovat požadavky, které zákon obecně stanoví pro osoby, které nakládají s odpadem.

K § 58

Jedním ze základních cílů rámcové směrnice, a tedy i tohoto zákona, je zajistit, aby byly vybrané výrobky přednostně opětovně používány. Tato zásada je doplněna požadavkem přednostně opětovně používat výrobek jako celek, pokud splňuje požadavek příslušných právních předpisů.

K § 59

Vytvoření funkčních systémů pro zpracování a materiálové využití odpadních výrobků navazujících na systém zpětného odběru je významným cílem části VIII zákona. V hlavě III jsou pro jednotlivé odpadní výrobky stanoveny cíle materiálového využití jednotlivých odpadních výrobků.

Skladování, zpracování a materiálové využití odpadních výrobků musí být provedeno v zařízeních odpovídajícím standardům pro nakládání s odpady způsobem neohrožujícím životní prostředí a lidské zdraví. S ohledem na možné ohrožení životního prostředí je stanoven časový limit pro provedení těchto procesů. Zcela nežádoucí je odstraňování odpadních výrobků na skládkách nebo spalováním.

K § 60

Požadavek na výrobce vést evidenci vybraných výrobků uvedených na trh, výrobků opětovně použitých, zpětně odebraných a využitých odpadních výrobků a zpracovávat zprávy o způsobu plnění povinností podle této části zákona vyplývá zejména z příslušných směrnic ES.

Údaje uvedené v evidenci a roční zprávě jsou důležitým podkladem pro kontrolu plnění povinností podle této části zákona konkrétním výrobcem.

Pokud výrobce plní své povinnosti prostřednictvím provozovatele kolektivního systému, plní všechny jeho evidenční povinnosti provozovatel systému společně za všechny u něj zapsané výrobce.

K § 61

Aby výrobce mohl účinně plnit své povinnosti podle této části zákona, musí o nich informovat konečného uživatele.

Uvedené informační povinnosti lze splnit prostřednictvím distributora nebo posledního prodejce. Poslední prodejce je jedinou osobou, která může prokazatelně zajistit, aby se tato informace dostala ke konečnému uživateli.

K § 62

Financovat náklady spojené s plněním povinností uvedených v této části zákona je povinen výrobce. Za tímto účelem je povinen vytvářet finanční záruku na krytí nákladů spojených s odpadním výrobkem. Za výrobce plnící své povinnosti prostřednictvím kolektivního systému financuje tyto náklady a vytváří tuto finanční záruku provozovatel kolektivního systému.

K § 63

Výrobce může zvolit, zda splní své povinnosti individuálně nebo prostřednictvím kolektivního systému. Některé povinnosti (povinnost zajistit zpětný odběr a nakládání s elektroodpadem z domácností, který vznikl z elektrozařízení uvedených na trh do 13. srpna 2005) je výrobce povinen plnit pouze kolektivním způsobem.

Z praktických důvodů je vhodné, aby výrobce elektrozařízení, jehož součástí jsou baterie nebo akumulátory, mohl plnit své povinnosti vztahující se k bateriím nebo akumulátorům prostřednictvím kolektivního systému pro elektrozařízení a elektroodpad, který ve vztahu k těmto bateriím nebo akumulátorům zabudovaným do elektrozařízení nebo k nim přiloženým uzavře smlouvu s provozovatelem kolektivního systému pro baterie a akumulátory.

K § 64 a 65

Každý výrobce vybraného výrobku bude evidován v Seznamu výrobců vedeném ministerstvem. Zápisem do tohoto registru se stvrzuje, že výrobce oznámil způsob plnění svých povinností (individuální nebo kolektivní způsob plnění) stanovených v této části zákona. Zápis do Seznamu výrobců má pouze evidenční charakter.

Ustanovení uvádí dokdy a v jaké formě má být podán návrh na zápis do Seznamu výrobců a vyjmenovává jeho náležitosti. Výrobce prostřednictvím zápisu sděluje mimo jiné informace o druhu výrobku, který uvádí na trh, způsobu plnění povinností s ním spojených a způsobu financování těchto povinností.

Aktuální Seznam výrobců bude k dispozici pro orgány státní správy a veřejnost na portálu veřejné správy.

K § 66

Oprávnění k provozování kolektivního systému vydává ministerstvo na dobu pěti let vždy pro určitý druh vybraných výrobků, tedy pro elektrozařízení, baterie nebo akumulátory atd. Oprávnění vydává na základě žádosti každé právnické osobě, která splní zákonem stanovené podmínky. Prodloužení oprávnění je možné za splnění obdobných podmínek jako při jeho vydávání. Zákonem se výslovně určuje okruh účastníků řízení o vydání oprávnění k provozování kolektivního systému. Ministerstvo zveřejňuje seznam vydaných oprávnění na portálu veřejné správy.

K § 67

Právní forma akciové společnosti se zaknihovanými akciemi znějícími na jméno, která se vyžaduje u právnické osoby zajišťující společné plnění povinností výrobců, zabezpečuje vyšší transparentnost jejich struktury a činnosti pro kontrolní orgány a především pro samotné výrobce, kteří se do nich budou zapojovat. Účast výrobců na podnikání oprávněných právnických osob, spojená se zákazem účasti osob podnikajících v oblasti nakládání s odpady a s druhotnými surovinami, se zákazem rozdělením zisku kolektivního systému mezi společníky a vyloučením eventuality, aby právnickou osobu zajišťující společné plnění povinností výrobců ovládl a řídil jediný výrobce, by měla vést k větší zainteresovanosti výrobců na způsobu plnění povinností podle zákona o odpadech a současně na efektivním vynakládání prostředků na nakládání s vybranými výrobky na konci jejich životnosti tak, aby nedocházelo k nadměrnému zatěžování konečného uživatele.

Podíl jednotlivého společníka nebo společníků jednajících ve shodě nesmí přesáhnout 33%. Toto ustanovení limituje možnost vytvářet blokační minoritu. Obdobnou úpravu obsahuje i zákon o obalech.

Kolektivní systém je pak omezen jak ve svém vlastním podnikání mimo rámec nakládání s odpadními výrobky, tak i ve svých vztazích s osobami, jež vůči němu mají zvláštní vztah. Cílem je zabránit tzv. insider tradingu a obecně tomu, aby příspěvky výrobců byly zneužívány k jinému účelu, než ke kterému byly shromážděny. V souvislosti s tím se stanovují omezení i společníkům provozovatele kolektivního systému.

K § 68

Provozovatel kolektivního systému plní povinnosti výrobců na základě smlouvy o společném plnění. Obsah této smlouvy není zákonem stanoven. Z logiky právní úpravy však vyplývá, že závazku zajistit zpětný odběr, zpracování a materiálové využití odpadních výrobků bude korespondovat povinnost zaplatit za tuto službu odměnu v podobě příspěvku na činnost provozovatele kolektivního systému na straně druhé. Neplní-li provozovatel kolektivního systému povinnosti uložené výrobcům, nejsou tito zbaveni odpovědnosti za jejich neplnění.

Výslovně se konstatuje zákaz diskriminace některých výrobců spočívající ve stanovování nejednotných smluvních podmínek, ale i zvýhodňování některých výrobků na úkor jiných.

Z důvodu kontroly se ukládá provozovateli systému, aby třetí nezávislá osoba vypracovala zprávu o plnění povinností provozovatele systému.

K § 69 a 70

Oprávnění dohledu nad činností provozovatele kolektivního systému je vyhrazeno ministerstvu. Oprávnění k provozování kolektivního systému může ministerstvo zrušit pouze za zákonem stanovených podmínek. V případě, že osoba oprávněná k provozování kolektivního systému ztratí oprávnění k této činnosti, je výrobcům, kteří plnili své povinnosti výrobce prostřednictvím této osoby, dána dostatečná lhůta na zajištění náhradního plnění těchto povinností.

K § 71

Díl první hlavy III, části VIII zákona je převážně transpozicí směrnice 2002/96/ES, resp. čl. 9 odst. 1 směrnice 2002/95/ES.

Výslovně se stanoví, že elektrická a elektronická zařízení, která náleží do jedné z kategorií uvedených v příloze č. 8, jsou však součástí jiného typu zařízení, které do žádné z těchto kategorií nenáleží, nepodléhají režimu tohoto dílu zákona.

Odstavec 2 předpokládá přijetí prováděcího právního předpisu, kterým se převezme jedna z příloh ke směrnici 2002/96/ES.

K § 72

V souladu s čl. 3 směrnice 2002/96/ES jsou v tomto ustanovení definovány základní pojmy. Klíčovými jsou z hlediska rozsahu právní úpravy "elektrické a elektronické zařízení" a "elektroodpad". V definici elektrického a elektronického zařízení jsou limity napětí převzaty ze směrnice Rady 73/23/EHS (o elektrických zařízeních, která mají být použita ve stanovených limitech napětí) a jejich smyslem je vyloučit z předmětu právní úpravy velká průmyslová zařízení.

Definice elektroodpadu zahrnuje i komponenty, konstrukční díly a spotřební díly v případě, že jsou součástí zařízení ve chvíli, kdy se stává odpadem.

Zavádí se pojem výrobce elektrozařízení, který je v souladu se zásadou „znečišťovatel platí“ nositelem většiny povinností. Za výrobce se nepovažuje dodavatel ani výrobce jednotlivých komponentů, konstrukčních či spotřebních dílů. Slovy "pod vlastním jménem nebo firmou" je vyjádřeno, že za výrobce se rovněž nepovažuje původní výrobce, pokud jeho výrobky uvádí na trh jiný podnik pod vlastním jménem nebo firmou. Pojem "elektroodpad pocházející z domácností" zahrnuje rovněž elektroodpad charakterem a množstvím jemu podobný pocházející od právnických osob a fyzických osob oprávněných k podnikání.

K § 73

Stanovují se obecné požadavky pro uvádění elektrických a elektronických zařízení na trh, a to v návaznosti na směrnici 2002/95/ES čl. 4 a čl. 11 odst. 2 směrnice 2002/96/ES.

Výrobce má povinnost vyrábět elektrozařízení tak, aby bylo snadno demontovatelné a opětovně využitelné. Stanovují se škodlivé látky, jejichž přítomnost ve výrobcích je zakázána. Smyslem je zajistit vysoký stupeň ochrany životního prostředí formou preventivních opatření již ve stadiu výroby.

Rovněž se zde stanoví způsob označování elektrozařízení pro účely zpětného odběru elektroodpadu.

K § 74

Stanovují se požadavky na zpětný odběr elektroodpadu, které jsou stanoveny jinak nebo navíc oproti obecným požadavkům na zpětný odběr vybraných výrobků.

Výrobci elektrozařízení se ukládá zřídit do 31. 12. 2010 místa zpětného odběru v takové dostupnosti, aby byla zřízena v každé obci České republiky s více než 2000 obyvatel a nejpozději do 31. 12. 2012 v obcích nad 1500 obyvatel. Stanoví se povinnosti posledním prodejcem při zpětném odběru. Způsob provedení zpětného odběru elektrozařízení a jejich předání zpracovateli nesmí ztížit jeho opětovné použití nebo materiálové využití. Navíc poslední prodejci elektrozařízení jsou povinni v místě prodeje nebo dodávky výrobků zajistit konečným uživatelům možnost odevzdat použité výrobky za nové v poměru kus za kus.

K § 75

Stanoví se povinnosti zpracovatele elektroodpadu a technické požadavky pro zpracování elektroodpadu.

V návaznosti na čl. 7 směrnice 2002/69/ES jsou stanoveny kvóty pro opětovné použití a využití. Kvóty jsou vždy stanoveny "v páru" - obecná kvóta pro využití, zvláštní kvóta pro opětovné použití a recyklaci komponentů, materiálů a látek.

K § 76

Toto ustanovení upravuje v návaznosti na čl. 8 směrnice 2002/96/ES povinnosti výrobců při financování celého systému (zpětný odběr, zpracování, využití a ekologické odstranění) elektroodpadu pocházejícího z domácností. Ustanovení rozlišuje mezi zařízeními uvedenými na trh po 13. srpnu 2005 a zařízeními uvedenými na trh do 12. srpna 2005. Financování „historického“ elektrozařízení pocházejícího z domácností jsou výrobci i nadále povinni plnit pouze prostřednictvím kolektivního systému

Výrobce plnící individuálním způsobem musí k návrhu na zápis do Seznamu výrobců doložit smlouvu uzavřenou s provozovatelem kolektivního systému, na základě které bude zajištěno plnění povinností stanovených pro zpětný odběr, zpracování, využití a odstranění elektroodpadu pro tohoto výrobce v případě, že se tento ocitne v úpadku nebo ukončí svoji činnost na trhu.

K § 77 a 78

Toto ustanovení upravuje v návaznosti na čl. 8 směrnice 2002/96/ES financování celého systému (zpětný odběr, zpracování, využití a ekologické odstranění) elektroodpadu pocházejícího odjinud než z domácností.

Pro "nový" (z elektrozařízení uvedených na trh po datu 13. srpna 2005) elektroodpad ukládá odlišně financování celého systému (zpětný odběr, zpracování, využití a ekologické odstranění) výrobcům a dovozcům, a to za výrobky jimi uvedenými na trh. Pro bezpečné zajištění financování (prevence pro případ zániku odpovědné osoby) se výrobcům plnicím své povinnosti individuálně ukládá povinnost předložit před uvedením výrobku na trh finanční záruku dostatečnou k zajištění systému pro vybraný výrobek v daném množství. Uvedená záruka může mít ze směrnice 2002/96/ES formu připojení se k systémům financování (sdružené plnění), formu pojištění a konečně účelově vázaný bankovní účet. Přistoupí-li k plnění povinností kolektivním způsobem, jehož náležitosti budou odpovídat požadavkům prováděcího právního předpisů, stanoví se, že záruka je poskytnuta přistoupením k takovému systému.

Ustanovení transponují i čl. 9 směrnice 2002/96/ES ve znění směrnice 2003/108/ES.

Na elektrozařízení skupiny 5 se s ohledem na nemožnost určení jejich původu a data uvedení na trh použijí ustanovení o financování na všechna elektrozařízení, bez ohledu na jejich původ a datum jejich uvedení na trh.

K § 79

Ustanoveními upřesňujícími postup a náležitosti při vydávání oprávnění k provozování kolektivního systému pro elektroodpad se provádí čl. 5 (v souladu s ustanoveními čl. 8 a 9 směrnice 2002/96/ES), přičemž oprávnění k provozování kolektivního systému se vydává vždy pro určitou skupinu elektrozařízení uvedenou v příloze č. 8 k tomuto zákonu nebo pro více těchto skupin, vždy společně pro všechna elektrozařízení určité skupiny bez ohledu na účel, jejich původ a užití a datum uvedení na trh. Právní úprava umožňuje, aby na trhu bylo více kolektivních systémů v rámci jedné skupiny elektrozařízení.

K § 80 a 81

Tato ustanovení upravují specifické povinnosti při zajišťování nakládání s historickým elektroodpadem, tedy elektroodpadem z elektrozařízení, která byla uvedena na trh do 13. srpna 2005. Tyto povinnosti nelze plnit individuálně, ale pouze prostřednictvím kolektivního systému.

Stanovuje se povinnost provozovatele kolektivního systému zajistit finanční rezervu pro financování nákladů s pojených s historickým elektroodpadem, její výši a možnosti čerpání těchto finančních prostředků.

V § 81 jsou specifikovány další povinnosti provozovatele kolektivního systému při nakládání s historickým elektroodpadem, zejména zajištění jeho zpětného odběru. Na základě zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech byl zahájen oddělený sběr elektrozařízení z domácností s cílem (stanoveným směrnicí 2002/96/ES) dosažení 4kg odebraného elektroodpadu na obyvatele za rok 2008. Podle předběžných údajů splnila ČR tento cíl v roce 2008. V současné době velkou část elektroodpadu tvoří právě elektroodpad z elektrozařízení uvedených na trh do 13. srpna 2005.

Za účelem, aby v dané skupině elektrozařízení byl zajištěn faktický odběr elektroodpadu na základě uskutečnitelného množství smluv mezi provozovateli kolektivních systémů a dotčenými osobami, je stanoven minimální podíl na trh uváděných elektrozařízení, a to 15%. Smlouvu o využití systému sběru a třídění komunálního odpadu s obcí musí provozovatel KS uzavřít tak, aby žádná z obcí nebyla diskriminována.

Takto stanovené povinnosti pro provozovatele kolektivního systému dávají předpoklad pro rozvoj již budovaného systému nakládání s elektroodpadem a udržení dosažených výsledků odděleného sběru elektroodpadu.

K § 82 a 83

Ustanovení § 82 vymezuje působnost dílu 3 části osmé zákona týkající se baterií a akumulátorů.

Následující ustanovení obsahuje definice pojmů vztahující se k bateriím a akumulátorům. Definice pojmu „úroveň zpětného odběru“ je upravena v souladu se způsobem výpočtu uvedeným ve směrnici 2006/66/ES, v souladu s návrhem rozhodnutí Evropské komise o výpočtu ročních prodejů baterií a akumulátorů a současně se skutečností, že ČR přenáší povinnost dosažení cílů stanovených pro zpětný odběr přenosných baterií a akumulátorů na jednotlivé výrobce baterií a akumulátorů. V souvislosti s tímto faktem je třeba procentuální podíl definovaný směrnicí počítaný vždy pro tříleté období násobit počtem let, během nichž konkrétní výrobce přenosné baterie a akumulátory skutečně uvedl na trh.

K § 84

Výrobci se ukládá povinnost zajistit snadnou a bezpečnou demontáž všech zabudovaných baterií a akumulátorů v jakékoli aplikaci spolu s připojením návodu pro jejich snadné a bezpečné vyjmutí.

Dále se stanovuje zákaz uvádění baterií a akumulátorů na trh a rozsah možných výjimek na které se tento zákaz nevztahuje a požadavky na prokazování plnění těchto podmínek a stanovuje povinnost součinnosti při informování o těchto skutečnostech všem článkům distribučního řetězce. Způsob prokazování prováděné dovozem bude stanoveno v prováděcím právním předpise.

Výrobci se ukládá povinnost zajistit viditelné, čitelné a nesmazatelné označení baterií a akumulátorů pro účely jejich zpětného odběru, údaji o jejich kapacitě a případném nadlimitním obsahu stanovených těžkých kovů. Způsob a rozsah označování ministerstvo stanoví vyhláškou.

Distributor, který uvádí do oběhu baterie a akumulátory výrobců, kteří nejsou zapsáni do Seznamu výrobců, ani zapojeni do kolektivního systému, plní povinnosti výrobce.

K § 85

Povinnost výrobce splnit závazné kvóty pro zpětný odběr odpadních přenosných baterií a akumulátorů stanovené v článku 10 odst. 2 příslušné směrnice motivuje výrobce k zavedení funkčních systémů zpětného odběru a k zajištění dosažení požadované úrovně zpětného odběru. Minimální požadavky a kritéria pro vytvoření dostatečně husté sítě míst zpětného odběru zřizované výrobcem. Podmínka dostupnosti sběrných míst pro konečného uživatele je definována podle územních celků a optimalizována dle velikosti obcí v rámci ČR. Záměrem je koncentrovat zřizovaná místa zpětného odběru do míst, kde tento odběr bude skutečně efektivní a bude dosahovat určité minimální výťažnosti. Seznam prodejních míst, kde povinnost zřídit místo zpětného odběru vzniká vždy, je stanoven dle klasifikace odvětvových činností CZ-NACE a uveden v příloze č. 10 zákona a navíc specifikována velikostí prodejní plochy. Povinně zřizovaná síť míst zpětného odběru v prodejních místech může být dle navrhované úpravy v případě iniciativy posledních prodejců rozšířena o ta prodejní místa, která sice neodpovídají příloze č. 10 zákona, ale jsou v nich uváděna do oběhu významná množství baterií a akumulátorů.

Povinnosti posledních prodejců jsou navrženy úměrně povinnostem výrobce stanoveným v tomto ustanovení, současně je posledním prodejcům stanovena povinnost odebírat odpadní přenosné baterie a akumulátory při neplnění informačních povinností.

Informační povinností posledních prodejců při zpětném odběru vůči konečnému uživateli při prodeji baterií a akumulátorů je viditelně umístit informaci o možnosti odevzdání odpadních baterií a akumulátorů ve svých prodejních místech. Ostatním posledním prodejcům je uloženo informovat konečného uživatele o tom, kde je možné baterie a akumulátory odevzdávat, o čemž sám získává informace ze seznamu zveřejňovaného výrobcem.

K § 86

Ustanovení ukládá výrobci povinnosti zajistit na vlastní náklady zpětný odběr odpadních automobilových baterií a akumulátorů bez ohledu na výrobní značku, na datum a bez vazby na koupi nové baterie nebo akumulátoru. Výrobce je povinen zřizovat místa zpětného odběru v každé obci, městském obvodě nebo městské části kde jsou jím uváděné automobilové baterie a akumulátory prodávány. Konečný uživatel smí odložit automobilovou baterii nebo akumulátor pouze na místo zpětného odběru nebo oprávněné osobě.

K § 87

Výrobce je povinen zajistit na vlastní náklady zpětný odběr odpadních průmyslových baterií a akumulátorů stejného typu jaké uvedl na trh, bez ohledu na chemické složení, na datum uvedení na trh a bez vazby na koupi nové baterie nebo akumulátoru. Konečný uživatel smí průmyslovou baterii nebo akumulátor odevzdat pouze osobě oprávněné k jejich převzetí.

K § 88

Zpracovatel odpadních baterií a akumulátorů je povinen vyjmout všechny kapaliny a kyseliny, skladovat baterie a akumulátory na plochách s nepropustným povrchem a průkazně doložit uplatnění výjimky pro spalování přenosných baterií a akumulátorů.

Povinností výrobce je zajistit dosažení minimální stanovené účinnosti procesů materiálového využití odpadních baterií a akumulátorů. Využití musí být zajištěno jak pro baterie odebrané v rámci zpětného odběru, tak pro baterie a akumulátory sebrané nezávislými třetími osobami oprávněnými k jejich sběru a pro baterie a akumulátory dovezené do ČR za účelem jejich materiálového využití

Zákaz spalování je vzhledem k recyklačním kapacitám ČR pro přenosné baterie stanoven na nejpozdější možný termín umožněný směrnicí, tedy od 26.9.2009. Ze zákazu jsou vyjmuty baterie, u nichž je při konvenčním způsobu zpracování a materiálového využití a přepravě reálné riziko dané extrémní reaktivností a za určitých podmínek hořlavostí a výbušností. Jedná se o primární baterie s obsahem lithia, pro něž je jako optimální řešení odstranění navržen způsob D10 (spalování na pevnině; odstranění má pyrotechnický charakter).

K § 89

Provozovatel kolektivního systému spravuje veškeré identifikační údaje výrobců, kteří plní svoje povinnosti jeho prostřednictvím, v obdobném rozsahu, v jakém tyto údaje vede o výrobcích plnicích individuálně ministerstvo. Dále vede veškeré údaje, týkající se zpětného odběru baterií a akumulátorů, jejich zpracování a materiálového využití.

K § 90

Dalším vybraným výrobkem jsou vozidla a vybraná vozidla. Ustanovení § 90 definuje základní pojmy pro tento díl zákona. Definice pojmů „vybrané vozidlo“, „autovrak“ a „vybraný autovrak“ vymezují působnost tohoto dílu zákona. Pojmy „úplný vybraný autovrak“ a „podstatná část autovraku“ jsou definovány s ohledem na potřebu přesně stanovit podmínky pro bezplatné převzetí autovraku do zařízení ke sběru autovraků a pro vystavení potvrzení o jeho převzetí v tomto zařízení.

K § 91

Úpravou je uložena povinnost předávat autovrak a jeho části pouze provozovateli zařízení ke sběru autovraků, současně s předložením technického průkazu k vozidlu. Povinností předložení technického průkazu k vozidlu má bránit fiktivnímu předávání autovraků.

Odstavce 2 až 5 upravují řešení situace, kdy je vozidlo nezákonně umístěno („opuštěné vozidlo“) na místě k tomu neurčeném mimo pozemní komunikace. Tato ustanovení umožňují obcím prohlásit toto vozidlo za autovrak a jako s takovým s ním naložit, přičemž nenajde-li se skutečný vlastník vozidla, náklady na jeho odstranění obci uhradí poslední vlastník opuštěného vozidla uvedený v registru motorových vozidel.

K § 92

Znění zpracovává směrnici 2000/53/ES v tom smyslu, že splnění (resp. zajištění jejich splnění na vlastní náklady) povinností spojených se sběrem, výkupem, zpracováním, využíváním a odstraňováním autovraků, včetně splnění recyklačních cílů, je uloženo výrobcí. Tedy tomu, kdo vozidla (jakožto budoucí autovraky a tedy odpad) vyrábí a uvádí na trh a kdo je povinen již při jejich výrobě realizovat opatření k minimalizaci obsahu nebezpečných látek v nich a k minimalizaci množství odpadů určených k odstranění.

Výrobcům je dále dána povinnost v souladu se směrnicí 2000/53/ES poskytovat zpracovatelům autovraků informace pro demontáž. Je povinností výrobce zpracovávat a zasílat ministerstvu roční zprávu o plnění recyklačních cílů.

K § 93 a 94

Provozovatel zařízení ke sběru autovraků přebírá veškeré autovraky a jejich díly, avšak bezúplatné převzetí se týká pouze úplných vybraných autovraků (pokud neobsahují nezáměnné díly nebo odpad nemající původ ve vybraném vozidle).

Je upravena povinnost identifikace osoby předávající autovrak a porovnání údajů uvedených v technickém průkazu vozidla se skutečnými údaji předávaného autovraku, a tímto opatřením zabránit fiktivnímu předávání autovraků za účelem získání potvrzení o převzetí autovraku a bránit tak nezákonnému nakládání s autovraky.

Specifikují se údaje, které mají být předávány do ministerstvem vedeného informačního systému sledování dat o vozidlech provozovaného v režimu „on-line“ a současně se stanoví způsob jejich předávání. Součástí zaváděného „on-line“ systému je rovněž umožnění vstupu do tohoto systému pro obecní úřady obcí s rozšířenou působností a další orgány státní zprávy.

Rozšiřují se evidenční povinnosti provozovatele zařízení ke zpracování autovraků o povinnost evidence částí autovraků. Tato úprava má za cíl jednak zpřesnění evidence pro potřeby hodnocení plnění recyklačních cílů stanovených směrnicí 2000/53/ES a dále má sloužit jako nástroj pro boj proti kriminalitě (obchodování s kradenými díly).

K § 95

Úpravou je stanovena povinnost zpětného odběru pneumatik používaných ve vozidlech N1, M1, včetně splnění recyklačních cílů. Povinnosti jsou s ohledem na zásadu „znečišťovatel platí“ uloženy výrobcům.

Úpravou je uložena povinnost konečnému uživateli předávat odpadní pneumatiky pouze v místech zpětného odběru nebo osobě oprávněné k jejich zpracování nebo materiálovému využití.

K § 96 a 97

Úpravou je stanovena povinnost zpětného odběru odpadních olejů, včetně splnění recyklačních cílů. Povinnosti jsou s ohledem na zásadu „znečišťovatel platí“ uloženy výrobcům.

Úpravou je uložena povinnost konečnému uživateli předávat odpadní oleje pouze v místech zpětného odběru nebo osobě oprávněné k jejich zpracování nebo materiálovému využití.

K § 98 až 100

Oproti platné právní úpravě dochází k zvýšení hranice roční produkce odpadů, od které platí povinnost podat hlášení o produkci a nakládání s odpady (dále hlášení). Dojde tak ke snížení počtu původců odesílajících toto hlášení a tím ke snížení jejich administrativní zátěže a ke snížení zátěže státní správy a místní samosprávy při zpracování a verifikaci sbíraných dat.

Stanovení povinnosti podávat hlášení pro osoby oprávněné nakládat s odpady (tj. zejména zařízení nakládající s odpady) zajistí kontrolním orgánům kompletní podklady pro kontrolu všech původců kteří nakládají s odpady v souladu s tímto zákonem, jelikož původci jsou v hlášení osob oprávněných uváděni jako jejich partneři, t.j. osoby které jim odpad předávají.

Pro odpady kategorie ostatní bude dle analýzy dat za rok 2007 ohlašovací činnost po provedení navrhované úpravy plnit přibližně 9 900 původců a oprávněných osob podáním celkem 34 tis. hlášení.

Za odpady kategorie nebezpečné bude plnit povinnost celkem přibližně 24 100 původců a oprávněných osob podáním 32 600 hlášení. Velká část celkové skupiny ohlašovatelů bude průnikem obou podskupin.

Zavedení povinnosti podávat hlášení bez ohledu na produkci pro oprávněné osoby nebude znamenat významnou evidenční změnu oproti současnému stavu.

V referenčním roce 2007 podalo 30 500 původců a oprávněných osob 59 200 hlášení v kategorii ostatní odpad, evidovaná produkce odpadů této kategorie byla 29,7 mil. tun. V kategorii nebezpečný odpad podalo 29 000 původců a oprávněných osob 37 500 hlášení, evidovaná produkce této kategorie byla 1,7 mil. tun. Celkový počet podaných hlášení byl 67 700 hlášení, jelikož 43 % hlášení obsahovalo obě kategorie odpadů.

Úprava § 99 plynule navazuje na propojení informačních technologií ve veřejné správě po roce 1989, který v jeho dnešní podobě přebírá a jinak zavádí a definuje Centrální informační systém odpadového hospodářství jako součást informačního systému veřejné správy v rozsahu daném § 2 písm. t) zákona č.365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů. Návrh zákona vymezuje obsah Centrálního informačního systému odpadového hospodářství a rozsah poskytovaných informací.

K § 101 a 102

Zákon o odpadech zavádí novou formu poplatků pro oblast nakládání s odpady, jejichž hlavním cílem je motivace k dodržování odpovídající hierarchie nakládání s odpady, preferující využívání odpadů před jejich odstraňováním. Poplatkem tak bude ekonomicky znevýhodněno odstraňování odpadů a tím podpořeno jejich využívání.

Dosud nejlevnějším způsobem nakládání s odpady je jejich uložení na skládku. Rozdíl mezi náklady na uložení odpadů na skládku a náklady na oddělený sběr využitelných komunálních odpadů je cca 2 500 Kč za 1 tunu. Pokud má tedy dojít formou ekonomické motivace k výraznější změně v nakládání s odpady, musí být ukládání na skládku zatíženo výrazně vyšší sazbou poplatku než v současné době. Postupné zvyšování sazeb bude vyrovnávat tyto náklady a současně ponechá časový prostor pro realizaci odpovídajících opatření.

Nové poplatky budou zavedeny i pro další způsoby odstraňování odpadů, a to s přihlédnutím ke stanovené hierarchii. Nově se navrhuje rovněž zpoplatnění technologického materiálu na zajištění skládky, neboť stávající podmínky používání technologického materiálu motivují k nadužívání tohoto materiálu, a to hlavně za účelem vyhnout se placení poplatků za ukládání odpadů na skládky.

Poplatek bude platit provozovatel zařízení na základě rozhodnutí krajského úřadu. Poplatky budou vybírat a vymáhat celní úřady. Na původce odpadů bude tento poplatek přenášen jako součást ceny za daný způsob nakládání s odpadem. Podklady týkající se vyměrování poplatků budou podávány prostřednictvím integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností.

Novým systémem správy poplatků dojde ke sjednocení s poplatky v jiných složkách. Bude rovněž možné jednoznačně definovat správce poplatku, což současný systém neumožňuje (stávající poplatky vybírá cca 150 převážně soukromých subjektů).

Výnos z poplatků, který bude využit pro podporu realizace opatření v oblasti nakládání s odpady, bude dělen rovným dílem mezi Státní fond životního prostředí a kraje na jejichž území je zařízení provozováno. Předpokládaný celkový roční výnos je na úrovni cca 1,5 mld. Kč v prvním období (2010-2011), cca 2,5 mld. Kč v druhém období (2012-2013) a cca 4,5 mld. Kč cílovém období (od roku 2014). Kompenzace pro obce, na jejichž území leží skládka, bude řešena formou nově navrhovaného místního poplatku (celkový roční výnos na úrovni cca 2 mld. Kč).

Provozovateli se nově ukládá platit poplatek za odstraňování odpadů jejich spalováním. Výrazně vyšší je tento poplatek v případě spalování nebezpečného odpadu.

Krajský úřad poplatky vyměruje, celní úřad vybírá a vymáhá. Příjem z poplatků se rozděljuje rovným dílem mezi kraj a Státní fond životního prostředí České republiky, a to zálohovým způsobem vyměřeným dle předchozího zdaňovacího období s následným vyúčtováním v únoru roku dalšího. Tento model je osvědčený praxí i zavedením informačního systému plnění oznamovacích povinností prostřednictvím portálu veřejné správy (ISPOP).

K § 103

Nová právní úprava zavádí systém jediné platby za komunální odpad, přičemž v zákoně o odpadech bude upraven poplatek za komunální odpad a zároveň bude zrušen poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů v zákoně o místních poplatcích.

Navrhovaný poplatek za komunální odpad se skládá ze dvou částí. Z pevné částky (do výše až 250,- Kč na osobu a rok), která zahrnuje náklady obce na odpadové hospodářství vyjma nákladů na směsný komunální odpad (např. odpad z údržby zeleně, uliční smetky apod.). Tyto

náklady se rozpočítají na jednu platící osobu bez ohledu na její produkci odpadů a stupeň jejich třídění. Druhá část poplatku (do výše až 750,- Kč na osobu a rok) zohledňuje náklady obce na nakládání se směsným komunálním odpadem vztažené k jednomu svozu a objemu nádoby využívané poplatníkem, popř. k hmotnosti odpadu. Tato pohyblivá částka poplatku zohledňuje skutečnou produkci směsného komunálního odpadu, resp. úroveň třídění. Dále se stanovuje, že obec uplatní individuální přístup při výpočtu poplatku i na základě žádosti platící osoby (například dlouhodobější pobyt mimo obec). I nadále zůstává způsob stanovení poplatku obecně závaznou vyhláškou obce s rozdělením na část pevně stanovenou a část pohyblivou, jejíž maximální výše sazby činí 750 Kč a její výpočet závisí na místních podmínkách (náklady a způsob výpočtu). Musí však být uveden v obecně závazné vyhlášce a nesmí překročit částku 750,- Kč.

K § 104 až 105

Ustanovení reagují na požadavek ES na přesnou transpozici směrnice 1999/31/ES o skládkách odpadu. Text směrnice požaduje, že určitá částka (finanční rezerva) musí existovat již před samotným zahájením první fáze provozu skládky. Dále směrnice vyžaduje možnost využití peněžních prostředků finanční rezervy nejen na práce související s rekultivací a zajištěním péče o skládku po jejím uzavření (tj. ve druhé a třetí etapě provozu skládky), ale i na práce související s odvrácením havárie nebo omezení dopadů havárie v první etapě provozu skládky (tj. ještě před jejím uzavřením).

Zvýšení částek v odst. 8 písm. a) a b) vychází ze zkušeností praxe, která ukázala, že současně stanovené částky (100,- Kč za 1 t nebezpečného odpadu a komunálního odpadu, 35,- Kč za 1 t ostatního odpadu a odpadu azbestu) nestačí na vytvoření finanční rezervy v potřebné výši pro rekultivace a sanace skládek. Doba trvání péče o skládku po jejím uzavření po dobu 30 let taktéž stanovuje směrnice 1999/31/ES.

Vedle rezerv (české účetní standardy a způsob "zařazení nákladů ve formě rezerv"), tvořených od první úpravy této oblasti v zákoně č. 513/1991 Sb. pro jednotlivé druhy právní formy provozovatelů zařízení nakládajících s odpady v režimu skládek, je těmto provozovatelům uložena povinnost disponovat likvidní rezervou pro případ odstraňování následků způsobených jejich činnostmi, a to 150,- Kč za 1 tunu uloženého nebezpečného odpadu nebo komunálního odpadu a 50,- Kč za 1 tunu uloženého ostatního odpadu a odpadů příměsí a čistého azbestu a odpadu ukládaného jako technologický materiál na zajištění skládky.

K § 106

Zpoplatnění převodu použitých vybraných vozidel bylo zavedeno s účinností od 1. ledna 2009. Na základě zkušeností s aplikací ustanovení § 37e v praxi se navrhuje některé změny a zpřesnění. Základní principy (výše poplatků, okruh vozidel, na něž se vztahuje, způsob výběru poplatků a jejich příjemce) se nemění. Nově je doplněno ustanovení o osvobození o poplatků v situacích hodných zvláštního zřetele (občané těžce tělesně postižení, případy dědictví a zániku společného jmění manželů). Dále je doplněna úprava v případech vozidel, u nichž v osvědčení o registraci vozidla chybí příslušný zápis o plnění příslušné emisní úrovně a v odstavci 1 je provedeno zpřesnění u vozidel, na něž se poplatek vztahuje (vozidla kategorie M1 a N1). Upravuje se i vynětí z povinnosti platit poplatek v případě tzv. historických vozidel a vozidel zapsaných v registru silničních vozidel, pro která je vydán platný doklad o uznání testování silničního vozidla na historickou původnost podle nově doplněného ustanovení § 79c zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích.

K § 107

Nadprodukce plastových sáčků a tašek, které nejsou využívány nebo odstraňovány v rámci řízených systémů nakládání s odpady, ale stávají se součástí volně pohozeného odpadu na veřejných prostranstvích nebo ve volné přírodě, představuje v současnosti obtížně řešitelný problém.

Plastové sáčky a tašky se mohou do volné přírody či na veřejná prostranství dostávat zejména z nezabezpečených skládek komunálních odpadů nebo kontejnerů na tuhý komunální odpad, a to v důsledku jejich nízké hmotnosti a vysoké schopnosti být unášeny větrem. Dalším nezanedbatelným zdrojem je tzv. littering, tedy zbavování se odpadů jejich odkládáním mimo místa k tomu určená, realizované přímo občany.

Přítomnost plastových sáčků a tašek na veřejných prostranstvích nebo ve volné přírodě je spojena s celou řadou negativních aspektů, zejména environmentálních. V prvé řadě je nutné vynakládat vyšší finanční náklady na odstraňování tohoto odpadu, jeho přítomnost je též spojena s negativními estetickými aspekty.

Velké riziko představují jednorázové odnosné tašky pro volně žijící živočichy, kteří mohou tyto výrobky pozřít či se do nich zaplést. Plastové tašky též mohou ucpávat drenážní systémy, a tím mohou zesilovat dopady případných záplav. K významnému snížení používání plastových tašek došlo v poslední době například v Irsku, kde byla na tyto výrobky uvalena spotřební daň.

Zpoplatnění jednorázových odnosných tašek má vést též k vyšší environmentální uvědomělosti občanů, neboť lze očekávat, že to podpoří tendence používání vlastních odnosných tašek určených k vícenásobnému použití.

K § 108

V odst. 1 a 2 jsou taxativně vyjmenovány skutkové podstaty přestupků, kterých se dopustí fyzické osoby při porušení povinností stanovených zákonem o odpadech.

Ustanovením odstavce 3 je stanovena maximální výše pokuty, kterou za přestupek uloží příslušný orgán veřejné správy. Sankce za přestupky jsou stanoveny ve třech skupinách s horní hranicí sazby podle závažnosti ohrožení nebo poškození životního prostředí a zdraví lidí, a to do 50 000 Kč, do 500 000 a do 1 000 000 Kč.

K § 109 až § 112

Stejně jako u přestupků nepodnikajících fyzických osob jsou v § 109 až § 112 taxativně vyjmenovány správní delikty, kterých se dopustí při nedodržování povinností ze zákona o odpadech právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby, jimž tyto povinnosti svědčí. Vzhledem ke značnému počtu skutkových podstat správních deliktů jsou tyto rozděleny do jednotlivých ustanovení podle skupin povinných osob. Ustanovení § 109 odst. 1 se týká podnikajících osob obecně, další odstavce stanoví delikty, kterých se mohou dopustit původci odpadů a nebo oprávněné osoby k nakládání s odpady. Ustanovení § 110 stanoví a dále rozděluje skutkové podstaty správních deliktů, které svědčí výrobcům vybraných výrobků a provozovatelům kolektivních systémů, do kterých se za účelem plnění svých povinností mohou výrobci zapojit a § 111 obsahuje skutkové podstaty deliktů podnikajících osob povinných plnit povinnosti při zpětném odběru odpadních výrobků a jejich zpracovatelů.

Horní hranice sazby pokut, kterou mohou příslušné kontrolní orgány uložit za porušení vyjmenovaných povinností je opět rozdělena podle závažnosti ohrožení nebo poškození životního prostředí a zdraví lidí do tří skupin - 1 000 000, 10 000 000 a 50 000 000 Kč.

K § 113

Společná ustanovení části jedenácté návrhu zákona vycházejí z obecných principů správního trestání a stanoví odpovědnost osoby za správní delikt, zánik této odpovědnosti a posuzování výše pokuty kontrolním orgánem.

K § 114

Ustanovení § 114 stanoví v odstavci 1 orgány veřejné správy příslušné k projednávání a sankcionování jednotlivých správních deliktů v prvním stupni. Jsou jimi obecní úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností, krajské úřady a inspekce.

Ustanovením odstavce 2 jsou řešeny případy, kdy ve stejné věci zahájí řízení dva nebo více správních úřadů a v zájmu řešení těchto případů zákon ukládá všem příslušným orgánům vzájemně se o zahájení řízení o uložení pokuty informovat.

Odstavce 3 až 5 stanovují příjemce finančních částek z pokut uložených konkrétními správními orgány a odstavec 6 stanoví postup při vybírání a vymáhání uložených pokut odkazem na zákon o správě daní a poplatků.

K § 115 až 130

Oproti platnému znění zákona o odpadech se mezi orgány veřejné správy, které vykonávají působnost v oblasti odpadového hospodářství, doplňují:

- a) krajská veterinární správa - jako dotčený orgán při vydávání rozhodnutí o souhlasu k provozování zařízení zpracovávajících vedlejší živočišné produkty a
- b) Česká obchodní inspekce - jako kontrolní orgán pro kontrolu plnění povinností při uvádění výrobků na trh a do oběhu.

Ostatní orgány veřejné správy s působností v oblasti odpadového hospodářství mají své kompetence prakticky zachovány, s korekcemi a doplněními vyplývajícími z požadavků nové rámcové směrnice o odpadech.

Prakticky nezměněné kompetence zůstaly Ministerstvu zemědělství, Ústřednímu kontrolnímu a zkušebnímu ústavu zemědělskému, Ministerstvu zdravotnictví a orgánům ochrany veřejného zdraví.

Doplněna či v některých bodech upravena byla působnost

a) Ministerstva životního prostředí

Ministerstvu přibýly činnosti spojené se zřízením a vedením informačního systému sledovaných dat o vybraných autovracích, správou a provozem centrálního informačního systému odpadového hospodářství a každoročním zveřejňováním přenosového standardu dat o odpadech pro plnění ohlašovacích povinností.

b) celních orgánů

Na základě zkušeností z praxe byly vypuštěny kauce a doplněno ustanovení o odpovědnosti za škodu a nákladech spojených s odstavením vozidla. Nově byla zavedena pravomoc ukládat a vybírat blokové pokuty při neoznačení vozidla přepravujícího odpady a při absenci dokladů doprovázejících přeshraniční přepravu odpadů, nejedná-li se o nedovolenou přepravu.

c) Policie České republiky

Nově byla zavedena pravomoc ukládat a vybírat blokové pokuty při neoznačení vozidla přepravujícího odpady a při absenci dokladů doprovázejících přeshraniční přepravu odpadů, nejedná-li se o nedovolenou přepravu.

d) krajských úřadů

Byla doplněna působnost při rozhodování o výši zálohy a splátek poplatku, udělování souhlasů k provozním řádům skladů nebezpečných odpadů, zajištění bezpečného uskladnění odpadů podle § 53 odst. 3.

K § 131

Ustanovení zakotvuje oprávnění a povinnosti inspektorů a pověřených pracovníků ministerstev a ostatních správních úřadů při výkonu kontrolní činnosti v rámci působnosti v oblasti odpadového hospodářství.

K § 132 a 133

Jsou stanovena nezbytná společná a přechodná období v souvislosti s navrhovanou právní úpravou.

K § 134

Ustanovení mění zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Dochází k některým změnám stávajících správních poplatků za udělování pověření k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, souhlasu k provozování zařízení k využívání nebo k odstraňování nebo ke sběru nebo k výkupu odpadů a provozních řádů skladů nebezpečných odpadů, souhlasu k upuštění od třídění nebo odděleného shromažďování nebo soustředování odpadů, vydání rozhodnutí o udělení souhlasu k míšení nebezpečných odpadů navzájem nebo s ostatními odpady, přijetí oznámení o přeshraniční přepravě odpadů a vydání rozhodnutí na základě oznámení změny v přeshraniční přepravě odpadů.

K § 135

Zavádí se nový místní poplatek, který slouží jako kompenzace pro obce, na jejichž katastrálním území leží skládky. Od roku 1992 dosud byly obce příjemcem základní složky poplatku za uložení odpadu na skládku. Podle tohoto návrhu nového zákona bude příjem z poplatku za nakládání s odpadem z 50% náležet SFŽP a z 50% příslušnému krajskému úřadu. V kompetenci obcí pak bude stanovit poplatek za ukládání odpadu na skládky na základě zákona o místních poplatcích obecně závaznou vyhláškou, a to do výše sazby tímto zákonem stanovené. Ve vyhlášce upraví podrobnosti jeho vybírání, stanoví konkrétní sazbu, ohlašovací povinnost, splatnost, úlevy, atd.

Důvody pro tuto změnu jsou zejména následující:

- lokální dopady vyplývající z umístění skládky budou řešeny na úrovni dané obce,
- bude zachována hlavní funkce tohoto poplatku, tj. kompenzace negativních dopadů,
- bude jasně vymezeno využití výnosu, které zůstane na úrovni dané obce,
- dojde ke zjednodušení zákona o odpadech.

Vzhledem ke koncepci jediného poplatku za komunální odpad navrženému tímto zákonem (§ 103) se poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů ruší.

K § 136

Účinnost zákona je stanovena s ohledem na povinnost transponovat rámcovou směrnicí o odpadech do českého právního řádu do konce roku 2010.